

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ತುಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ

(ಪರಿಷ್ಕೃತ)

10

ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿ

ಭಾಗ - 1

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

6ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003.

Foreword

In the pursuit of fostering a healthier and more balanced educational journey, we present this initiative aimed at reducing the weight of school bags. Education is the cornerstone of progress and it is our responsibility to ensure that the pursuit of knowledge is accompanied by the wellbeing of students.

As a first step, to reduce the burden of heavy bags, the School Education Department, Government of Karnataka has decided to print semester-wise textbooks in 2 parts i.e., Summative Assessment 1 and 2. This intervention will help significantly in reducing the weight of school bags.

This Endeavour signifies a paradigm shift, acknowledging the strain posed by bulky bags on students.

Manjushree. N. IAS

Managing Director

Karnataka Textbook Society (R.)

ಮುನ್ನುಡಿ

೨೦೦೫ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘವು ೨೦೧೦ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೧೨ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ೭ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧ರಿಂದ ೪ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಗಿರಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳಾದ ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೨೦೦೫ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವುದು.
- ಕಂಠಪಾಠ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನೀತಿಯನ್ವಯ ಮಕ್ಕಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು.
- ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ವಿಷಯಗಳ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು.
- ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಸಂಯೋಜನೆ.
- ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

ನೂತನ ಪಠ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಅಂತರ್ಗತ ವಿಧಾನ (Integrated Approach), ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ (Constructive Approach) ಹಾಗೂ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ವಿಧಾನ (Spiral Approach)ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೂತನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳಾದ ಆಲಿಸುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರವಾರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೌಶಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣ, ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಪ್ರಶಂಸಾ ಮನೋಭಾವ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಒಂದು ಪೂರಕವಸ್ತುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು, ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಯೇ ಕಲಿಕೆ ಗುರಿಯೆಂದು ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಕಲೆ (learning to learn) ಹಾಗೂ ಕಲಿತುದನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ (learning to do) ಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘವು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ, ಪರಿಶೀಲಕರಿಗೆ, ಸಂಯೋಜಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮುದ್ರಕರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ : 1.3.2014

ಪ್ರೊ. ಜಿ ಎಸ್ ಮುಡಂಬಡಿತಾಯ
ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು
ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)
ಬೆಂಗಳೂರು.

ನಾಗೇಂದ್ರಕುಮಾರ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಾಡು ನುಡಿ ತುಳು. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯು ತುಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ತುಳುವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಆದೇಶ ನೀಡಿರುವುದು ಈ ನಾಡಿನ ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಸಂತಸದ ವಿಚಾರ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಒಂದು ನಾಡ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ವಿಷಯ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ಆ ನಾಡಿನ ಹುಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ, ಆ ಪರಿಸರದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಜನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಬದುಕು, ಅವರ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಆಚರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳು, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಪಂಚದಾವಿಡ ಬಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ತುಳು ಭಾಷೆ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ನೆಲಗಟ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜನರನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರಯುತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿರುವುದು ಈ ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ತಂದಿದೆ.

2010-11 ರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ 2005ರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ 6ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 9ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೀಗ 2014-15 ರಿಂದ ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ 2005ರ ಆಶಯದಂತೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಪರಂಪರಾಗತ ಬದುಕು, ನಾಡಿನ ಗತವೈಭವ, ನಾಡು ಕಟ್ಟಿದ ಹಿರಿಯರ ಜೀವನಾದರ್ಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಐಕ್ಯತೆ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಹಿಳೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಆರೋಗ್ಯ, ಪರಿಸರ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆಟ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ, ಜನಪದ ಕಲೆ, ಪುರಾಣ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಮೊದಲಾದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಸಂತಸದಾಯಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಗದ್ಯ ಪಾಠಗಳು ಮತ್ತು 10 ಪದ್ಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ, ತುಳು ಕವಿ ಕವಿಯಿತ್ತಿರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಅಂದವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ, ಕ್ರಮವಹಿಸಿದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತ ಆ ಬಳಿಕ ಕೊನೆಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಅಂದವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಹಿರಿಯರಾದ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಡಾ ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ರಚನಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಂಗಳೂರು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಇತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯ ಉಸುವಾರಿ ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಹಿರಿಯರಾದ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡಿತಾಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ನೋಡೆಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭಾ ಅವರಿಗೂ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಮುದ್ರಕರಿಗೂ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ತೆರನಾದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಾ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ್ ರೈ

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು,

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪುತ್ತೂರು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ್ ರೈ, ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ - 574201

ಸದಸ್ಯರು

ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಗುರುಪುರ, ಗುರುಪುರ ಅಂಚೆ ಮಂಗಳೂರು, ದ.ಕ

ರತ್ನಾವತಿ ಜಿ ಬೈಕಾಡಿ, ಸಹಶಿಕ್ಷಕರು, ಬೆಸೆಂಟ್ ಬಾಲಿಕಾ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575003

ಸಂತೋಷ್ ಆಳ್ವ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಆಲ್ವಾಸ್ ಬಿಎಡ್ ಕಾಲೇಜ್, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ 574227

ಪ್ರತಿಭಾ, ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ವಿದ್ಯಾರಶ್ಮಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್, ಸವಣೂರು, ಪುತ್ತೂರು - 574202, ದ.ಕ

ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಲೇಖಕರು, ಮಂಜುನಾಥ ನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560037

ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ

ಡಾ ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು, 'ನೆಲೆ' ಅಂಚೆ: ನರಿಮೋಗರು, ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಯೋಜಕರು

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575003

ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು

ಜಿ. ಎಸ್. ಮುಂಡಂಬಿತ್ತಾಯ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

1. ಶ್ರೀ ನಾಗೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

2. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮಣಿ, ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಎನ್. ಎಸ್. ಸೌಮ್ಯ, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಕುರಿತು

ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಅರ್ಥಸಚಿವರೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ 2014-15ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ತಜ್ಞರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಆಶಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ನೈತಿಕಮೌಲ್ಯಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿಕಸನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಲಾಗುವುದು” - ಇದು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಆಶಯ.

ಅನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಾಗಿ 27 ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ದಿನಾಂಕ: 24.11.2014 ರಂದು ಆದೇಶಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ವಿಷಯವಾರು ಮತ್ತು ತರಗತಿವಾರು ಮಾನದಂಡಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರಚಿತವಾದವು. ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಜ್ಞರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಈ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹೊಣೆಹೊತ್ತ ಈ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ‘ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ನಂತರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು 24.11.2014ರ ಆದೇಶದಲ್ಲೇ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ 19.09.2015 ರಂದು ಹೊಸ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ ‘ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ರಚಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಂಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು 2016-17 ರ ಬದಲು 2017-18ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಇದೇ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾಹಿತಿದೋಷ, ಆಶಯದೋಷಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಿಗೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸಮಿತಿಗಳಾಚೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಘಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಷಯಪರಿವೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಡಯಟ್ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅನಂತರ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅರಿವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದೆಡೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಹುಮುಖವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಲಾ (N.C.E.R.T) ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೌಲಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಜ್ಞರ ಮೂರು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ನೀಡಿದ ತೌಲಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಂಧ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾಡಿರುವುದು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೇ ಹೊರತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಮಗ್ರ ರಚನೆಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗತ್ವ ಸಮಾನತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ, ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮೀರಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ವಿಷಯವಾರು ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡೆದು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ 27 ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಮಸ್ತರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಮಿತಿಗಳ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದುಡಿದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸರ್ವ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಶ್ರೀ. ಎಂ.ಪಿ. ಮಾದೇಗೌಡ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೊ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ
ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ

ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ.ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ

ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ, ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, # 301, ಎಬೋಡ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್,
ಕಲ್ಪನಾ ರಸ್ತೆ, ವಾಸ್‌ಲೇನ್, ಮಂಗಳೂರು-575002.

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕೊಣಾಜೆ, ಮಂಗಳೂರು- 574199.

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಸಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು, # 9, ಮಾರುತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ
ರಸ್ತೆ, ಕುವೆಂಪುನಗರ, ಮೈಸೂರು-570009.

ದಿನೇಶ್ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್, ಸಹಶಿಕ್ಷಕರು, ಪಾಂಪೇ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಲೇಡಿಹಿಲ್, ಉರ್ವ,
ಮಂಗಳೂರು.

ಸರಿತಾ, ಸಹಶಿಕ್ಷಕರು, ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪುತ್ತೂರು, ತಾಲ್ಲೂಕು,
ಮಂಗಳೂರು.

ಚಿತ್ರಕಲಾಕಾರರು

ಜಯರಾಮ್ ಚವ್ವಣ್, ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಿಕಾ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಸುರಪುರ,
ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಚಿ. ಬಿ. ದೇವರಮನಿ, ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಆರ್.ಐ.ಎಸ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ,
ಎಲ್ಲಿಮುನಾಲಿ, ಹುಕ್ಕೇರಿ ತಾ., ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಶ್ರೀ. ಎಂ.ಪಿ. ಮಾದೇಗೌಡ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.),
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ. ಎಂ.ಡಿ. ಉಷಾ, ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.),
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಶ್ರೀ ಭಾನುಕುಮಾರ ಆರ್, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.),
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಅದೇಕಟ್ಟಾ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಗದ್ಯಪಾಟೊ	ಬರೆತಿನಾರ್	ಪಾಲೆ ಸಂಕೆ
1	ಪಾಡ್ಡನಕಬಿ ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರಿ	ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ ದ ರಚನೆ	1
2	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್	ಸಂಪಲ್ಲಿನ	9
3	ಯಕ್ಷಗಾನ 'ಆಟೊ'	ಸಂಪಲ್ಲಿನ	19
4	ಬಿರ್ಡ್ ಪುಲಮರ್ಡ್	ಸಂಪಲ್ಲಿನ	31
5	ಅಲ್ಪರ್ತ್ ಐನ್ ಸ್ಟೈನ್	ಸಂಪಲ್ಲಿನ	43
ಪದ್ಯಪಾಟೊ			
1	ಮುಸುಕು ದೆತ್ತರ್ ದಕ್ಕ	ಡಾ.ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	5
2	ತುಳುವಪ್ಪೆ	ಮೂಲ : ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ತರ್ಜುಮೆ: ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	15
3	ಪೊಣ್ಣು-ಮಣ್ಣು	ಡಾ.ಧರಣಿದೇವಿ ಮಾಲಗತ್ತಿ	28
4	ರಕ್ಕಸಿ ಬೂರ್ಯಾಳ್ ಬೂಮಿಗ್	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ	38
5	ಆನಂದತೀರ್ಥರ್	ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ	49
ಎಚ್ಚದ ಗೇಸೊಗಾದ್			
2	ತುಳು ಲಿಪಿತ ಪೊಲಬು	ಸಂಪಲ್ಲಿನ	53
3	ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆನ ಪೊಲಬು		60

* * * * *

ಪಾಡ್ಡನ ಕಬಿ ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರಿ

ಪಾಡ್ಡನ ಪಂಡ ಬಾಯಿಡ್ ಕಟ್ಟ್ ಪನ್ನಿನ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ. ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಬದ್ಧಿನ ಜನಮಾನಿಲೆನ, ಊರ್ದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗುತ್ತ ಬಾರಿಕೆದ ಚರಿತ್ರನ್ ತೆರಿಪಾವಿ, ಬೊಕ್ಕ ಸೀಮೆದ ದೈವ ಬೂತೊಲೆನ ಪುಟ್ಟು ಬಳಕೆ, ಸಂಚಾರೊನು ವಿವರಿಪಿ ಪದ್ಯರೂಪೊದ ಕತೆಲೆನ್ ಪಾಡ್ಡನಂದ್ ತೆರಿನಕುಲು ಪನ್ನೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಡ್ಡನೊಲೆನ್ ನಟ್ಟಿಕಂಡೊಡು ನೇಜಿ ದೆಪ್ಪುನಗ, ನಡ್ಡನಗ ಪೊಂಜೊವುಲು ಸೊರ ಒಯ್ತರ್ ಪಣ್ಣೆರ್. ನೇಮದ ಕಳೊಟು ಬೊಕ್ಕೊ ಕೋಲೊಗು ಅಯಿತ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುನಗ ದೈವ ಕಟ್ಟುನ ಆಂಜೊವುಲು ಪನ್ನುನ ರಿವಾಜಿಲಾ ಉಂಡು. ಪಾಡ್ಡನೊನು ಕಟ್ಟ್ಡ್ ಆಯಾ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಬೊಗು ತಕ್ಕಾದ್ ಮುಡೆದ್ ಪನ್ನುನ ಬಿಸೆರೆನ್ ಪಾಡ್ಡನ ಕಬಿಂದ್ ಲೆಪ್ಪೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ್ಡ್ 'ಪಾಡ್ಡನ ಕೋಗಿಲೆ'ಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕಬಿ ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರಿನವು ಪಾಡ್ಡನ ಪರ್ಪೊಂಚೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್.

ರಾಮಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನವು ಕುಡಲದ ಮರ್ಗಿಲ್ದ ವಾಮಂಜೂರುಡು. ಮದ್ದೆ ಆದ್ ಪೊಗ್ಗಿನ ಇಲ್ಲ ಗಿಡಿಕೆರೆಡ್, ಅಕ್ಕರವಿದೈದಾಂತಿನ ರಾಮಕ್ಕ ಯೆಡೇನ ತೆರಿನಾರ್. ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟುನ - ಸೂಕ್ತಮೊದ ಬೇಲೆದ ಮರ್ಮೊನು ತನ ಉಡಲ್ಡ್ ದೀವೊಂದಿನ ಬಿಸಾದಿಗಿತ್ತಿ. ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೆನ್ಡೊಲಾ ಎಚ್ಚ ಪಾಡ್ಡನ ಆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಉಂಡು. ಪದಿನೈನ್ಡೊಲಾ ಎಚ್ಚ ಕಬಿತೊಲು

ಆರೆ ಉಡಲ್ಡ್ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ಆರೆಗ್ ಸುಮಾರ್ ಎಳ್ಳತ್ತೈನ್ ವರ್ಸ ಪಿರಯೊ. ಕರಿ ಅಜ್ಜ ವರ್ಸೊಡ್ಲ ಆರ್ ಪಾಡ್ಲನ ಕಟ್ಟೆದ್ ನಟ್ಟಿದ ಕಂಡೊಡು ಕತೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್.

ರಾಮಕ್ಕು ಪಾಡ್ಲನ ಪಂಡಿಕೊಡಿನಾರ್ ಆರೆ ಅಜ್ಜಿ. ರಾಮಕ್ಕು ಪಾಡ್ಲನ ಪಣ್ಣಿನ ಕಲೆನ್ ತಾನ್ ಯೆಂಚ ತೆರಿಯೊಂಡೆ ಇನ್ನಿನೆನ್ ಇಂಚ ಪನ್ನೆರ್. “ಯೆನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಪಾಡ್ಲನ ಪಣ್ಣಿನೆಟ್ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾರ್. ಆರೆಗ್ ಯೆನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಯೆಡೇನ ಮೋಕೆ. ರಾತ್ರಿದ ವೋಣಸ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಯೆನನ್ ಪಜೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಂದು ನಾನಾ ಬಗೆತ ಪಾಡ್ಲನೊಲೆನ್ ರಾಗ ಒಯ್ದು ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಅವೆನ್ ಕೆಬಿಕೊಂಡೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಕೇನೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಅಪಗ ಯೆಂಕ್ ಸುಮಾರ್ ಐನ್ ವರ್ಸ ಪಿರಯ ಆದುಪ್ಪು. ಸುರು ಸುರುಕ್ ಪಾಡ್ಲನದ ಕತೆತ ಮಿತ್ತೇ ಯೆಂಕ್ ಗೇನೊ. ಅಜ್ಜಿ ನಮ ಊರುದ ಕಂಡಡ್ ನಟ್ಟಿ ನಡಿಯರೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಊರುದ ಪೊಂಜೊವುನೊಟ್ಟುಗು ಕಂಡೊಡು ಪಾಡ್ಲನ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಕಂಡದ ಪೋಣಿಟ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಪಾಡ್ಲನ ಕತೆನ್ ಕೇನೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಯಾನ್ ಒರಿಯೇ ಉಪ್ಪುನಗ ಕೇಂಡಿ ಪಾಡ್ಲನೊನು ಯೆನ್ನ ಉಡಲ್ಡೇ ಪಿರ ಪಿರ ದುನಿತೊಂದಿತ್ತೆ. ರಾತ್ರೆ ಪೂರ್ತುಡು ಅವೇ ಪಾಡ್ಲನೊನು ಯೆನ್ನಾತೆಗೇ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆ. ರಾತ್ರೆ ಅಜ್ಜಿ ಅವೇ ಪಾಡ್ಲನೊನು ಪನ್ನಗ ಪಗೆಲ್ ಕೇಂಡಿನ ಕತೆತ ವಿವರ, ಅವೆಟ್ ಬರ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪೂರಾ ಯೆನ ಗೇನೊಡು ಸೊಸ್ಪವಾಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಯೆಂಕ್ ಪತ್-ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಸ ಪಿರಯ ಆದುಪ್ಪು. ಯಾನ್ ಪಾಡ್ಲನದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಾಲ್ನ್ ಸೊರ ಒಯ್ದು ಪನಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಅಜ್ಜಿನೊಟ್ಟುಗು ನಟ್ಟಿಕಂಡೊಗು ನಟ್ಟಿ ನಡಿಯರೆ ಪೋಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ರಾಸಿ ಪೊಂಜೊವು ನಡುಟು ಸೊರ ಕೊರಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಜ್ಜಿ “ಮಗಾ ರಾಮಕ್ಕು, ಯೆಂಕ್ ದಣಿಕೆ ಆಪುಂಡು. ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಪಾಡ್ಲನೊನು ದುಂಬರಿತೊಂದು ಪೋ, ತೂಕ”ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಯಾನೇ ಸುರುತ ಸೊರ ಕೊರ್ದುನಾಲ್ ಆದ್ ಪಾಡ್ಲನ ಪನಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಆ ಪಾಡ್ಲನೊನು ಕೋಡಿ ಯೆತ್ತಾಯೆ. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡಿಕೊರಿ ಲೆಕನೇ ಪಾಡ್ಲನ ಪನಂದೆ ಯೆನ ಅಲಚನೆನ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಪಾಡ್ಲನ ಕಟ್ಟೆದ್ ಪಂಡೆ. ಯೆನ ಒತ್ತುಗು ಇತ್ತಿ ಪೊಂಜೊವು ಪನ್ನಿ ಪಾಡ್ಲನೊನ್ ಕೇನೊಂದೆ ಬತ್ತೆ. ಅವೆಟ್ ಇತ್ತಿ ಯೆಡ್ಲೆ ಸಂಗತಿನ ಉಡಲ್ಡ್ ದೆತೊಂಡೆ. ದುಂಬುಗು ಸೊಂತ ಪಾಡ್ಲನ ಮಲ್ತಾದ್ ಪನೊಂದು ಬತ್ತೆ.”

ರಾಮಕ್ಕು ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊಡು ಮಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಅಡೆಂಗ್‌ದುಂಡು. ಪಾಡ್ಲನ ಬಾಯಿಪಾಟ ಅತ್ತಂದ್ ಪನ್ನಿನೆಕ್ ಮುಲ್ಕ ಉತ್ತರ ಉಂಡು. ಪಾಡ್ಲನ ಪಂಡ ಅವು ಅಕ್ಷರ ಕಬಿಕುಲು ಬರೆಪಿನ ಕಬಿತೆ ಲೆಕೊನೆ ಸೊಂತ ಬಿಸಾರ್‌ದಿಗಡ್ ಕಟ್ಟುನವು. ರಾಮಕ್ಕು ಕಟ್ಟುನ ಪಾಡ್ಲನ ಇನಿ ಇತ್ತಿ ಲೆಕೊನೆ ಯೆಲ್ಲೆ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಕಂಡದ ಉದ್ದ ಅಗೆಲೊಗು ತಾರ್ಕಣೆ ಆಪಿ ಲೆಕ ಪಾಡ್ಲನೊನು ಉದ್ದಲಾ ಮಲ್ತುವೆರ್, ಕುದ್ದಲಾ ಮಲ್ತುವೆರ್. “ವಾ ಕತೆನೇ ಉಪ್ಪಾಡ್, ಯಾನ್ ಪಾಡ್ಲನ ರೂಪೊಗು ಮುಡೇದ್ ಪನ್ನೆ” ಇನ್ನಿ ಕಾವ್ಯಬಿಸಾರ್‌ದಿಗೆ ರಾಮಕ್ಕಡ ಉಂಡು. ಇಂಚಾದ್ ನಮ ರಾಮಕ್ಕುನ್ ‘ಪಾಡ್ಲನ ಕಬಿ’ ರಾಮಕ್ಕಂದ್ ಲೆಪ್ಪೊಲಿ.

ರಾಮಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿದ ಪನ್ನಿನ ಪಾಡ್ಡನ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಅತ್ತ. ಸಿರಿಪಾಡ್ಡನ, ಮುಗ್ಗೇರೆಪಾಡ್ಡನ, ಕಲ್ಲುಟಪಾಡ್ಡನ ನನ ಯೇತೇತೋ ಪಾಡ್ಡನ ಆರೆ ಉಡಲ್ಡ ಉಂಡು. ಆರ್ ಪಂಡಿ ಸಿರಿಪಾಡ್ಡನೊನು ಹಂಪಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸಂಪಲ್ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತದ್ಂಡ್. ಆರೆಗ್ 2015ನೇ ಇಸವಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ತಿಕ್ಕದ್ಂಡ್. ಊರ ಪರವೂರುದ ನಾನಾ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲು ಆರೆನ್ ಲೆತ್ತದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತದೆರ್. ರಾಮಕ್ಕ ಇತ್ತೆಲಾ ಕಂಡಡ್ ಪಾಡ್ಡನ ಪನ್ನೆರ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಾಡ್ಡನ ಕಟ್ಟುನ ಬಗೆಟ್ ಪಂಡ್ಕೊರೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್.

– ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ತ ಕೊರಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್ಕಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಪಾಡ್ಡನ ಪಂಡ ಯೆಂಚಿನವು?
2. ರಾಮಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಒವು?
3. ರಾಮಕ್ಕಗ್ ಊರುದ ಜನ ಯೆಂಚ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್?
4. ರಾಮಕ್ಕ ಪಾಡ್ಡನ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಕಲ್ತಿ ಬಗೆ ಯೆಂಚ?
5. ರಾಮಕ್ಕನ್ ಪಾಡ್ಡನ ಕಬಿಂದ್ ದಾಯೆಗ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್?
6. ರಾಮಕ್ಕಗ್ ವಾ ವಾ ಪಾಡ್ಡನ ಬರ್ಪುಂಡು?
7. ರಾಮಕ್ಕಗ್ ವಾ ಇಸವಿಡ್ 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ತಿಕ್ಕದ್ಂಡ್?

II. ಈ ಸಬೊಲೆನ್ ವಾಕ್ಯೊಡು ಬರೆಲೆ

1. ಕೆಬಿಕೊಂಡೆ ಮಲ್ಪೊಂದು
2. ಸೊರ ಒಯ್ತದ್ ಪಣ್
3. ಕೋಡಿಯೆತ್ತಾವು
4. ಉಡಲ್ಡ್ ದೆತೊಣು
5. ತಾರ್ಕಣೆ ಆಪಿಲೆಕ
6. ಮುಡೇದ್ ಪನ್ನೆ

III. ಅರ್ತೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ಪಲೆ

ನೇಜಿ	–	ನಾಜೂಕು
ಗೇನ	–	ಸೊರ
ರಿವಾಜಿ	–	ಬಾರ್‌ದ ಮುಂಗೆ ದೈ

ದುನಿಪು	-	ಕಂಡೂದ ಬದಿ
ಪುಣಿ	-	ಗುಣಗುಣ ಪಣ್
ಸೂಕ್ತಮೊ	-	ತೆರಿಪಾಟಿಕೆ
		ರೀತಿ

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಕಟೀಲ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ರಾಮಕ್ಕನ್ ತೂದು ಪಾತೆರ್ದ್ ಬಲೆ.
2. ಪಾಡ್ಲನ ಕತೆಕುಳೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುಲೆ

* * * * *

ಮುಸುಕು ದೆತ್ತದ್ ದಕ್ಕ

ಉಳಿತಿರ್ಲ್:

ಲೋಕೊಡು ದಿನನಿಚ್ಚೊ ಬದಲಾವಣೆಲು ಆವೊಂದುಂಡು. ಪೊಸ ಪೊಸ ಸೋದನೆಲು ನಡತೊಂದುಲ್ಲ. ಬರವು-ಸರವು ಎಚ್ಚೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆ ದುಂಬುದಲೆಕತ್. ಲೋಕೊ ದುಂಬುದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ದೂರೊ ಇಜ್ಜಿ. ಎಲೈ ಆದ್ ಮುಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ನಿ ವಿಚಾರೊನು ತೆರಿದ್ ಬದುಕುನಾಯೆ ಸುಕ-ಸಂತೋಸೊಡು ಬದುಕುವೆ. ಅವ್ವೇ ಆಯನ ಬಯಕೆ.

ಆಂಡ ದುಂಬುಡ್ಲು ಬತ್ತಿ ಗೊಡ್ಡುನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಬುಡ್ಯರೆಗ್ ಸಾದ್ಯ ಆವಂದೆ, ತನ್ನ ಕುಲ ಕಸುಬುಲೆನ್ ಬದಲೊನ್ನರೆ ಒಪ್ಪಂದೆ, ಇತ್ತಿನಾಯೆ ದುಂಬು ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಉಲ್ಲೆ. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ್ ಒರಿದ್ ಬರೊಡುಂದು ಅಮ್ಮೆ ನಡ್ತಿನ ಅತ್ತೊಸು ಮರಕ್ ಸುತ್ತಬರ್ಪಿನ ಬುದ್ಧಿದ ನರಮಾನಿ ಎಡ್ಡೆ ಆಯರಗ್ ಬಂಜ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನಕ್ಕೆಗ್ ಕಬಿ ಗೊಡ್ಡುನಂಬಿಕೆದ ಮುಸುಕುನು ದೆತ್ತದ್ ಸೂರ್ಯನ ಬೊಲ್ಪುಡು ಜಗತ್ತನ್ ತೂಲಾಂದ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಮುಸುಕು ದೆತ್ತದ್ ದಕ್ಕ, ಮೂಡಯಿ
ದೇವೆರುದಿತ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆರ್
ಲೋಕೊನೇ ಮೆಯಿಮೂರಿ ಕಳೆಯಿದ್
ಮೆಲ್ಲನಾಪುಂಡು ಎಚ್ಚರ್

ಪಜಿರ್ ಕೋಡೆದ ದೊಂಬು ಮದತ್‌ದ್
ಬೊಳ್ಳ ಮೈಂದ್‌ಡ್ ಮೀತ್‌ಂಡ್
ಪಕ್ಕಿ ಪರೆಣೆಲು ಲಕ್ಕ ನಲಿತ್‌ದ್
ಉದಿಪು ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪುಂಡು

ಕೇಡ್ ಕನೊಕುಳೆ ಕಾಡ ಸೀಮೆನ್
ದಂಕ್ ದೊಂಕುದು ಬಲ್ಲಗೆ !
ಇನಿಕ್ ಪೊಸಬೆರ್ ನಮಲ ಪೊಸತ್‌ದ
ಪೊರ್ಲು ಪೊಳಿಕೆನ್ ತೂಲಗೆ !

ಗುಮ್ಮದಿಟ್ಟಿನ್ ಬುಡುದು ಬೊಳ್ಳುನು
ತೂಪಿ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾವೊಡು
ಪುತ್ತೊಳಿದ ಮೆರಿಮಿಂಚಿ ಲೋಕೊಡು
ಅರ್ತಿಡೊರ್ಮೆಲ ಮೆಂಚೊಡು

ಕಂತ ತೂವೊಡು ಬಾಳುವೆದ ಸುದೆ
ತಡ್ಡ ನೀಟೊಗು ನೀಂದೊಡು
ಗುಂಡಿ ಗುರಿಗುಂಪುಳೆನ್ ಕಡತ್‌ದ್
ಎತ್ತರೆತ್ತರೊಗೇರೊಡು

ಈತ್ ದಿನ ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆ
ಕಬಿದಿ ಏಳದೆ ಗುಂಡೊದ
ಕಂಬಿ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ದೀವೊಡು
ಗಾಳಿ ಬೊಳ್ಳುದ ಬರವುಗು

ಹಿರಿಯ ಪೆರಿಯರ್ ಪೊತ್ತಯಿನ ಆ
ತಿಬಿಲೆಗೆಣ್ಣೆನ್ ಮಯಿಪೊಡು
ಅಕ್ಲೆ ಕಾಲೊದ ಮರೊಕು ಪತ್ತಿನ
ಬಂದಳಿಕೆಳೆನ್ ತಬೆರೊಡು

ಬೇನೆ ಬೇಂಗಡ್ ಬೆಯ್ಪಿನಕುಳೆನ
ಬೆಚ್ಚ ಕಣನೀರೊಚ್ಚೊಡು
ಮೋಕೆ, ನಲೈನ ಪುಣ್ಯೊ, ಪಗೆನೇ
ಪಾಪೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾರೊಡು

ಮತಿಗ್ ಬೊಳ್ಳುದ ಬಿತ್ ಬಿತ್ತುನ
ಪೊರ್ತುದೇವೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್
ನಿನ್ನ ಉಡಲ್‌ದ ಜಡೊನು ಗಿಡರ್‌ದ್
ಪೊಸತ್ ಚೇತನೊ ಕೊರ್ಪೆರ್

ಕಬಿನ ಪೊಲಬು:

ಈ ಕಬಿತೆನ್ ಮುಡೆತಿನಾರ್ ಡಾ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ (1935).
ಮುಂಬಯಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಮೇರ್ ಕುಡಲಡೇ ಬಳತಿನಾರ್. ಕುಡಲ
ಪರಿಸರೊಡು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಪುತ್ತೂರ್ ವಿವೇಕನಾಂದ ಕಾಲೇಜಿಡ್
ದಿಂಜ ವರ್ಸ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದಿತ್ತದ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ತುಳು,
ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ನಾಟಕಕಾರ್, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತೆ,
ತಂಬಿಲ, ಪದರಂಗಿತ, ಉಪ್ಪುಗಾಳಿ ಮೇರೆನ ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆಲು.
ಜೋಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ಗೋಂದೊಲು, ರಾಯರಾವುತೆ, ತುಳುನಾಡ

ಕಲ್ಲುಡೆ, ಪುತ್ತೂರ್ದ ಪುತ್ತೂಳಿ, ಆಟ ಮುಗಿಂಡ್ - ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ತುಳು ನಾಟಕಲೋನ್ ಬರೆತೆರ್. ತುಳು ಗೀತರೂಪಕೋಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್ ಅಯಿಟ್ 'ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಸಿರಿ' ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನವು. ಫಿನ್ನಿಶ್ ಜಾನಪದ ಕಾವ್ಯ 'ಕಲೇವಾಲ'ನ್ ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆದರ್. ತುಳು ಕನ್ನಡೊಡು ದಿಂಜ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೋಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಮೇರೆಗ್ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊದ ಮಾನಾದಿಗದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ತಿಕ್ಕ್ದಾಂಡ್. ದಿಂಜ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ತಿಕ್ಕುದೊ. 1989ಡ್ ಮೂಲ್ಕಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸದೆರ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಟ ಕೊತ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್‌ಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಪಜಿರ್ ಎಂಚಿನೆಡ್ ಮೀತ್‌ಂಡ್?
2. ಏರ್ ಪಾರ್ವನ ಪನ್ನೆರ್?
3. ಬಾಳ್ವೆದ ಸುದೆನ್ ಎಂಚ ನೀಂದೊಡು?
4. ಜೆತ್ತಿನಾಯೆ ಈತನೇಟ ಓಲು ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆ?
5. ಎಂಚಿನ ಬಂದಳಿಕೆ ಕಳೆವೊಡು?
6. ಏರೆನ ಕಣನೀರೊಚ್ಚೊಡು?
7. ಬೊಲ್ಪುದ ಬಿತ್ತ ಓಲು ಬಿತ್ತೊಡು?

II. ಮುಲ್ಟ ಕೊತ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ - ಮೂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಮುಸುಕು ಪಾಡ್ಡ್ ಜೆತ್ತಿನಾಯೆಗ್ ಲೋಕೊ ಬೊಲ್ಪಾಯಿನ ತೋಜುಜೆ - ಕಬಿ ಈ ಪಾತೆರ ಎಂಚಿನೆಕ್ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ತೆದ್ ಪನ್ನೆರ್?
2. 'ಪೂರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆ ತೂವೊಡು - ತೂಪಿ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾವೊಡು': ಅಯಿಕ್ದಾ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕಬಿ ಪನ್ನೆರ್?
3. ಈ ಕಬಿತೆದ ಉಳಿತಿಲ್ ದಾದ?

III. ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿ ಪದೊಕುಲೆನ್ ದಿಂಜದ್ ಬರೆಲೆ

1. ಲೋಕೋನೇ _____ ಕಳೆಯಿಂಡ್
2. ಬೊಳ್ಳ _____ ಮೀತ್‌ಂಡ್
3. ಪುತ್ತೂಳಿದ _____ ಮೆಂಚೊಡು
4. ಹಿರಿಯ _____ ಪೊತ್ತಯಿನ ತಿಬಿಲೆ
5. ಮೋಕೆ _____ ಪುಣ್ಯೋ _____ ಪಾವೊ

IV. ಈ ಪದೊನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಲ್ಪುಲೆ

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ರಿನ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಗಲಸದ್ ವಾಕ್ಯೊ ಮಲ್ತಲೆ

ಉದಿಪು ಪೊರ್ಲುಪೊಳಿಕೆ ಗುಮ್ಮದಿಟ್ಟಿ ಮೆರಿಮೆಂಚಿ ಒರ್ಮಲ ಗರ್ಗಂಡಕತ್ತಲೆ

II. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ತಿನ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಎದ್ರ್ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಕೊರ್ಲೆ

ಕಂತ ಅಡ್ಡ ಪೆರಿಯೆರ್ ಪಗೆ ಎಚ್ಚರ

III. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ರಿನ ಜೋಡಿ ನುಡಿಕುಲೆನ್ ಬರಿ ಮಲ್ತ್ ಬರೆಲೆ

ಉದಾ: ಗುಂಡಿ - ಗುರುಂಪು

ಬೇನೆ _____ ಪಕ್ಕಿ _____ ದಂಕ್ _____

ಪೊರ್ಲು _____ ಮೆರಿ _____

IV. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ರಿನ ಸಬ್ಬೊಲೆಡ್ ನಾಮವಿಶೇಷಣ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಪೆಜಿದ್ ಬರೆಲೆ

ಬೊಳ್ಳ ಮೆಯಿಂದ್, ಗುಮ್ಮದಿಟ್ಟಿ, ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆ, ಬೆಚ್ಚ ಕಣನೀರ್, ಪೊಸತ್ ಚೇತನೊ

V. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ರಿನ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ ಉಳ ಅರ್ತೊ ಬರೆಲೆ

1. ಮುಸುಕು ದೆತ್ತದ್ ದಕ್ಕ
2. ಕೇಡ್ ಕನೊಕುಲೆ ಕಾಡ ಸೀಮೆನ್ ದಂಕ್ ದೊಂಕುದು ಬಲ್ಲಗೆ
3. ಪಜಿರ್ ಕೋಡೆದ ದೊಂಬು ಮದತ್‌ನ್ ಬೊಳ್ಳ ಮೈಂದ್‌ಡ್ ಮೀತ್‌ಂಡ್
4. ಬಾಳುವೆದ ಸುದೆತಡ್ಡ ನೀಟೊಗು ನೀಂದೊಡು
5. ಪೆರಿಯೆರ್ ಪೊತ್ತಾಯಿನ ತಿಬಿಲೆಗೆಣ್ಣೆನ್ ಮಯ್ಯೊಡು

VI. ಉದಾರ್ಮೆಡ್ ಕೊರಿಲೆಕ ಒರಿನೆಕ್ ಜೋಡಿಪದ ಬರೆಲೆ

ಪಕ್ಕಿ - ಪರಣೆ ಪದ್ದೆಯಿ -

ಜೂವೊ - ಕ್ರಿಮಿ -

ಪೊರ್ಲು - ಉನಸ್ -

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಲ್ ನಡಪುನ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಒವು ಗೊಡ್ಡುನಂಬಿಕೆಲುಂದ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಿ
2. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟೊಲು ಒವು ಮಾತಂದ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ ಬರೆಲೆ.

* * * * *

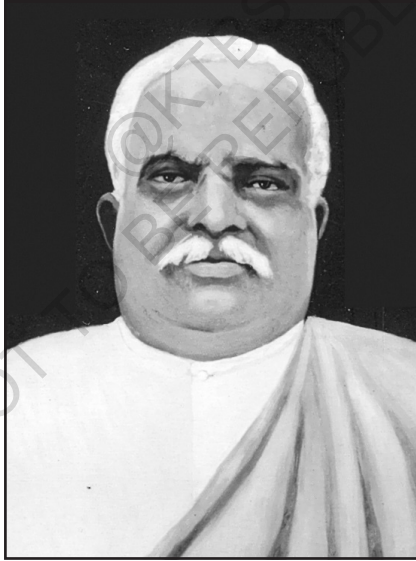
ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯರ್

ಉಳಿತೀರ್:

ಸಿರಿವಂತೆರ್ನ್ ಮೂಲೊದಕುಲಾದ್, ಗುಲಾಮೆರಾದ್ ಬದ್‌ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಮುಟ್ಟರಾವಂದಿನ ವರ್ಗೊದಕುಲೆನ್ ಸುರುಟು ಮುಟ್ಟಲೆತ್ತಾದ್ ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜೊಗು ಸೇರ್ಪಾಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧ್ಯರ್. ಅಂಚನೇ ಅವ್ವೇ ದಲಿತ ಸಮಾಜೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತಾದ್, ತನ್ನ ಸಮಾಜೊದ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ಪೊರಂಬಾಟ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್.

ಗಾಂದಿಯೆರೆಡ್ಲೆಲಾ ದುಂಬು ಭಾರತೊದ ವಾ ಮೂಲೆಡ್ಲಾ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಜ್ಜ ನಡಪಂದಿ ಪೊರ್ತುಗು, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆ ಬೇಲೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಏರೆನಲ ಉಪದೇಶ ದಾಂತೆನೆ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯರ್ ಏಕಾಂಗಿಯಾದ್ ಈ ಸುಧಾರಣೆದ ಕಾರ್ಯೊಗು ಜತ್ತರ್. ಬಜೀ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ, ತನ್ನ ಜೀವಮಾನ ಇಡಿಯ ದಲಿತೋದ್ಧಾರೊಗಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಪಡ್ ಪುನೆಯಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಆರ್.

ಬಾನೊ ಪುಡಾದ್ ದೊರಿವುನ ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ಸುದೆ ಕಡಲ್ ತೋಡು ಗುವೆಲ್‌ಂದ್ ಪರಿತೊಂದು ಪೋದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜೀವರಾಶಿಗ್ ಗಲಸೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆ ಬರ್ಸದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪನಿ ಮಾತ್ರ, ಕಡಲ ಗರ್ಬೊದುಲಯಿ ಬಾಯಿ ಅರಲ್ತಾದ್ ಕಾಪುನ ತಿಪ್ಪಿದ ಉಲಯಿ ಸೇರ್‌ದ್ ಮುತ್ತಾಪುಂಡು. ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜಕ್ಕೇಲ್‌ದ ಕಡಲ ಮಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಉಲಯಿದ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಸಿರಿಮುತ್ತು ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಜ್ಯೋತಿ ಬಾ ಪುಲೆ, ಗಾಂದಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ಂದ್ ದಾಕಲಾವೊಡಾ ಯಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ರಂಗರಾಯೆರೆನವು. ಫಲೋತ್ತ ಆಸೆದಾಂತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಪುನೆಯಿನಾರ್ ಆರ್. ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಸ್ತಿನ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮುಟ್ಟಿರಾವಂದಿನಕುಲುಂದು ಸಮಾಜದ ತಿರಸ್ಕಾರೊಗು ಒಳಗಾಯಿನ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಜನೊಕ್ಲೆಗಾದ್ ಮುಡಿಪು ದೀನಾರ್. ಅಕುಲು ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ತದ್, ಸ್ವತಂತ್ರರಾದ್, ಎಡ್ಡೆ ನಾಗರಿಕ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟೊನೊಡು ಪನ್ನಿನ ಅಬುಲಾಸೆಡ್, ತನ್ನ ಸಮಾಜೊದಕುಲೇ ಎದ್ರಾಂತ್ಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ಪೋಡ್ವಂದೆ ದುಂಬೊತ್ತಿನಾರ್.

ಕುದ್ದುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಗ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ, ಸಾರಸ್ವತ ಬೆರಣೆರೆ ಕುಟುಮೊಡು ಸಾರತ್ತ ಎಣ್ಣುನೂತ್ತ ಐವತೊರ್‌ಂಬನೇ ಇಸವಿದ ಜೂನ್ ತಿಂಗೊಲು 29ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಕುಡ್ಲಡ್ಲ 40 ಕಿ. ಮೀ ದೂರದ ಕಾಸ್ತೋಡುದ ಕುದ್ದುಲ್ ಪನ್ನಿ ಎಲ್ಯ ಊರುದ ಗೌರಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇವಪ್ಪಯ್ಯರೆನ ಎಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಡ್ ಕಡೀರ ಮಗೆ. ತನ್ನ ಪದಿನಾಜಿನೇ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡ್ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ್ ಕಳೆವೊಂದು ಬಾರೀ ಬಂಜಡ್ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಬೇಲೆ ನಾಡೊಂದು ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ದುಡ್ಡು ಅನಪತ್ಯದಾತ್ರ ಅದೊರ್‌ಡೇ ಕಲ್ಪುನ ಬುಡ್ಡು ಎಣ್ಣು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳೊಡು ಮಾಸ್ತೆ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ದ್, ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್‌ದ್ ಪಾಸಾಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ವಕಾಲತ್ ಪರೀಕ್ಷೆಲಾ ಪಾಸಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟ್‌ದ ವಕೀಲೆರಾದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಮಲ್ಲ ಸುದಾರ್ಮೆಗಾರೆ, ಉಳ್ಳಾಲ ರಘುನಾರಾಯಣೆರೆನ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜದ ಸಂಪರ್ಕೊಗು ಬತ್ತಿನವು ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮೈಲ್‌ಕಲ್ಲ. ಅಲ್ಪಡ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಅಲಚನೆದ ತಾಂಗ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಸಮಾಜದ ಅನಿಷ್ಟೊಲಾದಿತ್ತಿನ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ, ಎಲೈಪುಡು ಮದಿಮೆ, ಕಂಡನಿ ಸೈತಿ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆ ಕಷ್ಟ, ಗೊಡ್ಡುನಂಬಿಕೆಲು, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ.. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ನಿಮುರ್ತಿ ಮಲ್ತೆರೆಗಾದ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜದ ತತ್ವೊಲು ಅರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದ್, ಅಯಿತ್ತ ಒರಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಆದ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಸಮಾಜ ಸುದಾರ್ಮೆದ ಕಜ್ಜೊಡು ಕೈ ಜೋಡ್ಪಾಯೆರ್.

ವಕಾಲತ್‌ದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯೊಡು ಸತ್ಯ -ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಪೊರ್‌ಂಬುನ ವಕೀಲೆರ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ರಂಗರಾಯೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ದಲಿತರೆನ ವಕಾಲತ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಅನ್ಯಾಯ, ದಗೆ ಮೋಸದ ಎದುರು ಪೊರ್‌ಂಬಿಯೆರ್. ಬಡವೆರೆ ವಕೀಲೆರ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಜನ ಅರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ರಂಗರಾಯೆರ್ ವಕಾಲತ್ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯೊಗು ಸೇರ್‌ದಿತ್ತಂಡ್. ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಕನತಿನ ಪೊಸ ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಜನ ವಿರೋಧ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಲ ಅವು. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಗಾದ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ನಂದಿಗುಡ್ಡೆಡ್ ಒಂಜಿ ಸಾಲೆ ಕಟ್ಟಾದಿತ್ತಂಡ್. ಆಂಡ ಅಲ್ಪ ಬರವು ಕಲ್ಪಯೆರೆ ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದ ಮಾಸ್ತಿನಕುಲು ಪಿರಜಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ, ದಲಿತರೆಗೆ ಬರವು-ಸರವು ಕಲ್ಪವುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಅಕ್ಲೆನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ ರಂಗರಾಯೆರ್ ನಂಬುದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆಶ್ರಮ ಸಾಲೆಲೆನ್ ಸುರುಮಲ್ಪುನ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತೆರ್. 1892 ಟ್ ಸುರುತ್ತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆನ್ ಉರ್ವ ಚಿಲಿಂಬಿಡ್, ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕರ್ಚಿಡ್ ಉದಿಯಬೆಂದೆರ್. ಅಯಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಕನಾಡಿ, ಮುಲ್ಕಿ, ಬೋಳೂರು, ಒಡಿಪು, ಬನ್ನಂಜೆ, ನೇಜಾರು, ಅತ್ತಾವರ, ಬಾಬುಗುಡ್ಡೆ, ದಡ್ಡಲ್‌ಕಾಡ್ ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನನಲಾತ್ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಸಾಲೆಲೆನ್ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಸಾಲೆಲೆನ್ ಅಪಗ, ಪಂಚಮ ಸಾಲೆಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುಳಿತ್ತ ಇಲ್ಲನ್ ಬಾಡಾಯಿಗ್ ದೆತೊಂದು ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಉರ್ವ ಚಿಲಿಂಬಿದ ಸಾಲೆನ್ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಪದ್ರೊಡ್ಲಾದ್ ಮುಚ್ಚೊಡಾಂಡ್.

ದೂರದೂರುಡ್ಲು ಬರ್ಪಿ ದಲಿತರೆ ಪೋಣ್ಣಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಸಾಲೆಲೆನ್‌ಲಾ ಆರ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಸೇಡಿಗುಡ್ಡೆಡ್ ಕೊರಗ ಜನಾಂಗೊದಕ್‌ಲೆಗಾದ್ ಕಟ್ಟೋಣ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಉಡುಪಿ, ಪುತ್ತೂರುಡು ಸರಕಾರೊದ ದರ್ಕಾಸ್ತು ಜಾಗೆಲೆನ್ ಕೊರಗರೆಗ್ ಕೊರ್ಪಾಯೆರ್. ತಾನ್ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಹಾಜರಾತಿನ್ ಎಚ್ಚ ಮಲ್ತೆರೆಗಾದ್, ಸಾಲೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ದಿನೊಕ್ಕು 2 ಪೈಸೆಡ್ 6 ಪೈಸೆ ಮುಟ್ಟ ದುಡ್ಡದ ಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಏರ್ಪಾಡ್‌ಲಾ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಸಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತ್ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಯಿನಕಲೆಗ್ ತನ್ನ ಸಾಲೆಡೇ ಬೇಲೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನವು ಅರೆನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ಗ್ ಎಡ್ಲೆ ಉದಾರ್ಮೆ.

ರಂಗರಾಯೆರ್ ಮಲ್ಲ ವಿಚಾರವಂತೆರ್. ದಿನನಿಚ್ಚೊದ ಪತ್ರಿಕೆ, ವಾರಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಅರೆನ ಚಿಂತನೆಲು ಪ್ರಕಟ ಆವೊಂದಿತ್ತ. ಸಮಾಜೊದ ಓರೆ ಕೋರೆಲೆನ್ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಆರ್ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟು ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಎಡ್ಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೇಮಿಲಾ ಅಂದ್. ಬೇತೆಕ್ಲೆಡಲಾ ಬೂಕು ಓದುನ ಅಬ್ಬೆಸೊನು ಬುಳೆಪಯೆರೆಗಾದ್ ಆರ್, ಅರೆನವೇ ಆಯಿನ 'ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್ ಮಿಷನ್', ಪನ್ನಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಎಡ್ಲೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್‌ದ್, ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರೊನು ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಈ ಬೂಕುದ ಕೇಂದ್ರೊಗು ಕುಡ್ಲದ, ಅಪಗದ ವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್ ದಿಂಜ ಮಂದೆ ಬತ್ತದ್ ಓದೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಿತ್ತಜಾತಿದಕಲೆನ ಒಕ್ಕಲೆದಕುಲಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಮೂಲೊದಕುಲಾದ್ ಬದ್‌ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ತಿರ್ತಜಾತಿದಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ಲಾದ್ ಅಕುಲು ಸ್ವಂತ ಬೂಮಿಡ್ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ರಂಗರಾಯೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಜಾಗೆದ ದನಿಕ್ಲೆಡ ಎಕ್ರೆಗಟ್ಟಲೆ ಜಾಗೆನ್ ದೆತೊಂದು ಅವೆನ್ ದಲಿತರೆಗ್ ಪಟ್ಲಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಅಕುಲು ಸ್ವಂತ ಇಲ್ಲ ಕಟ್ಟೆರೆ, ಬೆನ್ನಿ ಬೆನಿಯೆರೆ, ಉಪಕಸುಬು ಮಲ್ತೆರೆ ಸಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಗುವೆಲ್ ತೋಡಾದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪರ್ಪಿ ನೀರ್‌ದ ಸೌಕರ್ಯೊಲಾ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಸರ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಮನಸ್‌ದ ಮನರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಾತ್ರ ಭಜನಾಮಂದಿರೊಲೆನ್‌ಲಾ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್.

ತಾನ್ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಸಮಾಜೊದ ತಿರ್ತ ಮಟ್ಟದ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೈಕಸುಬುಲೆನ್ ಕಲ್ಪವುನ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಮರತ್ತ ಕೆಲಸ, ನೇಯ್ಗೆದ ಕೆಲಸ, ತೋಟದ ಬೇಲೆ, ರೇಶ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ಚರಕೊಡು ನೂಲು ದೆಪ್ಪುನು - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆಲೆನ ತರಬೇತಿನಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಜನಕ್ಕೆ ಪಣವು ಪುಟ್ಟೊಳ್ಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಗುಣೊನು ಬುಳಿಪಾವರೆಗಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಕೋಟು ಗುಡ್ಡೆಡ್ 'ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ'ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತಿನ 'ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿದ ಜೋಕ್ಷೆನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್' ಇತ್ತೆಲಾ ಕೊಡಿಯಾಲಬೈಲ್ಡ್ ಸರಕಾರದ ಆದೇಶೊಡು ನಡತೊಂದುಂಡು.

ಆ ಕಾಲೊಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವೆನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ದಾಲ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ದಾಲಾ ಸೊತಂತ್ರ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕ್ಕೆನ ಶೋಷಣೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯೊಗು ಬಲಿಯಾಯಿನ ಪೊಂಜೊವುಲು ಸಮಾಜೊದ ಕಟ್ಟಪಾಡ್ಗ್ ಪೋಡಿದ್, ಬಾಯಿದೆಪ್ಪಂದೆ, ಮಾತ ಅನ್ಯಾಯೊನು ನಿಂಗೊಂದು ಅಪಮಾನೊದ ಬದ್ಕ್ ಬಾಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಎತೆನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿನ ರಂಗರಾಯೆರ್, ಗತಿದಾಂತಿ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆಗ್, ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಮುತ್ತೇಸನ ಕಳಿವೊನ್ನಕಲೆಗ್, ಸಾಲೆ ಕಲ್ಪರೆ ಆವಂದಿನ ಬಡಪತ್ತದ ಪೊಣ್ಣುಜೋಕ್ಲೆಗ್, ಅಂಚಿನೇ ದೂರದ ಊರುಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣಲೆಗಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಸೇಡಿಗುಡ್ಡೆಡ್ ವಸತಿ ನಿಲಯೊನು ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ದಿಕ್ಕದಾಂತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನೆ ಸೈದಿನ ಪೊಣ್ಣಲೆನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಗಾದ್ 'ಮಹಿಳಾ ಆಶ್ರಮೊ'ಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಬರವು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಸುಬುದ ತರಬೇತಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಸಮಾಜೊಡು ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಉಂತುದು ಪೊಸ ಬದ್ಕ್ನ್ ಕಟ್ಟೊನುನ ಉಮೇದ್, ದೈರೊನುಲಾ ಈ ಆಶ್ರಮೊಡು ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಮಾಜೊಡ್ತಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಪನ್ನಿ ಅನಿಷ್ಟೊದ ಬಿದೆನ್ ಮುತ್ತಯೆರೆಗಾದ್ 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಬಸವಣ್ಣಲೆಕ್ಕ, ಕುದ್ದುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಅಂತರ್‌ಜಾತಿ ಮದಿಮೆಗ್ಲಾ ಉಮೇದ್ ತೋಜಾಯೆರ್. ದೇವದಾಸಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಧವೆ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ತನ್ನ ಮಗಲ್ ರಾಧಾಬಾಯಿನ್ 1912ನೇ ಇಸವಿಡ್, ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಡಾ. ಸುಬ್ರಾಯ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರುದು, ಅಂತರ್‌ಜಾತಿ ಮದಿಮೆಗ್ ತಾನೇ ಉದಾಮೆ ಆದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಬದಿದಾಂತಿನ, ಆಡಂಬರದಾಂತಿನ ಕಮ್ಮಿ ಕರ್ಚಿದ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮದಿಮೆಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿಯೆರ್. ಗಾಂಧಿಯೆರ್ಲಾ ತನ್ನ ಮಗಕ್ ರಾಜಾಜಿಯೆರೆನ ಮಗಲೆನ್ ಕೆನತೊಂದು, ಅಂತರ್‌ಜಾತಿ ಮದಿಮೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರಿನೆನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಲಿ.

ರಂಗರಾಯೆರ್ ಮಲ್ತಿ ಕಜ್ಜೊಲು, ಸಮಾಜಮುಖೀ ಬೇಲೆಲೆನ್ ದೇಸೊ - ವಿದೇಸೊದ ಮಾನ್ಯೆರ್ ಬತ್ತ ತೂದು ಪುಗರ್ತೆರ್. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್, ಡಾ. ಆನಿ ಬೆಸೆಂಟ್, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಣ್ಯೆರ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತದ್ ಅರೆನ್ ತೂದು ಪಾತೆರ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಆರ್ ಮಲ್ತಿ ಸುದಾರ್ಮೆನ್ ತೂವರೆ, ತೂದು ಅನುಭವ ಪಡೆಯೆರೆಗಾದ್ ಅಮೇರಿಕಾದ ಉದ್ಯಮಿ ಹೆನ್ರಿ ಫೋರ್ಡ್, ಡಾ. ಕಾರ್ನಾತ್, ಜಸ್ವೀಸ್ ವಿಲ್ವರ್ಟ್.. ಮೊಕುಲುಲಾ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಬರ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಗಾಂಧ್ಯೆರ್ ಆರೆನ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ತೂದು "ಕುದ್ದುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಎನ್ನ ಗುರುಕುಲು"ಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗ್ತೆರ್.

ಇಂಚ ಪ್ರತಿಫಲದ ಅಂಗಲ್ಪದಾಂತೆ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನ ರಂಗರಾಯೆರ್ 1928ನೇ ಇಸವಿದ ಜೂನ್ 30 ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಕಾಯ ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಲಹೀನರೆ ವರ್ಗೊದ ಬುಳಿಚ್ಚಲ್‌ದ

ಬಿದೆಯಾದ್, ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ನಡತಿನ ಮಾನವತಾವಾದಿಯಾದ್ ಅಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸಾದ್ ಏಪೊಲಾ ಮಿನ್ನುನ ಬೊಳ್ಳಿಯಾದ್ ಒರಿಯರ್.

ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಜನೊಕ್ಲೆ ದುನಿಪುಗು ಸೊರೊ ಆದ್, ಅಕ್ಲೆನ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ದ ಸಾದಿದ ಸುರುತ್ತ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಆದ್, ಸಮಾಜೊ ಬೊಕ್ಕ ದಲಿತೆರೆ ನಡುತ್ತ ಬಾರೀ ಅಂತರೊನು ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್ ಗನಗಟ್ಟಿದ ಪಾಪು ಪಾಡಾದ್ ಕೊರಿನ ರಂಗರಾಯೆರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಲಿತ ವರ್ಗದ ಪಾಲ್‌ದ ಸೂರ್ಯೆ ಆದ್ ಉದಿತ್ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಪನ್ನಿ ಪುಗರ್ತೆನ್ ಪಡೆವೊಂಡಿನಾರ್. ತನ್ನ ಜೀವನೊನೇ ದಲಿತೆರೆನ ಉದ್ಧಾರೊಗಾದ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಕನ - ಸಂಕಲ್ಪನ್ ಅರೆನ ಪಾತೆರೊಡೇ ಪನ್ನಿನಾಂಡ ಇಂಚ : “ಎನ್ನ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಬರವು - ಸರವು ಕಲ್ತಿನ ಮುಟ್ಟರಾವಂದಿ ಜಾತಿದ ಜೋಕುಲು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ್, ಸರಕಾರಿ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ದ್, ನಮ್ಮ ಊರುದ ಮಾಗೊಡು, ಕಾರ್‌ಡ್ ಪೋಪಿನೆನ್ ಯಾನ್ ತೂವೊಡು. ಆ ಕಾರ್ ಪೋನಗ ರಾಪಿನ ಧೂಳು ಎನ್ನ ತರೆಕ್ ತಾಗ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ಅಪಗ ಎನ್ನ ಜಲ್ಮ ಸಾರ್ತಕ”.

* * * * *

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಚಿಟ್ಕಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಏರ್ ?
2. ರಂಗರಾಯೆರ್ ಸುರುಕ್ಕು ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆ ಒವು ?
3. ಕುಡ್ಲಡ್ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜೊನು ತಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಏರ್ ?
4. ರಂಗರಾಯೆರ್ ಏರೆನ ವಕಾಲತ್ ದೆತೊನೊಂದಿತ್ತರ್ ?
5. ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಸುರುತ್ತ ಸಾಲೆ ಒಲ್ಪ ಸುರು ಆಂಡ್ ?
6. ಕುಡ್ಲಡ್ ದಲಿತೆರೆಗಾದ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಕೂಟೊ ಒವು ?
7. ಜೀತಪದ್ಧತಿ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ?
8. ರಂಗರಾಯೆರೆ ಕಜ್ಜ ತೂದು ಗಾಂದ್ಯೆರ್ ದಾನೆ ಪಂಡೆರ್ ?

II. ರಡ್ಡ್ - ಮೂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಡು ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಅಮ್ಮೆರ್ ತೀರಿನೆರ್ದಾತ್ರ ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ದಾದ ಪ್ರಭಾವ ಆಂಡ್ ?
2. ರಂಗರಾಯೆರೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಲಿತೋದ್ಧಾರಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ ದಾಯೆ ?
3. ಕುಡ್ಲದ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಎಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಂಡ್ ?
4. ದಲಿತೆರೆಗ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರೊಡುಂದು ರಂಗರಾಯೆರ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್ ದಾಯೆ ?
5. ತನ್ನ ಸಾಲೆಡ್ ಜೋಕ್ಲು ದಿನೋಲ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪೆರೆ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ತೆರ್ ?

III. ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಲಿತರೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಗಾದ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಬರೆಲೆ.
2. ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗಾದ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ ದೆತೊನ್ನ ಸುದಾರ್ಲೆದ ಕಿರಮ್ಮೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾಲೆ
3. “ರಂಗರಾಯೆರ್ ತಾನ್ ಪಂಡಿನಂಚ ನಡತ್ ತೋಜಾಯಿನಾರ್” ಸಮರ್ತನೆ ಮಲ್ಪುಲೆ.

IV. ಖಾಲಿ ಬುಡ್ತಿನ ಜಾಗೆಲೆನ್ ದಿಂಜಾಲೆ

1. ರಂಗರಾಯೆರ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದೇ _____ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್
2. ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಅಲಚನೆದ ತಾಂಗ್ನ್ ಬದಲಿನಾರ್ _____
3. ಉರ್ವ ಚಿಲಿಂಬಿದ ಸಾಲೆನ್ ಮುಚ್ಚೆರೆ ಕಾರಣ _____ ಉಪದ್ರ
4. ರಂಗರಾಯೆರ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಪುದರ್ _____

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಈ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಗಲಸೊಡ್ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯೊ ಮಲ್ಪುಲೆ

1. ಪುಗರ್ತೆ
2. ಕಡೀರ್
3. ಉಮೇದ್
4. ಬುಳೆಚಿಲ್

II. ಬುಡ್ತಾದ್ ಬರೆಲೆ

1. ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ
2. ಬಿದೆಯಾದ್
3. ಸೇರ್‌ದಿತ್ತಂಡ್
4. ಮೂಲೊದಕುಲಾದ್

III. ಮುಲ್ತ ಕೊರ್ತಿನ ಪದಕುಲೆನಂಜಿನ ಬೇತೆ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

ಬೇತೆಬೇತೆ, ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರೆನ ಪುದರ್ ಬರೆಲೆ
2. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕೆ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಓದುದು ತೆರಿಯೊಲ್ಲೆ

* * * * *

ತುಳುವಪ್ಪೆ

ಉಳಿತೀರ್:

ಕಡಲಕರೆತ ಒಡಿಪು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡುನು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬುಡ್ಡಿಂಚಿ ದಿಂಜ ಜನ ಕಬಿ, ಸಾಹಿತಿಲು, ಪೊರ್ಲುಡು ಬೇಲೆ ಬೆಂದೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕುಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಮುಡೆಯರೆ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ಗಲಸೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬಾಸೆ ಒವ್ವಾಂಡ ದಾನೆ ಬಾವನೆ ಒಂಜೇ. ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಗೆಟ್ ಅಕುಲೆಗಿತ್ತಿ ಬಗ್ಗಿ, ಮೋಕೆನ್ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ರೂಪೊಡು ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. “ಎಂಕ್ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜನ್ಮ ಇತ್ತ್ಂಡ ಯಾನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಪುಟ್ಟುದು ಬರ್ಪೆ” ಪನ್ಪೆರ್. ಕನ್ನಡೊದ ಸುರುತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ‘ತೌಳವ ಮಾತೆ’ ಪನ್ಪಿ ಕಬಿತೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆನ್ ತುಳುತ ತರ್ಜುಮೆಡ್ ಮೂಲು ತೂವೊಲಿ.

ಮೂಲ: ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ
ತರ್ಜುಮೆ: ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಜಯ ಜಯ ಸಿರಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ || ಪ ||

ಸುಗಿಪುವೆ ಪೆರಿಯಾಕುಲೆನಪ್ಪೆ
ಲೋಕೊಗು ಮುವ್ವಲ ಬೊಳ್ಳುನೆ ಕೊರೊಡಪ್ಪೆ || ಅ.ಪ ||

ರಾಮನೆ ಕುಡರಿನ್ ದಕ್‌ನಗ ಕಡಲುಡೆದೀ ಮಣ್ಣಿಂಚಿಗೆ ಬತ್ತ
ಭಾರತದಪ್ಪೆನ ತುಡೆರಡ್ಡೊಂಜಾದೀ ಉದಿತ | ಸಹ್ಯ ಬೀಣೆದ ತಂತಿಡ್ ದುನಿತ
ನೆಸರ್ ತಿಂಗೊಳ್ಳ ಬೊಲ್ಪುನು ದೊರಿತ | ದಿಕ್ಕ್ ದಿಕ್ಕ್ ಪನಿನೀರ್ ಮೈಂದ್‌ನ್ ತಲಿತ |
ಪೊಸರುತು ಗಾಯನ ಕಿಲಿತ | ಕಡಲ್‌ಬಾನೊನು ಸೂಕೆಡ್ ಪೊದಿತ || 1 ||

ಸತಿಯ ಪುತ್ತರೆ ಅರಂತಡೆ ತೆನ್ನಯಿ ಸಾತೆರೆ ನಿಲೆ ಇಡೆ ಆಲೂಪೆರಿಲ್ಲಡೆ
ಪಾಂಡ್ಯರ್ ಗೆಲುನಡೆ ಕನ್ನಡದರಸುಲೆ ನೆರೆಕರೆದಾಲಡೆ
ಬಂಗರ್ ಚೌಟೆರ್ ಭೈರವ ಅಜಿಲೆರ್ ಸಾಮಂತೆರೆಗಿಂಬೇ
ತುಳುವೆರ್ ಪರಜನ ಬೇದೊನೆ ದಾಂತೆನೆ ಮಾತೆರೆಗೀ ಅಂಬೇ || 2 ||

ಗುಡಿಕುಲೋ ಧರ್ಮೊದ ಪಡಿಕುಲೋ ಪುಣ್ಯ ಸೀರ್ತೊದ ಗಿಂಡೆ ಸುದೆಕುಲೋ
ಬಸದಿಲೋ ಕನಕಲ್ಲಾದ್‌ಲ ನಿಲಪುಡದುಂತಿನ ಗುಮ್ಮಟೆರೋ

ನಿನ ಮೆಯ್ಯಕೊಕ್ಕರೆದುಂತುದು ಪಸರಿನ ಪಜಿರ್‌ದ ಕುರೆಲೋ
ಬದ್ಧದ ರಾಗೊಡು ಪಾರ್ದನ ಪನ್ನಿನ ಪಶು ಪಕ್ಕಲು ಪಾಂತೆಲೆ ಪೊರ್ಲೋ || 3 ||

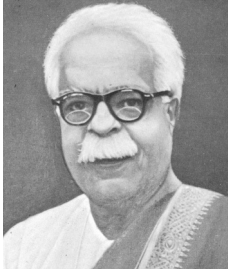
ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜೈನಕ್ರೈಸ್ತರ್ ಒಂಜೇ ಬಂದುಲು ನಮ್ಮಾ
ಕರ್ತೆ ಒರಿಯೆ ಮಾತೆರೆಗೊರ್ತಿಯೆ ಅಪ್ಪೆ ತುಳುನಾಡಮ್ಮಾ
ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ತೂವೊನು ಪುರು ಜೋಕ್ಷೆನ ಬಳಕೆ
ತಲೆನ ಕೆದುಕಿತ್ತಿ ತಾಮರೆ ಮೋಕೆ ನಿನ್ನೆದೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ದ ತೂಂಕುನ ಬಯಕೆ || 4 ||

ಕುಸಿತ ಬದುಕೆಂಕೆನ್ನ ಅರಳುವೆ ತುಳು ತೆಲಿನೀರ್‌ದ ಕೆದುಟೆ
ಎಸಳುದುರಡ್ ನಿನ ಪಾದೊಗು ಕಮ್ಮೆನ ಪದ್ರಡ್ ನಿಲಕೆ
ನಟ್ಟೊನುವೆ ಈ ಎನ್ನ ಕಡನಗ ಜಕ್ಕೆಲ್ಲೊಚ್ಚಿದ್ ಮಾನಾಲ
ನಿನ್ನಡಲ್‌ಡ್ ಪಿರ ಪುಟ್ಟುದು ಬರ್ಯರೆ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುನೆ ಕೊರ್ಲ || 5 ||

* * * * *

ಕಬಿನ ಪೊಲಬು :

ಎಂ ಗೋವಿಂದ ಪೈ (1883-1963) ಕನ್ನಡೊದ ಸುರುತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಾನಾದಿಗೇನ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರೊಡ್ಲು

1949 ಡ್ ಪಡೆಯಿನ ಸಾಹಿತಿ. ಮೇರೆನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲ ಮಂಗಳೂರು. ಆರೆನ ಅಪ್ಪನ ಇಲ್ಲ ಮಂಜೇಶ್ವರ. ಅಂಜಾದ್ ಆರ್ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಆಯೆರ್. ಗಿಳಿವಿಂಡು, ನಂದಾದೀಪ, ಹೃದಯರಂಗ ಇಂಚ ಕನ್ನಡ ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆಲೆನ್, ಗೊಲ್ಲೊಥಾ, ವೈಶಾಖಿ ಇಂಚಿನ ಮಲ್ಲಕಾವ್ಯೊಲೆನ್, ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಪನ್ನಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆತೆರ್. 1950ಡ್ ಮುಂಬೈಡ್ ನಡತಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್. ಮೇರೆಗ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ 21 ಬಾಸೆಲು ತೆರಿದಿತ್ತೊ. ಮೇರ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಸೋದಕೆ, ಕಬಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತಿ.

ತರ್ಜುಮೆದಾರರೆ ಪೊಲಬು

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ (1945) ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ, ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞ, ಪಚ್ಚೆ ಕುರಲ್, ದುನಿಪು, ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆಲೆನ್ ಬೊಲ್ವುಗು ಕನತ್‌ದರ್. ಡಾ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್, ಬೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು, ನಾಗ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಇಂಚಿನ ತುಳು ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಕನ್ನಡೊಡು ತುಳು ಪರಪೋಕುದ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ಟಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್ಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಕಬಿ ಮುಲ್ಟಲ ಬೊಲ್ಪು ದಾಯೆ ಕೇನುವೆರ್ ?
2. ಮೂಲು ಬೊಲ್ಪು ಎಂಚಿನೆತ ಸಂಕೇತ ?
3. ತುಳುನಾಡ್ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿಂತ್ ದಾಯೆ ಪನ್ನೆರ್ ?
4. ತುಳುನಾಡ್ ಭಾರತದಪ್ಪೆನ ವಾ ಅಂಗಬಾಗೊಂದು ಕಬಿ ಪನ್ನೆರ್ ?
5. ತುಳುನಾಡ್ ಸುದೆಕುಲೆನ್ ಕಬಿ ಒಯಿಕ್ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ತದೆರ್ ?
6. ತುಳುನಾಡ್ ಗುಮ್ಮಟೆರ್ ಕಬಿಗ್ ಎಂಚ ತೋಜುಬೆರ್ ?
7. ಕಬಿಕ್ ಪಿರ ಓಲು ಪುಟ್ಟುದು ಬರೊಡುಂದು ಬಯಕೆ ?
8. ಕಬಿ ತನನ್ ಒಯಿಕ್ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್ ?

II. ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬ್ ಕೊರ್ಲೆ

1. ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಕಬಿ ಎಂಚ ವರ್ಣಿಪಾದೆರ್ ?
2. ತುಳುನಾಡ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿ ಅರಸುಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಕಬಿ ದಾದ ಪನ್ನೆರ್ ?
3. ತುಳುನಾಡ್ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ಕಬಿ ದಾದ ಪನ್ನೆರ್ ?

III. ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿನ ಜಾಗೆನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಬ್ದೊಲೆಡ್ ಖರ್ತಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

1. ರಾಮನೆ ಕುಡರಿನ್ ದಕ್‌ನಗ _____ ಮಣ್ಣಿಂಚಿಗೆ ಬತ್ತ
2. ಸಹ್ಯ _____ ತಂತಿಡ್ ದುನಿತ
3. ನೆಸರ್ _____ ಬೊಲ್ಪುನುದೊರಿತ
4. ಗುಡಿಕುಲೋ ಧರ್ಮದ _____
5. ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ತೂವೊನು _____ ಬಳಕೆ
6. ಈ ಎನ್ನ _____ ಜಕ್ಕೆಲ್ಲೊಚ್ಚಿದ್ ಮಾನಾಲ

IV. ವಾಕ್ಯಾದೊಲೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಜೋಡ್ತಾದ್ ಬರೆಲೆ

1. ಬಂಗೆರ್ ಚೌಟೆರ್ ಬೈರವ ಅಜಿಲೆ	ಒಂಜೇ ಬಂದುಲು ನಮ್ಮ
2. ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜೈನ ಕ್ರೈಸ್ತರ್	ಅಪ್ಪೆ ತುಳುನಾಡಮ್ಮ
3. ಎಸಳುದುರಡ್ ನಿನ ಪಾದೊಗು	ಕಡಲ್ ಬಾನೊನು ಸೂಕೆಡ್ ಪೊದಿತ
4. ಪೊಸರುತು ಗಾಯನ ಕಿಲೆತ	ಸಾಮಂತರೆಗಿಂಬೇ
5. ಕರ್ತೆ ಒರಿಯೆ ಮಾತೆರೆಗ್	ಕಮ್ಮೆನ ಪದ್ರಡ್ ನಿಲಟೆ
	ಒರ್ತಿಯೆ ಅಪ್ಪೆ ತುಳುನಾಡಮ್ಮ

V. ಪದ್ಯೊನು ಪೂರ್ತಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

1. ಸತಿಯ ಪುತ್ರರೆ _____ ಮಾತೆರೆಗೀ ಅಂಬೆ
2. ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ _____ ತೂಂಕುನ ಬಯಕೆ

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಕೂಟಿಗು ಸೇರಂದಿನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಅಜತ್ ದೆಪ್ಪಿ

1. ನೆಸರ್, ಉಸುಲು, ತಿಂಗೊಳು, ಮೈಂದ್, ಬಾನೊ, ದಾರಗೆ
2. ಸುದೆ, ಕಡಲ್, ಕಾಡ್, ಕೆದು, ಒಸರ್
3. ಬಂಗೆರ್, ಚೌಟೆರ್, ಅಜಿಲೆರ್, ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್, ಬೈರವ ಅರಸುಲು
4. ಜೈನ, ಹಿಂದೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮುಸ್ಲಿಂ

II. ಈ ಪದ್ಯೊಡು ಬರ್ಹಿ ಪ್ರಾಸ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಪೆಜಿದ್ ಬರೆಲೆ

ಉದಾ: ಬತ್ತ - ದುನಿತ

III. ಈ ವಾಕ್ಯೊಡುಪ್ಪಿ ಅಲಂಕಾರೊನು ಬರೆಲೆ

1. ಕನಕಲ್ಲಾದ್ಲ ನಿಲಪುಡದುಂತಿನ ಗುಮ್ಮಟೆರೋ
2. ಗುಡಿಕುಲೋ ಧರ್ಮದ ಪಡಿಕುಲೋ

IV. ಮುಲ್ವ ಕೊತ್ತಿನ ಸಜ್ಜೊಲೆನ್ ಗಳಸದ್ ವಾಕ್ಯೊ ಮಲ್ಪುಲೆ

ಮೆಯಿ ಕೊಕ್ಕರ್‌ದುಂತುನೆ, ದುನಿಪು, ದೊರಿಪು, ತೆಲಿಪು, ಕುರೆಲ್, ಬಯಕೆ

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. “ಕವಿಗಳು ಕಂಡ ತುಳುನಾಡು” ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ ಈ ಬೂಕುನು ಓದುಲೆ.
2. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಕುಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ
3. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಬೇತೆ ಕವಿಕುಲು ಬರೆತಿನ ಕವಿತೆಲೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುಲೆ

* * * * *

“ನತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು
ಅಲಿವಾಣೊದಾತ್ ಉರುಟು
ತಿರ್ತ್ ತೋಜುಂಡು ತುಳುನಾಡ್”
- ಪಂಜುರ್ಲ ಪಾಡ್ಲನ

ಯಕ್ಷಗಾನ 'ಆಟೋ'

ಉಳಿತೀರ್:

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರ್ಮದ ಜಾನಪದ ಕಲೆ. ನೆಟ್ ಪದೊ, ಪಾತೆರ, ನಲಿಕೆ, ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ದುತ್ತೈತ ಇಂಚ ಮಾತಲ ಒರ್ಮೈತ್‌ನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಿಲಿತ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಮುಮ್ಮೇಳ ಸೇರ್ಪಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಶಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಸೇರ್ಪಿನ ಜಾನಪದ ಕಲೆಂದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಉಂಡು. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಆಟೋ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟೊ ಪನ್ನಿ ರಡ್ಡ್ ಎಗ್ಗಲುಲ್ಲ. ನೆಟ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ನಿನ ಸಾರಗಟ್ಟೆ ಕಸುಬು ಬೊಕ್ಕ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದರುಲ್ಲೆರ್. ಅವ್ವೇತೋ ಆಟೋದ ಮೇಳೊಲು ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಅರೆಗಾಲೊದ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ಪುವ. ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ಜಾನಪದ ತಿರ್ಲ್ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಗೊಬ್ಬುದು ಜನೊಕ್ಲೆ ಗೇನೊದ ಬಟ್ಟಲ್ ದಿಂಜವ.

ಇನಿಕೋಡೆಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಆಟೋಲು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಕಡತ್ತ್‌ದ ದೇಸೊ-ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಪಸೆರ್‌ದಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಜಾಗತಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ನೆಗತ್ತೊಂದುಂಡು. ಈ ಕಲಿತ ಸತ್ವೊ ಸೆಟ್ಟುಂದಿಲೆಕ ಕಾತೊನುನ ಮಲ್ಲ ದಣ್ಣೆನ್ ನನದ ಜನಾಂಗ ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ದೆತೊನೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

'ಆಟೋದಾಯಗ್ ಜೀಟಿಗಿದಾಯಡ ಕಣ್ಣ್' ಪಂಡ ದಾದ ಅಜ್ಜೆರೇ? - ಬೆಂದ್ರೊಟ್ಟಡ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿ ರಂಗಜ್ಜೆರಡ ಪುಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲೆ ಕೇನ್ವೆ. ಬೈರಾಸ್‌ಡ್ ಮೋನೆ ಒಚ್ಚೊಂದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನ ರಂಗಣ್ಣೆ "ಅವ್ವೇರ್ ಮಗ ನಿನಡ ಅಂಚ ಪಂಡಿನಿ"ಂದ್ ಕುಡ ಆಯಗೇ ಸವಾಲ್ ಪಾಡ್ಲೆರ್.

"ಅವು ನಮ್ಮ ಬೇಲೆದ ಕಿಟ್ಟೆ ಪಂಡಿನಿ ಅಜ್ಜೆರೆ. ಮಾಮಣ್ಣೆ ಆಯಗ್ ಎಂಚಿನನ ಬೇಲೆ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಇಲ್ಲಲ್ ಈತ್ ಜನ ಚಾಕಿರಿದಕ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ದನಿಕುಲೆಗ್ ಯಾನೇ ಆವೊಡು. ಆಟೋದಾಯಗ್ ಜೀಟಿಗಿದಾಯಡ ಕಣ್ಣ್"ಂದ್ ಪಂಡೆ.

ಗೋಪಾಲನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್ ರಂಗಣ್ಣ ಕೊಡಿತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತೆರ್. ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಕೊರ್ನ್ ಆರ್ನ್ ಮಲ್ಲ ಮಗಳ್ ಮಮತನ ಮಗೆ ಗೋಪಾಲೆ. ಮಮತನ ಕಂಡನಿ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ಹೋಟೆಲ್ ದನಿ. ಗೋಪಾಲೆ ಅಲ್ಪನೆ ಪುಟ್ಟು ಬಲತ್ತಿನಾಯೆ. ಸಾಲೆಡ್ ಪತ್ತನೆಟ್ ಓದೊಂದುಪ್ಪುನ ಆಯೆ ರಜೆಟ್ ಊರುಗು ಬೈದೆ. ರಂಗಣ್ಣನ ಒರಿಯೆ ಮಗೆ ರಮೇಶ್ ಇಲ್ಲದ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಲಿ ಮಾತಾ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಬೇಲೆದಕ್ಕು ಏಪಲಾ ಆಯನ ಪನ್ನಿ ಬೆನ್ನಿ ಮೀರಯೆರ್. ಅಂಚಿನಲ್ಪ ಕಿಟ್ಟಿನ ಪಾತೆರದ ಉಳಮರ್ಮ ದಾದಾಂದ್ ರಂಗಣ್ಣಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆರ್ ಮೆಲಾನೆ ಚಿಟ್ಟಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದು ಗೋಪಾಲನ್ ಕೈತಡೆ ಲೆತ್ತ್ದ ಪಂಡೆರ್.

“ತೂಲ ಬಾಲೆ ದುಂಬು ಮಾತ ಇತ್ತೆದ ಲೆಕ ಕರೆಂಟ್ ಬೊಲ್ಪು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಪಗ ದೊಂದಿ ಬೊಲ್ಪುದ ಆಟೋನೇ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಿ. ರಂಗತಳೊದ ಮಿತ್ತ್ ದೊಂದಿ ಪತೊಂದಿನ ಜೀಟಿಗೆದಾಯೆ ಓಲು ಉಂತುವೆನೋ, ವೇಸೊದಾಯೆ ಆಯನಂಚೇ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ದಾಯೆಪಂಡ ಜೀಟಿಗೆದ ಬೊಲ್ಪು ಬೂರ್ಂಡನೇ ಆಯನ ಮೋನೆಗ್ ಬರೆತಿನ ಪಜಿಬಣ್ಣ ನೆಗತ್ತ್ದ ತೋಜುನೆ. ಅಯಿಕೆ ದೆತ್ತನೆಗ್ ಪತ್ತನೆಗ್ ಮಾತ ಒರಿಯನೇ ನೋಟೊದೀಂಡ ಆಟೊದಾಯಗ್ ಜೀಟಿಗೆದಾಯಡ ಕಣ್ಣಂದ್ ಗಾದೆ ಪನ್ನೆರ್”.

ಗೋಪಾಲೆ: ಓ... ಅವ್ವಂಚನಾ ಅಜ್ಜೆರೇ... ಬೊಕ್ಕ ರಮೇಶ ಮಾಮ ಮಾತೆಗ್ಲಾ ಪಾಪ ಕಿಟ್ಟನ್ ಒರಿಯನೇ ದಾಯೆ ಲೆಪ್ಪೊಡು? ಪಂಡಿಲೆಕ ಅಜ್ಜೆರೇ, ಆಟೊ..ದೊಂದಿ..ಜೀಟಿಗೆಂದ್ ಪಂಡರತ್ತೆ..! ಆವು ಎಂಚಿ ಆಟ? ಬೊಲ್ಪುಬೊಲ್ಪುದ ಕ್ರಿಕೆಟಾ, ಅತ್ತ್ ಪುಟ್ ಬಾಲಾ?

ರಂಗಜ್ಜೆ: ಅವು ಬಾಲ್ ಗೀಲ್ ದಾಲತ್ತ್..ಆಟೊ ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ. ರಂಗತಳೊಡು ಇರ್ಲಿಡೀ ನಡಪುನ ಬಯಲಾಟ.

ಗೋಪಾಲೆ: ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟೊ ಪಂಡ ದಾದಜ್ಜೆರೆ?

ರಂಗಜ್ಜೆ: ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಭೂತ, ದೈವ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆಲಾ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆ. ನೆಟ್ಪ್ ಪುರಾಣೊದ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ನಮ ಕಣ್ಣ ದುಂಬು ನಡತಿಲೆಕ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾವೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಬೊಕ್ಕ ಮುಮ್ಮೇಳದಕ್ಕು ತನ್ ಕೆಲಾಚಾತುರ್ಪುಡು ಪುರಾಣಲೋಕೊನೇ ನಂಕ್ ಜತ್ತ್ ತೋಜಾವೆರ್.

ಗೋಪಾಲ: ಅಜ್ಜಾ..ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಆಟೊಗು ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಸಗ್ಗಿ ಉಂಡಾ? ಅಮ್ಮೇರ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ಲಾ ಈ ಆಟೊದಕ್ಕು ಬರೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್ಗೆ.

ರಂಗಜ್ಜೆ: ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಬುಳೆದಿನಿ ಕಡಲಕರೆಟಾಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಪರವೂರುಗುಲಾ ಅಯ್ತ ಕಮ್ಮೆನೊ ಗಮೆಸೊಂದುಂಡು. ಕಡಲ್ ಆಯರೆಡ್ಲಾ ನಮ ಚೆಂಡೆಮದ್ದಳೆದ ಅಬ್ಬರ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶೊದ ಕೂಚಿಪುಡಿ, ತಮಿಳುನಾಡ್ ತೆರುಕೂತ್ತು, ಕೇರಳೊದ ಕಥಕಳಿ- ಉಂದು ಮಾತ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿ ಕಲೆಕ್ಲು. ನಮ್ಮಲ್ಪದ ಆಟೊಡು ತೆನ್ಕಾಯಿ ತಿಟ್, ಬಡೆಕಾಯಿ ತಿಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಾಬಡೆಕಾಯಿ ತಿಟ್ ಪನ್ನಿ ಮೂಜಿ ಎಗ್ಗೆಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಡು. ತುಳು ತಿಟ್ಪಂದ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಗೋಪಾಲೆ: ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಎಗ್ಗೆಲು ದಾಯೆಗಾದ್ ಉಂಡಾಂಡಜ್ಜಾ?

ರಂಗಜಿ: ತೂಲ ಮಗಾ, ನಮ್ಮ ಊರುದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಗ್ಲಾ ನಿಕ್ಲೆ ಬೊಂಬಾಯಿದಕ್ಲೆ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಗ್ಲಾ ಎತ್ವಾಸಿ ಉಂಡತ್ತಾ? ಅಂಚನೇ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ಲಾ ಕೆಲವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ತರ ಬೇದೊಲುಲ್ಲ. ಕಾಸ್ತೋಡು ಸೇರ್ದಂಚ ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ತಿಟ್ವ್, ಒಡಿಪು ಕುಂದಾಪುರದಂಚಿ ಬಡಕಾಯಿ ತಿಟ್ವ್ ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಪೋಂಡ ಅಲ್ವ ಬಡಾಬಡಕಾಯಿ ತಿಟ್ವ್ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪಡುವಲಪಾಯಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ನೆರ್. ನೆಟ್ವ ಮಲ್ಲ ಎತ್ವಾಸಿ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ತುತ್ತೈತ, ನಲಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಹಿಮ್ಮೇಳ ವಾದ್ಯೊಲೆಡ್ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ವೆದ ಬೇದೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಆಂಡ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕೊದಂಚಿ ಪೋಂಡ ಅಲ್ವದ ದೊಡ್ಡಾಟ, ಸಣ್ಣಾಟ, ಪಾರಿಜಾತ, ಕರಪಾಲ ಮೇಳ ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಆಟೊದ ಬರಿಬಾಂದ್ರೊಗು ಸೇರ್‌ಂಡಲಾ ಅವೆಟ್ ದಿಂಜ ಎತ್ವಾಸಿ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದೆ ಅವೆನ್ ಮೂಡಲಪಾಯಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಗೋಪಾಲ: ಅತ್ತಜ್ಜರೇ, ಈ ಆಟೊಲೆಡ್ ಕತೆ, ಪಾತೆರಕತೆ, ಪದೊ ಮಾತ ಉಪ್ಪುಂಡತ್ತೆ. ಅವೆನ್ ನಾಟಕದ ಲೆಕೊನೆ ಬರೆದ್ ಬಾಯಿಪಾಟ ಪನ್ನೆರೆ?

ರಂಗಜಿ: ನಿನ್ನ ಸವಾಲ್ ಎಡ್ಲೆ ಉಂಡು ಬಾಲೆ. ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್ಲಾ ನಾಟಕೊಗ್ಲಾ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಎತ್ವಾಸಿ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಎಕಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಆಟೊಡು ಪುರಾಣ ಜಗತ್ತ್ ಪೆರಪ ಸುಟ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಹೆಚ್ಚಾದ್ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ದೇವಿ ಭಾಗವತ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿ ಪುರಾಣೊಳಿ ಕತೆನ್ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡ್ ಪುದರ್. ಅವು ಪದೊಕ್ಲೆ ರೂಪೊಡು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪಾರ್ತಿಪುಬ್ಬನಂಚಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಬಿನಕ್ಲು ಅವೆನ್ ಮುಡೆತ್ತೆರ್. ಇಂಚೊಗು ಇತಿಹಾಸ, ಜಾನಪದ, ಕಟ್ಟಕತೆಲೆನ್ಲಾ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತುಲು ರಂಗೊಗು ಕನತ್‌ದೆರ್. ಭಾಗೋತೆರ್ ಪ್ರಸಂಗೊದ ಪದೊಕ್ಲೆಗ್ ರಾಗ ತಾಳ ಪಾಡ್ ರಂಗಿತೊಡು ಪನ್ನೆರ್. ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರುತಿದಕ್ಲು ಅಯಿಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ಒತ್ತುಸೊರ ಕೊರ್ಪೆರ್. ವೇಷಧಾರಿನಕ್ಲು ಆಯಾಯ ಪಾತ್ರೊಡು ರಂಗತಳೊದ ಮಿತ್ತ್ ನಲಿತದ್ ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಸ್ವಂತ ಚಾತುರ್ಪುಡು ಒರಿಯಗೊರಿ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಕತೆನ್ ಬುಳಿಪಾವೆರ್. ನೆಕ್ ಅರ್ತಗಾರಿಕೆಂದ್ ಪನ್ನೆರ್. ವೇಸೊ ನಲಿಕೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ತಾಳಮದ್ದೊಲಿ ಕೂಟೊಡು ಈ ಅರ್ತಗಾರಿಕೆನೇ ಮುಖ್ಯ

ಗೋಪಾಲ: ಪಂಡಿಲೆಕ ಈ ಆಟೊಲು ವರ್ಷ ಇಡೀ ಉಪ್ಪುಂಡಜ್ಜರೆ?

ರಂಗಜಿ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಆಟ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಕಾಲ ಪಂಡ ಅರೆಗಾಲ. ಮೇಳೊಲು ವಾ ದೇವಲ್ಯೊಡು ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಪಿದಾಡ್‌ವೊನಾ ಅಲ್ವ ದೀಪೊಲಿ ಪರ್ಬೊದಪಗ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿರ್‌ಂದಾಂಡ, ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತನಾಚೆಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಗಿದಾಪುನಿಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ 'ಬರ್ಸ ಉಂತುಂಡಲಾ ಮರತ ಪನಿ ಉಂತಾಂದ್' ಪಂಡಿಲೆಕ ಅರೆಗಾಲ-ಮರಿಯಾಲ ಇಡಿ ಆಟ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪೇಂಟಿ ಪಟ್ಟಣೊಲೆಡ್, ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಸಭಾಂಗಣೊನು ಬಾಡಾಯಿಗ್ ದೆತೊಂದು ಟಿಕೆಟ್ ದೀದ್ ಆಟ ಗೊಬ್ಬುನವು ರೂಡಿಯಾತ್‌ಂಡ್.

ಗೋಪಾಲ: ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಈತ್ ಮಾತ ಉಂಡು ಅತ್ತೆ ಅಜ್ಜಿರೆ....ನೆನ್ನ್ ಕೇನ್ನಗ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಆಟ ತೂವೊಡುಂದು ಆಸೆ ಆವೊಂದುಂಡು.

ರಂಗಜ್ಜಿ: ಅಯಿಕ್ ದಾನೊಡು ಮಗಾ? ಎಲ್ಲಾಂಜಿ ಪುಣ್ಣಮೆದಾನಿ ನಮ್ಮ ಕಂಬ್ಬದ ಬಾಕಿತ್ತಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಡು ಉರುದ ಪತ್ತ್ ಸಮಸ್ತೆರ್ನ ಪರಕೆದ ಆಟ ಉಂಡು, 'ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ' ಪ್ರಸಂಗ; ಕಟೀಲ್ ಮೇಳೊದಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ನಿಕ್ಕಲಾ ತೂವೊಲಿ.

ಗೋಪಾಲೆ: ಆವಜ್ಜ..ಆ ಆಟೊನು ಯಾನ್ ತಪ್ಪಂದೆ ತೂಪೆ. ಆಂಡ ಆನಿ ಈರ್ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟುಡೇ ಉಪ್ಪೊಡು ಆವೆ.

ರಂಗಜ್ಜಿ ಗೋಪಾಲನ ಪಾತೆರೊಗು ತರೆ ಆಡಾಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆ ಪುಲ್ಲಿ ಅಡ್ವಿಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕಾಂಡೆದ ಚಾ ತಿಂಡಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಯೆ ಆಟೊ ತೂಯೆರೆಗಾತ್ರ ಕೊಡಿಕಾರ್‌ಡೇ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಪರಕೆದ ಆಟೊದ ದಿನ ಬತ್ತಂಡ್. ಕಟೀಲ್ ಮೇಳೊದಕ್ಲು ಕಾಂಡೆನೇ ಲಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಸ್ಸಡ್ ಬತ್ತದ್ ಆಟೊಗು ಬೋಡಿತ್ತಿ ಅಟ್ಟನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಾಕಿತ್ತಿಮಾರ್ ರಂಗತಳೊ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ರಾತ್ರೆ ರಂಗಜ್ಜಿರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಉರಕ್ತೆಗ್ ಒಣಸ್‌ಲಾ ಇತ್ತಂಡ್. ಗೋಪಾಲೆ ಕಾಂಡೆಡ್ ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಆಟೊದಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತೆ. ಆಟೊ ಸುರುವಾಪುನೆಕ್ ಒಂತೆ ದುಂಬು ದೇವರೆ ಪೂಜೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರೈರ್. ಸಿರಿವೇಷೊತ ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣೆ ರಂಗಜ್ಜನ್ ಚೌಕಿದ ಉಲಾಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಗೋಪಾಲೆಲಾ ಬೆರಿಯೇ ಪೋಯೆ. ಅವುಲು ಕಲಾವಿದರ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಬಣ್ಣ ಬರೆಪುನೆನ್ ತೂದು ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣಡ ಕೇಂಡೆ.

ಗೋಪಾಲೆ: ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣ, ಈತೆಲ್ಯ ಟೆಂಟ್‌ದ ಉಲಾಯಿಡೇ ನಿಕ್ಲು ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬುವರಾ ದಾನೆ?

ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣ: ಇಜ್ಜಿ ಬಾಲೆ ಉಂದು ಬಣ್ಣೊದ ಇಲ್ಲ್. ನೆಕ್ ಚೌಕಿ ಪನ್ನೆರ್. ಅಲ ಅವುಲು ದೇವೆರ್ ಪೆಟ್ಟಿ ಉಂಡು , ಅಯಿತ ಎದರ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ವೇಷದಾರಿಳೆನ ಪೆಟ್ಟಿ ತೋಜುಂಡತ್ತಾ? ಪೀಟಿಕೆ ವೇಸೊ, ಎದರ್ ವೇಸೊ, ಬಣ್ಣೊದ ವೇಸೊ, ಸಿರಿ ವೇಸೊ, ಪುಂಡು ವೇಸೋ.... ಇಂಚ ತರಾವಳಿ ವೇಸೊದಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆ ಪೆಟ್ಟಿದ ಕೈತಲ್ ಎದರೆದರ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮೋನೆಗ್ ಬಣ್ಣ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಗೋಪಾಲೆ:ದೇವರೆಗ್ ಸರಿ ಎದರಾದ್ ಅಡ್ಲೊಗೊರಿ ಕುಲ್ಲಿದೆರತ್ತಾ.... ಅವು ಏರ್?

ಐತ್ತಪ್ಪ: ಅವು ಎಂಕ್ಲೆ ಮೇಳೊದ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆ. ಯಕ್ಲಗಾನೊಡು ಹಾಸ್ಯಗಾರಗ್ ಭಾಗೋತೆರೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡೆನೇ ಸ್ಥಾನ. ಪ್ರಸಂಗೊದ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಆರ್ ವೇಸೊ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಗೋಪಾಲೆ: ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜೆರ್ ಸೀಂಕ್ರಡ್ ಬೊಲ್ದು ಪುಲ್ಲಿ ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ.... ಅವು ದಾದವು?

ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣ: ಆ ಅಜ್ಜೆರ್ ಆರ್ವಾಡ್‌ನ್ ಈ ರಂಗತಳೊದ ಮಿತ್ ತೂಲ. ಆರ್ ಬಣ್ಣೊದ ಸೀನಪ್ಪಣ್ಣೆ. ಆರ್ ಶುಂಭನ ವೇಷ ಪುಲ್ಕೆಲುಗು ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಎಕಡೆ ಚುಟ್ಟಿ ದೀಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆದರ್.

ಗೋಪಾಲೆ: ಚುಟ್ಟಿ ಪಂಡ?

ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣ: ಅರಿನ್ ಸಣ್ಣ ಕಡೆದ್ ಬಂದ ಮಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿನಿಸುಣ್ಣ ಬಿರಾದ್ ಪಾಕಬರ್ಪಾದ್ ಸೀಂಕ್ರಡ್ ಕಡ್ಡಿಡ್ ಮೋನೆದ ಸುತ್ತ ಪಾಡುನ ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಚುಟ್ಟಿ ದೀಪುನು ಪನ್ನೆರ್. ಅವು

ನುಂಗಿಲೆಕೊನೇ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಡ ಕುಡ ಪುಲ್ಲಿ ದೀವೊಂದೇ ಪೋಪೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಇಚ್ಚೊಡಿಟ್ ಅವು ರಡ್ಡರೆ ಇಂಚಿದಾತ್ ಉದ್ದ ಬರೊಡು. ಮೂಂಕುಗು ಬೊಕ್ಕ ಮುಂಡೊದ ಅರುಕು ಲಿಂಬೆ ಪುಲಿತಾತ್ ಮಲ್ಲ ಪರ್ತಿದ ಉಂಡೆ ದೀದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ತಡ್ಡೆ ಕಿರೀಟ ದೀತಾನಗ ಬಣ್ಣೊದ ವೇಸೊ ತಯಾರ್. ಅಯಿತ ದುತ್ತೈತೊಗು ಬಾಕಿ ವೇಸೊಳೆಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಜವುಳಿ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಬತ್ತ್ ಪೋಪಿನ ವೇಸಾಂಡಲಾ ಬಣ್ಣೊದ ವೇಸೊದ ಪಿರವುಡು ಮಸ್ತ್ ದಣ್ಣೆ ಉಂಡು.

ಗೋಪಾಲ: ಅಬ್ಬಾ....ಬಣ್ಣೊದ ವೇಸೊ ಪಂಡ ಈತ್ ಬಂಜ ಉಂಡತ್ತೆ..! ಐತಪ್ಪಣ್ಣ, ಅವುಲು ಅಜಕ್ಕೊಲುಡು ಪಾಕ ಮಣಿಸರಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಣ್ಣೊಬಣ್ಣೊದ ಕುಂಟುಲು ನೇಲೊಂದುಲ್ಲತ್ತಾ, ಅವೆನ್ ಮಾತ ನಿಕ್ಲ ಪಾಡೊನ್ನೆರುಂಡೆ.?

ಐತಪ್ಪ: ಅಂದ್ ಗೋಪಾಲ; ಆಯಾಯ ವೇಸೊಳೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಮಣಿಸಾಮಾನ್ ಮೂಲುಂಡು. ರಾಜ ವೇಸೊದ ಕಿರೀಟ, ಪಕಡಿ, ಕೇಸರಿತಟ್ಟಿ, ದೇವಿನ ಕಿರೀಟ, ಪೇಟ, ಕರ್ಣಪತ್ರ, ಕೆನ್ನೆಪೂ, ಭುಜಕೀರ್ತಿ, ಕೈಕಟ್ಟ್, ತೋಳ್ಕಟ್ಟ್, ಎದೆಪದಕ, ಅಡ್ಡಿಗ, ಡಾಬು, ಕಾರ್‌ದ ಪಟ್ಟಿ, ಗೆಜ್ಜೆ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪದ್ಧತಿಲು ಉಲ್ಲ. ಅಂಚನೆ ದಗಲೆ, ಸೋಗೊಲೆ, ಬಾಲಮುಂಡು, ಅಂಗಿ, ಅಂಡ್, ರುಮಾಲ್, ಸೀರೆ, ರವಕೆ, ಟೋಪಾನ್ ಇಂಚ ತರಾವಳಿ ತುತ್ತೈತೊಲುಲಾ ಉಂಡು! ಉಂದು ಮಾತಾ ತೆನ್ನಾಯಿ ತಿಟ್ಪಡ್ ಗಳಿಸುನ ತುತ್ತೈತೊಲು, ಬಡಕಾಯಿ ತಿಟ್ಪದ ಈ ವಸ್ತುಲೆಡ್ ಒಂತೊಂತೆ ಎತ್ತಾಸಿ ಉಂಡು. ಸರಿ ಬಾಲೆ ಎನ್ನವು ಇನಿ ದೇವಿನ ವೇಸೊ, ಯಾನ್ ವೇಸೊಗ್ ಕುಲ್ಲುವೆ. ಈ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜಿರಾಡೆಗ್ ಪೋಲ.

ಗೋಪಾಲ: ಆವು ಐತಪ್ಪಣ್ಣ; ಈರೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ವಿಚಾರೊಲು ತೆರಿಂಡ್. ಸೊಲ್ವೆಲು.

ರಂಗಣ್ಣ: ಗೋಪಿ, ಇಂಚಿ ಬಲ ಮಗ, ಮೂಲು ದೇವೆರ್ನ ಪೂಜೆ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಗೋಪಾಲ: ಅಜ್ಜರೆ, ದೇವೆರ್ನ ಪೂಜೆ ಆನಗ ಅವುಲು ಪದೊ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ..ಅವುದಾಯೆ? ಒಟ್ಟುಗು ಇರೆರ್ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್.

ರಂಗಣ್ಣ: ಅವು ಭಾಗೋತೆರ್ 'ಗಜಮುಖದವಗೆ ಗಣಪಗೆ.....!' ಪದ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನೆಕ್ಕ ಚೌಕಿ ಪೂಜೆಂದ್ ಪುದರ್ ..ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನಕ್ಲ ಕೋಡಂಗಿ ವೇಸೊದಕ್ಲ. ಅಕ್ಲ ದೇವೆರೆಡ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತೊಂದು ರಂಗತಳೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಬಲ ನಮ ಪುರಾದ ದೆತೊಂದು ಬೇಗ ಸಭೆಟ್ ಪೋದು ಕುಲ್ಲುಗ. ಆಟ ಸುರುವಾಯೆರಾಂಡ್.

ರಂಗಣ್ಣ ಗೋಪಾಲನ್ ಲೆತೊಂದು ರಂಗತಳೊದ ಎದರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುರ್ಸುಡು ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಆತ್ ಪೂರ್ತುಗು ಕಂಡ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಜನ ಸೇರ್ದಿತ್ತಂಡ್. ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಚಕ್ಕುಲಿ-ಚರ್ಮುರಿ-ಸೋಜಿ ಸರ್ಬತ್ತ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನೊಂಜಿ ಮೈಟ್ ಬೇಂಡ್ ವಾದ್ಯ- ಗರ್ನಲ್‌ದ ಅಬ್ಬರ ಜೋರಾದಿತ್ತಂಡ್.

ಗೋಪಾಲ: ಅಜ್ಜರೆ, ಆಟೊಡು ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದಳೆ ಶ್ರುತಿ, ಜಾಗಟೆ ಮಾತ ಉಪ್ಪುನಗ ಬೇಂಡ್ ಗರ್ನಲ್ ದಾಯೆಗ್?

ರಂಗಜಿ: ಆಟೋಗು ನಿಜವಾದ್ ಅವು ಮಾತ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಮಗ, ಆಂಡ ಇತ್ತೆತ್ತೆ ಪರಕೆದ 'ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ' ಗೊಬ್ಬಾವುನಕ್ಲು ಬೇಂಡ್ ವಾದ್ಯ ಗರ್ನಾಲ್ ಬೆಡಿಮರ್ಡ್‌ಲೆನ್ ಗಳಿಸುವೆರ್. ರಂಗತಳೊದ ಮಿತ್ತ್ ಮಿನಿಯೇಚರ್ ಲೈಟ್, ಪೂತ ಸಿಂಗಾರ, ಮಾತ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಸಂಪ್ರದಾಯೋಗು ಆತ್ ಸರಿಬರಂದ್.

ಗೋಪಾಲ: ಅಜ್ಜೆರೆ, ಕೋಡಂಗಿ ವೇಸೊಲು ನಲಿತೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕೊನೆ ರಡ್ಡ್ ಕಿರೀಟೊ ಕಟ್ಟಿ ಜವನ್ನೆರ್ ಬತ್ತೆರತ್ತಾ..ಅವು ಏರ್?

ರಂಗಜಿ: ಅವು ಬಾಲಗೋಪಾಲೆರ್ ನಿಚ್ಚವೇಸೊ..ನೆಕ್ ಪಕಡಿ ವೇಸೊ ಅತ್ತಂಡ ಪುಂಡು ವೇಸೊಂದುಲಾ ಪನ್ನೆರ್. ಗದ್ದಿಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ದೇವರೆ ಕಿರೀಟೊ ದೀತೆರತ್ತಾ..... ಅಯಿನ್ ಸುಗಿತೊಂದು ಅಕುಲು ನಲಿಪುವೆರ್. ಪಿರವುಡ್ಡು ಬಾಗೋತೆರ್ ಪದ ಪನ್ನೆರ್.

ಗೋಪಾಲ: ಅಲೆ..ಇತ್ತೆ ರಡ್ಡ್ ಪೂಣ್ಣು ವೇಸೊಲು ಬತ್ತತ್ತಾ! 'ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ' ಸುರುವಾಂಡ ದಾನೆ?

ರಂಗಜಿ: ಇಜ್ಜಿ, ಪ್ರಸಂಗ ನನಲಾ ಸುರು ಆತಿಜಿ. ಉಂದು ಸಿರಿವೇಸೊ ನಲಿಕೆ, ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪೂರ್ವರಂಗೊಡು ಉಂದು ಮಾತ ಬೋಡೆ. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬಿ ಬರೆಯಿನ ಸಭಾಲಕ್ಷಣೊಡು ಅಯಿತ ವಿವರ ಉಂಡು. ಅಲ ತೂಲಗೆ ಸಿರಿವೇಸೊದ ಒಟ್ಟುಗು ಒರಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆಲಾ ಉಲ್ಲೆ....ನೆಕ್ ಹೊಗಳಿಕೆ ಪನ್ನೆರ್.

ಗೋಪಾಲ: ವೇಸೊಲು ಮಾತಾ ಉಲಯಿ ಪೋದಾಂಡ್, ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದಳೆದಕ್ಲು ನನಲಾ ಬೊಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ?

ರಂಗಜಿ: ಅಂದ್ ಮಗ, ನೆಕ್ ಪೀಟಿಕೆ ಬೊಟ್ಟುನೆ ಪನ್ನೆರ್. ಅಲ ಬಾಗೋತೆರ್ 'ಅಂಬುರುಹದಳ ನೇತ್ರ....' ಪದ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇತ್ತೆ ಪ್ರಸಂಗ ಸುರು ಆಂಡ್. ಮೂಜಿ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಆದಿಮಾಯೆ ಸುಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಾದ್ ಅಭಯ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲಲ್....ಒಂತೆ ಪೂರ್ತು ಮನಿಪಂದೆ ಆಟ ತೂಕ.

ಗೋಪಾಲ: ಅಜ್ಜ....ಅಜ್ಜ...ಪಿರ ತೂಲೆಗೆ! ಅಲೆ ರಡ್ಡ್ ವೇಸೊಲು ಸಭೆತ ನಡುಟೆ ತರೆ ಬುಡೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲ, ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಅಕ್ಲೆ ಕೈಟ್ ತೂ ಅರೊಂದುಂಡು!

ರಂಗಜಿ: ಅವು ಮಧು ಕೈಟಭೆರ್, ನಾಟಕೀಯ ರೂಪೊದ ರಡ್ಡ್ ರಕ್ಕಸೆರೆ ವೇಸೊಲು. ಆಟ ಅಬ್ಬರ ಆಯರೆ ಉಂದು ಮಾತಾ ಒಂಜಿ ಹಿಕ್ಕತ್. ಅಕ್ಲೆನ ಕೈಟ್ ದೊಂದಿ ಉಂಡು, ಅಯಿಕ್ ರಾಳದ ಪೊಡಿ ದಕ್ಕನಗ ತೂ ಅರುಂಡು. ತರ್ಲ, ಬೊಕ್ಕ ಮಹಿಸಾಸುರನ ವೇಸೊ ಇಂದೆಡ್ಡಲಾ ಬಿಸ್‌ಡ್ ಗಾಂಡ್-ಗೌಜಿಡ್ ಸಭೆಟ್ ಬರೈರುಂಡು.

ಗೋಪಾಲ: ಅಬ್ಬ, ಆ ರಕ್ಕಸೆರ್ ಆರ್ಬಟೆ ದೀವೊಂದು ರಂಗತಳೊಗೇ ಬತ್ತೆರ್....! ಅಲೆ....ಬೆರ್ಮನ ವೇಷೊದಾರೆನ್ ಅಕ್ಲು ಗಿಡತೊಂದುಲ್ಲೆರ್!

ರಂಗಜಿ: ಅಂದ್ ಮಗ ಆಟೊ ತೂವೊಂದು ಪೋನಗ ಕತೆ ನಿಕ್ಕೇ ಅರ್ತ ಆಪುಂಡು.

ಗೋಪಾಲ: ಆವಜ್ಜೆರೆ....ಆಟ ಬಾರಿ ಸೋಕುಂಡು; ಯಾನ್ ತೂಪೆ.... ನಡುಟು ದಾದಾಂಡಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿಂಡ ಈರೆಡ ಕೇನುವೆ...

ರಂಗಜಿ: ಆವು....ನಮ ಪಾತೆರ್ಂಡ ಸಭೆತಕ್ಲೆಗ್ ತೊಂದರೆ ಆಪುಂಡು. ಇಂದ ಈ ಸಾಲ್‌ನ್ ತರೆಕ್ ಪೊದೆತೊನು.ಪನಿ ಬೂರ್ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಸೀತ, ತೆಮ್ಮೊಡು ಜೆಪ್ಪೊಡಾವು.

ಗೋಪಾಲೆ ಪುಲ್ಕಮುಟ್ಟ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಂದೆ ಆಟ ತೂಯೆ. ಆಯನ ಸಂತೋಸುಗು ತಿಕಾಣಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ. ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಚೌಕಿಡ್ ಪೂಜೆ ಆನಗ ಅಡೆಗ್ ಪೋದು ಆರತಿ ದೆತೊಂಡೆ, ಬೊಕ್ಕ ಯೇಸೋದಕ್ಲು ಬಣ್ಣೊದೆಪ್ಪನೆನ್ ಆಚಿರೊಡು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ.

* * * * *

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಕ ಕೂರ್ತಿ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್‌ಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಜೇಟಿಗಿದಾಯೆ ಪಂಡ ಏರ್?
2. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಜಿ ಆರಾಧನೆಲು ಒವು?
3. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟ ಕಲೆಕ್ಲು ಒವು?
4. ಆಟೊಡು ಪದ ಪನ್ನಿನಾರೆನ್ ಎಂಚೆ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್?
5. ಗೋಪಾಲೆ ತೂಯಿನ ಪರಕೆದ ಆಟೊದ ಪ್ರಸಂಗ ದಾದ ?
6. ಬಣ್ಣೊದ ಸೀನಪ್ಪಣ್ಣೆ ವಾ ವೇಸೊ ಮಲ್ತೆರ್ ?
7. ಆಟೊದಕ್ಲೆ ಬಣ್ಣೊದ ಇಲ್ಲಗ್ ಪುದರಂಚಿನ ?
8. ಆಟೊದ ಮೇಳೊದಕ್ಲು ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್‌ಡ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಗಿರಿಪುನ ಕಾಲ ಒವು ?

II. ಈ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಮೂಜಿ-ನಾಲ್ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟೊ ಪಂಡ ದಾದ ?
2. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಏತ್ ಎಗ್ಗೆಲುಲ್ಲ ? ಒವು ?
3. 'ಪ್ರಸಂಗ' ಪಂಡ ದಾದ ?
4. 'ಚುಟ್ಟಿ' ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ?

III. ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ತರಬೇದೊಲು ಒವು ? ಬುಡ್ವಾದ್ ಬರೆಲೆ
2. ಆಟೊದ ಪದ್ವೆ ಬೊಕ್ಕ ತುತ್ತೊಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಿ; ವಾವಾ ವೇಷೊಳೆಗ್ ಅವೆನ್ ಗಲಸುವೆರ್?

IV. ಮುಲ್ಟ ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿ ಜಾಗೆ ಭರ್ತಿ ಮಲ್ತ್ ಬರಲೆ

1. ಗೋಪಾಲನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ರಂಗಣ್ಣೆ _____ ತೆಲಿತೆರ್
2. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ _____ ಬೊಕ್ಕ _____ ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಕಲಾಚಾತುರ್ಪುಡು ಪುರಾಣ ಲೋಕೊನೇ ಜತ್ತ್ ತೋಜಾವೆರ್
3. _____ ಕೂಟೊಡು ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆನೇ ಮುಖ್ಯ
4. ಸಿರಿವೇಷೊದ _____ ರಂಗಜ್ಜನ್ ಚೌಕಿದ ಉಲಾಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್
5. ದೊಂದಿಗ್ _____ ದಕ್ಕನಗ ತೂ ಅರ್ಪುಂಡು.

V. ಮುಲ್ಟ ಸಂಬಂದೊ ದಾಂತಿ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಪೆಜಿದೆಪ್ಪುಲೆ

1. ರಂಗತಳ, ಬಾಕಿತ್ತಿಮಾರ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಟೆಂಟ್, ಚೌಕಿ
2. ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ, ತಬಲ, ಶ್ರುತಿ, ಜಾಗಂಟೆ
3. ಕಿರೀಟ, ಪಕಡಿ, ಕರ್ಣಪಾತ್ರ, ಸೀರೆ, ಭುಜಕೀರ್ತಿ
4. ಮಧು, ಕೈಟಭೆ, ಭೀಮೆ, ಮಹಿಷಾಸುರೆ, ದೇವಿ

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಟ ಕೂರ್ತಿನ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಬುಡ್ಡದ್ ಬರಲೆ

1. ಆಟೊದಾಯಗ್
2. ಕಡಲಕರೆಟಾಂಡಲಾ
3. ಒರಿಯಗೊರಿ
4. ಬೈಲ್‌ದಂಚಿ
5. ತುತ್ತೈತೊ

II. ಈ ಸಬ್ದೊಲೆಗ್ ಎದ್ ಪದೊ ಬರಲೆ

1. ಕೊಡಿ
2. ಬೂರ್‌ಂಡ
3. ಮುಡೆಪ್ಪುನೆ
4. ಅಡ್ಲೊಗು

III. ಮುಲ್ಟ ಕೂರ್ತಿ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಲಸೊದ್ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ಮಲ್ಪಿ

1. ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿ
2. ಪನ್ನಿ ಬೆನ್ನಿ
3. ಚಾತುರ್ಪು
4. ಗಮಸುನೆ
5. ಆರ್ವಾಡ್

IV. ಈ ಪಾತೆರೊಲೆಗ್ ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಲೆ

1. ಆಟೊದಾಯಗ್ ಜೀಟಿಗೇದಾಯಡ ಕಣ್ಣ್
2. ಕೊಡಿಕಾರ್‌ಡುಂತುದೆ
3. ಪುರಾಣ ಲೋಕೊನು ಜತ್ತ್ ತೋಜಾವೆರ್
4. ಉಂದು ಮಾತಾ ಒಂಜಿ ಹಿಕ್ಕತ್

V. ಮುಖ್ಯ ಕೂರ್ತಿ ವಾಕ್ಯೋಲನ ಕಾಲ ಬದಲ್ ಬರೆಲೆ

1. ಬಾಗೋತೆರ್ ರಾಗೋಡು ಪದಪಂಡೆರ್ (ವರ್ತಮಾನೋಡು ಬರೆಲೆ)
2. ಚೆಂಡೆ – ಮದ್ದಳೆದ ಅಬ್ಬರ ಕೇನೊಂದುಂಡು (ಭೂತಕಾಲೋಗು ಮಲ್ಪುಲೆ)
3. ಅಕ್ಲು ಬೈಲ್‌ದಂಚಿ ಪೋಯೆರ್ (ಭವಿಷ್ಯತ್ ಪನ್ನೆ)
4. ಚುಟ್ಟಿದೀಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆದೆರ್ (ವರ್ತಮಾನೋಗು ಕನಲೆ)
5. ಕಟೀಲ್ ಮೇಳೊದಕ್ಲು ಆಟ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್ (ಭೂತಕಾಲೋಗು ಬದಲ್ಪುಲೆ)

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನಿಕ್ಲು ತೂಯಿನ ಒಂಜಿ ಆಟೋದ ಬಗೆಟ್ ವಿವರವಾದ್ ಬರೆಲೆ
2. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೋಲೆನ್ ಸಂಪಲ್ಪಿದ್ ಓದಲೆ
3. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಬಿಕುಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

* * * * *

ಉರೆ ಕಣ್ಣೊತಾಳ್ ಆಳ್ | ಎಣ್ಣೆತ ಪೂಕು |
ಸರಿಯಾಯಿ ಮೂಂಕುತಾಳ್ ||
ಪೊರುಳುತ ಕೂಳ ಕರ್ಪುರೊ ದಿಂಜಾದೀಪಿಂಜಿ
ಕರಜನೊ ಬಾಯ್‌ಜಮ್ಮೊ ಪಂದ್ ಮನೊಳ ಲೆಕ್ಕೊ ||
(ಯಕ್ಷಗಾನ 'ತುಳು ಪಂಚವಟ')

ಪೊಣ್ಣು - ಮಣ್ಣು

ಉಳಿತೀರ್

ಪೊಣ್ಣುಗ್ಗ ಮಣ್ಣುಗ್ಗ ಸಮಾನತೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಲವರ ಒಂಜೆಕೊಂಜೆನ್ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ಪುನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ . ಅಂಚಾದ್ ಮಣ್ಣುನ್ ಭೂಮಿದೇವಿ ಪನ್ನೆರ್, ಶಾಂತಿ ಸಮಾದಾನೊಡು ಆಳೆನ್ ಮೋಕೆಡ್ ತೂವೊಂಡ ಆಳ್ ಮಾಂತೆರೆನ್ನಾ ತಾಂಕ್ಲೆ, ಮೋಸ, ಮಕ್ಕಾರ್ ಮಲ್ಪುರೆ ಪೋಂಡ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯೇ ಆವಳ್, ಈ ಪೊಸ ಮರ್ಜಿದ ಕಬಿತೆ ಪೊಣ್ಣು ಉಡಲ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆಲೆನ್ ನೆಗತ್ ತೋಜವುಂಡು.

- ಡಾ. ಧರಣಿದೇವಿ ಮಾಲಗತ್ತಿ

ದತ್ತಿ ಮಣ್ಣೆಯೆ ಆಲ್ನ ಉಡಲ್
ಲತ್ತ ಮುಂಗೆಯೆ ಆಲ್ನ ಪೊರ್ಲು
ಜಾಜಿ ಮುಗುರುದಲೆಕನೆ ಮೆಯಿ ದಿಂಜಿದುಂತ್ಯಲ್
ಅರಲಿ ಪೂ ಕಮ್ಮೆನೊದ ಕಡಲ್
ಇರ್ಲ್ಡ್ ಪಗೆಲೆಡ್ ಆಲ್ನ ಕಣ್ಣಾಲಿ ಮಂಚಿ
ಡೆಂಚ ಜತ್‌ದಿತ್ತ ದಾರಗೆಲು
ಪೊರ್ತೆರ್ ಗರ್ತೆರ್ ದತ್ತೆರ್ ನಡಿಯೆರ್
ಆಂಚಿಂಚಿ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಕಳ್ಳಿ ಕನಪಡಿ ಊರೈರ್
ಗೆಲ್ಲೆಲೆನ್ ತಜತೆರ್ ಪೂತ ಕೊಡಿ ಕಿನ್ನೈರ್
ಚೌಕ ಚಟ್ಟಿಡ್ ಬಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣೆಡ್ ಊಂದೈರ್
ಉಂಡಿ ಜನಮಾನಿ ತೆಲೈರ್ ನಲೈರ್ ಪೊರ್ಲು
ಚಂಡಿ ಪುಂಟೆದಲೆಕಾಯಲ್ ಮೋಲು
ಮುಗಲ್ ದಿಬ್ಬಣ ದೆತ್‌ದ್ ತೊರ್ತು ತೊರ್ತುದು ಪೋದು
ಪುಡಾಂಡ್ ಬಾನೊಡು ಬಾರಿ ತೆಡಿಲ್
ದಾರ್‌ಗೆಲು ಕರೆಂಚಿ ಮಜಿ ಬೊನ್ಯ ಬೂರುಂಡ್
ಕಪ್ಪಾಂಡ್ ಅಸ್ಕದಾಲೆನ ಉಡಲ್
ದಿರೀಲ ಬುಲಿತ್‌ಂಡಾಲ್ ದಿಂಜು ಕಡಲ್
ಪಿರ ತೆಗ್‌ಲ್‌ದುಂತ್ಯಲ್ ಪೊಸ ತೆಲೈ ತೆಲಿತಲ್
ಪೊರ್ತುದೇವೆರೆ ಬೊಲ್ಪು ಕಣದಿಂಜ ದಿಂಜ್ಜಲ್
ನೀಲಿ ಬಾನೊಯೆ ಆಲ್ನ ಪೊರ್ಲು
ಗಾಳಿ ಬೀಜಿಂಡ ನಲಿಪಿ ಕುರೆಲ್
ಚದಿಟ್ ಪಿರ ಉಂತುದು ಮಕ್ಕರ್ ಮಲೈರ್‌ಂಡ

ಸುಯಿಂಪಲಾಲ್ ಸುನಾಮಿ
ಉಡಲ್ಪ ಸೂಲಕ್ಕಂಡ ತಡೆಯರಾವಂದಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ
ವಸಯೊ ಆಯಿಲೆಕ ಕುಂಬರ್ವಲ್
ಮಸೆಯಿ ಕತ್ತಿಡೆ ಕೊಡಪಲ್
ಆತಾನಗ ಸುಡುಪಿ ಓಡುಡು ಮಾತ ಕುರ್ಲು
ಸೂಪತ್ತಿ ದಿಕ್ಕೆಲಾವು ಉಡಲ್ ಕಡಲ್

* * * * *

ಕಬಿನ ಪೊಲಬು:

ಈ ಕಬಿತೆನ್ ಮುಡೆತಿನಾರ್ ಡಾ. ಧರಣದೇವಿ ಮಾಲಗತ್ತಿ (1967) ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಮಂಚಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಮೇರ್ ಇತ್ತೆ ಮೈಸೂರುಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಪೋಲಿಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ದಿಂಜ ಕಬಿತೆಲು ಅಚ್ಚಾತೊ. ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ ಪನ್ನಿ ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್. ಕನ್ನಡೊದ ಲೇಖಕಿಯಾದ್ “ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯತೆ”, “ಸಾಹಿತ್ಯ - ವಾಣಿಜ್ಯ - ಪ್ರಜ್ಞೆ” ಪನ್ನಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಮೇರೆನ್ “ಈ ಉರಿದ ದೀಪ” ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಸಂದ್‌ದಂಡ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್‌ಡ್ ಜವಾಬು ಬರೆಲೆ

1. ಆಳೆನ ಕಣ್ಣ ಮೆಂಚಿ ಎಂಚ ತೋಜುಂಡು?
2. ಮುಗಲ್ ದಾನೆ ಮಲ್ತಂಡ್?
3. ಚದಿಟ್ ದಾನೆ ಮಲ್ತರ್?
4. ವಸಯೊ ಆಂಡ ಆಳ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪಲ್?
5. ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತಂಡ ಆಳೆನ ಉಡಲ್ ಎಂಚಿನಾವು?

II. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ 2-3 ವಾಕ್ಯೊಡು ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಆಳೆನ ಪೊರ್ಲು ಎಂಚ ತೋಜಿಂಡ್?
2. ಆಳೆಗ್ ಎಂಚ ಬೇನೆ ಕೊರ್ತೆರ್?
3. ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತಂಡ ಆಳ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪಳ್?

III. ಖುಡ್ಡು ಪೋಯಿ ಪದೊಕುಲೆನ್ ದಿಂಜದ್ ಬರಲೆ

1. ಲತ್ತ್ _____ ಆಳ್ವ ಪೋರ್ಲು
2. ಸಾಲ್ಡ್ ಕಳ್ಳಿ _____ ಊರೈರ್
3. ಚಂಡಿ _____ ದಲೆಕಾಯಲ್ ಮೋಲು
4. _____ ಆಯಿಲೆಕ ಕುಂಬರ್ದಳ್

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ತಿನ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಗಳಸದ್ ವಾಕ್ಯ ಮುಲ್ಟಲೆ

ಚದಿ, ವಸಯೊ, ಕುಂಬರುನೆ, ಸುಯಿಂಪು

II. 'ದಿರೀಲ' ಉಂದು ಒಂಜಿ ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಲ್ ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯೊಲೆನ್ ಬರಲೆ

ಚಟುವಟಿಕೆ

- I. ಭೂಮಿದೇವಿ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಂದು ಲೆಗಿತೊಂದು ಕೆಡ್ಡಸೊದ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.
ಆಯಿತ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನ್ನೆ.

* * * * *

ಬಿರ್ದಾದ ಪುಲಮರ್ದ್

ಉಳಿತೀರ್:

ಜನ ಮಂದೆ ಲೋಕೊಡು ಎಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋಯಿನಂಚನೆ ಪರಿಸರೊ ಹಾಳಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಜನೊಕುಲೆನ ಬೊಡ್ಡಂದಿ ಚಟೊಕುಲು ಎಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋಪ. ಅಂಚಾದ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ರೋಗೊಲು ಉಟನೆ ಆಪ. ಪ್ರಾಕ್ಟ್ ರೋಗೊ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಜನೊಕುಲು ಬತ್ತಿ ರೋಗೊಗು ಅಕುಲಕುಲೇ ಸುತ್ತಮುತ್ತಡ್ತಿ ದೈ ಮರ ಬೂರು ಪುಲ್ಲ ಪಜಿರ್ಲೆನೇ ಮರ್ದಾದ ರೂಪೊಡು ಗಲಸ್ ರೋಗೊಲೆನ್ ಗುಣ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಮರ್ದಾನೇ ಪುಲಮರ್ದ್ ಪನ್ನೆರ್. ಇತ್ತೆ ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಬುಳಿವೊಂದುಂಡು. ಆಂಡ ಮಾತ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಲ್ಲೆಗ್ಲಾ ಈ ಜನಪದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಪುಲಮರ್ದ್ಲೇ ಮೂಲೊ. ಅಂಚಾದ್ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರೊಡ್ತಿನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಲೆನ್ ಒರಿತೊನುನ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸೊ.

ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿನ ಪುಷ್ಟಲ ಪುನೀತ್ಲ ಮದ್ಯಾನ ಆಯರೆಗ್ ದುಂಬೇ ಚೀರಾವು ಪತೊಂದು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಿನೆನ್ ತೂದ್ ಅಪ್ಪೆ ರತ್ನಗ್ ಬಾರಿ ಚೋದ್ಯ ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲ ಪೊಗ್ಗುನಗನೇ ರತ್ನ ಮಗಳೆಡ ಕೇಂಡೆರ್. “ದಾನೆದ ಇನಿ ಈತ್ ಬೇಗ ಸಾಲೆ ಬುಡ್ಡೆ?” “ಅಮ್ಮಾ ಪುನೀತ್ಗ್ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ. ಆಯೆ ಸಾಲೆ ಸುರು ಆಯಿಬೆಟ್ತ್ ಕ್ಲಾಸ್ಡ್ ಕುಲ್ಲದು ಬುಲಿಪ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ಟೀಚರಮ್ಮ ಎನನ್ ಲೆತ್ತದ್ ಆಯನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊನು ಪೋಲ ಪಂಡೆರ್. ಮಲ್ಲ ಗುರುಕುಲುಲಾ ಆಯನ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಬುಡ್ಡು ಮದ್ಯಾನಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಲೆಗ್ ಬಲ” ಪಂಡೆರ್ಂದ್ ಪಂಡ್ಡ್ ಆಳೆನ ಚೀರಾವುನ್ಲಾ ಗೋಡೆದ ಆಣೆಡ್ ತೂಂಕುಡ್ಲಾ ಅಂಗಿ ಮಾತ್ ದ್ ಬೇತೆ ಅಂಗಿ ಪಾಡ್ಯರೆ ಉಳಯಿ ಪೋಯಲ್.

ರತ್ನಮ್ಮ ಮೂಜಿ ಜೋಕುಲು. ಕಡಿರ ಮಗೆ ಪುರಂದರೆ, ಮಡಿರ್ದಾಳ್ ಪುಷ್ಟ ನಾಲ್ಕೆ ಕ್ಲಾಸ್, ಒಡ್ಡೊದಾಯೆ ಪುನೀತ್ ಒಂಜನೆ ಕ್ಲಾಸ್. ಮುರನ್ಯಾತೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಬುಡ್ಡು ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ದೆ. ಬಂಜಿಬೇನೆ ತಡೆಯರೆ ತೀರಂದೆ ಅಕ್ಕನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರೊಂದೇ ಬತ್ತಿನ ಪುನೀತ್ ಅಂಗಿ, ಚಡ್ಡಿ ಮಾಪಂದೆ ಒಂಜೇಲೆಕ ನೆಲಟ್ ಜೆತ್ತದ್ ಪೊರಲ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಆಯನ ಬುಲಿಪು ಕೇಂಡ್ ಬೆಂದ್ರದಾಡೆ ಪೋಯಿನ ಕಮಲಜ್ವಿಲಾ ಉಲಯಿ ಬತ್ತೆರ್.

ಜಗಲಿಡ್ ಪುರೆಯನ ಪುನೀತ್‌ನ್ ತೂದು “ದಾನೆ, ದಾನೆ ಆಂಡಂಬೆ ನಿಕ್ಕ ಪನ್ನ” ಪಂಡ್ ಕೇಂಡರ್. “ಅಮ್ಮಾ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ತಡವುಜಿ” ಪಂಡೆ ಪುನೀತ್. ಅಜ್ಜಿ ಉಲಯಿ ಪೋದು ತಾರಯಿದೆಣ್ಣೆದ ಅರಿಯ ಕನತೆರ್. ಪುನೀತ್‌ನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಜೆಪ್ಪಾದ್ ಆಯನ ಪುವೊಲುಗು ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಬುಡ್ಡು ಅಂಗೈಡ್ ಪುವೊಲು ಸುತ್ತ ಪೂಜ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. “ಒಂತೆ ಪೂರ್ತಾನಗ ಆಯನ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್. ಆಯನ್ ಅಲ್ಪನೆ ಮೆಲ್ಲ ಪಜೆಟ್ ಜೆಪ್ಪಾದ್ ಉಲಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಲೋಟೆ ಅಳೆಕ್ ಪನೀತ್ ಇಂಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಚಿಟ್ಕ ಉಪ್ಪುಲಾ ಪಾಡ್ ಪೋರ್ಲು ಅಳಸದ್ ಕನತದ್ ಪುನೀತ್‌ಗ್ ಪರ್ಪಯೆರ್. ಪುನೀತ್‌ಗ್ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಂಡ್. ಆಯೆ ಆಡೆಗೆ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಜೆತ್ತದ್ ಅಲ್ಪನೆ ನಿದೆಯೆರ್.

ರತ್ನ ಕೇಂಡರ್ “ಅಮ್ಮ ಪುನೀತ್‌ನ್ ಡಾಕ್ಟಿನಾಡೆ ಲೆತೊನು ಪೋವೊಡೋ ದಾನೆ”? ಅಯಿಕ್ ಕಮಲಜ್ಜಿ ಪಂಡರ್ “ನೆಕ್ಕ ಮಾತ ಡಾಕ್ಟಿನಾಡೆ ದಾಯೆ ಲೆತೊನು ಪೋವೊಡು? ಆಯಗ್ ಬಂಜಿ ಪುರಿ ಲಕ್ಕದ್ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಸುರು ಆದುವೊಡು. ಇತ್ತೆ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಂಡತ್ತ. ಆಯೆ ಲಕ್ಕನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳಸಿದಿರೆತ ರಸ ದೆತ್ತದ್ ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ ನಾಲ್ ತಕನ ಪರ್ಪಲ. ಅಯಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ತಯಿರ್ ಅಳೆ ಮಯಿತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ ಗಂಜಿ ಉನ್ನಲ. ಬೊಕ್ಕಲಾ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಉಂತುಜಿಂಡ ಬೇತೆ ಮದ್ ತೂಕ, ಡಾಕ್ಟಿನಾಡೆ ಇತ್ತೆ ಪೋಪಿನ ಬೊಡ್ಡಿ” ಪಂಡರ್.

ಆತಾನಗ ಪುಷ್ಪ “ಅಜ್ಜಿ ಪುನೀತ್‌ನ್ ಡಾಕ್ಟಿ ಆಡೆ ಲೆತೊನು ಪೋಪುನ ದಾಯೆ ಬೊಡ್ಡಿ ಪಂಡರ್. ಈರೆನ ಮದ್‌ಡೇ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಉಂತುಂಡೋ?” ಅಜ್ಜಿಡ ಕೇಂಡಳ್. “ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು ಮಗಾ. ಪುರಿ ಲಕ್ಕಂಡ ಬರ್ಪುಂಡು. ವಾಯಿಬಾದೆಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಜೀರ್ಣೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಉಷ್ಣೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪುರಿತ ದೋಸೊಡು ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಬರ್ಪುನೆ ಹೆಚ್ಚ. ಅಂಚ ಅಯಿಕಿತ್ತೆ ಮದ್ ಕೊರ್ತೆ. ಈ ಮದ್ ಪತ್ತಜೇಂದಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಬೇತೆ ಮದ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಮಲ್ತ್ ತೂವೊಡು. ಅಜೀರ್ಣೊದ ಬಂಜಿ ಬೇನೇಂದಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಬೇತೆ ಮದ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ವಾಯಿಬಾಧೆ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬರ್ಪುನೆ ಕಮ್ಮಿ.” ಅಜ್ಜಿ ಬಂಜಿ ಬೇನೆದ ಮದ್‌ದ ವಿವರ ಪಂಡರ್. “ಅಜ್ಜಿ ಈರ್ ಮದ್ ಕೊರ್ತರೆ ಏಡ್ ಕಲ್ತರಜ್ಜಿ?” ಕೇಂಡಳ್ ಪುಷ್ಪ.

“ಎಂಕುಲು ಎಲೈ ಉಪ್ಪುನಗ ಇತ್ತೆದಲೆಕ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಆಸ್ತೆ, ಡಾಕ್ಟಿ ಮಾತ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ತಾಲೂಕುಗೊಂಜಿ ಸರ್ಕಾರೊದ ದರ್ಮಾಸ್ತೆ ಇತ್ತಂಡ್. ತೆಮ್ಮೊ, ಜರೊ, ಬಂಜಿಬೇನೆ, ತರೆಬೇನೆ, ಸೀತ, ತರೆ ತಿಗುನೆ, ಕೆನ್ನಿ ಸೆಡಿಪುನೆ, ಕಣ್ಣೆಬೇನೆ, ಕೆಬಿ ಒಡೆಪುನೆ, ಕೈ-ಕಾರ್ ಪುಲೆಪುನೆ, ಕಕ್ಕುನೆ, ಉರ್ಚುನೆ ಇಂಚಿನ ಎಲೈ ರೋಗೊಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೈಕಾರ್‌ಗ್ ತಾಗ್‌ದ್, ಬೂರು ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಗಡಿಯಾಂಡ, ಪೆಟ್ಟಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಆಸ್ತೆಗ್ ಪೋಪುನೆಂದ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲಾಲ್‌ಲಾ ಒರೊರಿ ಪುಲಮದ್ ತೆರಿನ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಮದ್ ಕೊರ್ಪೆದರ್. ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಸೀಕಾಂಡ ಊರುಡು ಒರೊರಿ ಪಂಡಿತೆರ್ದುಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲೆ ಕೈತಡೆ ಪೋದು ಮದ್‌ಕೊನೊದು ಬರ್ಪೆದರ್. ಅಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೀಕ್‌ಗಾಪುನ ಲೇಪ, ಕಸಾಯ, ಗುಳಿಗೆ,

ಪೊಡಿ ಮಾತ ಮಲ್ತ್ ದೀಪೆದರ್. ಅಕುಲು ಕೊರ್ನ್ ಮರ್ಡ್ ಗುಣ ಆಪೆದಂಡ್. ಅಜ್ಜಿ ಪನ್ನೆಟ್ ಪುಷ್ಪ್ ದಾಲ ಸಮಾದಾನ ಆಯಿಜಿ. ಅವು ರತ್ನಮ್ಮಕ್ಕಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆರ್ ಪಂಡರ್ “ಪುಷ್ಪ್ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊದ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅವು ಮಾತ ಅರ್ತಾವಂದ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಪಕ್ಷವಾತ, ಸಂದಿವಾತ, ಬಚ್ಚೆಲ್ ರೋಗ, ಗಂಡಮಾಲೆ, ಸರ್ಪಸುತ್ತು, ಕೆಂಪು, ಕಾಮಾಲೆ ಇಂಚಿನ ರೋಗೊಲೆನ್ ಮಾತ ಗುಣ ಮಲ್ಪುನ ವೈದ್ಯರ್ ಹಳ್ಳಿಡಿತ್ತರ್. ಎಲಿತ ವೈದ್ಯರಿತ್ತರ್. ಅಕುಲೆನ್ ಮರ್ಡ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಇತ್ತಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ರೋಗ ಗುಣ ಆಪೆದಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಇಲ್ಲಾಲ್ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜಿಲೆಕ ಮರ್ಡ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಜ್ಜಿಲ್ಲಲಾ ಇಚ್ಚೆರ್. ಅಜ್ಜಿ ಮರ್ಡ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪಂಡಿತೆರ್‌ನುಕುಲು ಇತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಅಕುಲೆ ಮರ್ಡ್ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕುಲೆನ್ ಅಣಿಲೆಕಾಯಿ ಪಂಡಿತೆರ್‌ಂದ್ ತಮಾಸ್ ಮಲ್ಪುನಕುಲೇ ಎಚ್ಚ. ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಪುಲಮರ್ಡ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತೆಡ್ಲಾವರ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಾಲ್‌ನುಕುಲು ಡಾಕ್ಟೇನಾಡೆ ಪೋಪಿನನೇ ಅಪೂರ್ಪ್” ಪಂಡರ್.

ಆತಾನಗ ಜೆತ್ತದಿತ್ತಿನ ಪುನೀತೆ ಲಕ್ಕಿ. ಲಕ್ಕೊಟ್ಟುಗು ರತ್ನಮ್ಮ ಆಯಗ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿದಿನ ಮರ್ಡ್‌ನ್ ಪರ್ಪಯೆರ್. ಒಂತೆ ಪೂರ್ತಾದ್ ಮಾತೆರ್ ಉನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಪುನೀತನ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಉಂತುದ್ ಪೋಂಡು. ಪುಷ್ಪ್ ಅಜ್ಜಿಮರ್ಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಒಂತೆ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಬತ್ತಂಡ್. ಆಲ್ ಪಿರ ಸಾಲೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ ಪೋಯಳ್.

ಪುಷ್ಪನ ಅಣ್ಣೆ ಪುರಂದರೆ. ಆಯೆ ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್. ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡು ಓದೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಯೆ ಬಯ್ಯಗ್ ಸಾಲೆ ಬುಡ್ಡು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ. ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕದ್ ತಿಂಡಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬಾಜೆಲ್ ಪರ್ಯೆ. ಆಯಗ್ ಪುನೀತನ ಬಂಜಿ ಬೇನೆಗ್ ಅಜ್ಜಿ ಮರ್ಡ್ ಮಲ್ತಿನ ವಿಸಯೊ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆಯಗ್ಲಾ ಅಜ್ಜಿನ ಮರ್ಡ್‌ದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದೊಂತೆ ಸೋಜಿಗ ಆಂಡ್. ಪುಲಮರ್ಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಎಲ್ಲೆ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಗುರುಕುಲೆಡನೇ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ವಿಸಯೊ ತೆರಿಯೊನೊಡುಂದು ಎನ್ನಿಯೆ.

ಮನದಾನಿ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯೊಟ್ಟುಗು ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಗುರುಕುಲೆ ಕೈತಡೆ ಪೋದು “ಸರ್, ಸರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗಿನಿ ಪುಲಮರ್ಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಪಾಟೊ ಮಲ್ಪೊಡು” ಪಂಡೆ. ಗುರುಕುಲು ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾಟದ ಪೂರ್ತು ಬರ್ಯೆನೇ ಆಯೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ. ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಗುರುಕುಲು ಪೂರ್ತುಗಾನಗ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್. “ಪುರಂದರಗ್ ಪುಲಮರ್ಡ್‌ದ ವಿಸಯೊ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆ ಬಾರಿ ಮನಸ್ಸಾತ್‌ಂಡ್. ಯಾನಿನಿ ಪುಲಮರ್ಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಪಾಟ ಮಲ್ಪುವೆ” ಪಂಡೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಕುಸಿಯಾಂಡ್. ಕೆಬಿ ಕುತ್ತ ಮಲ್ತದ್ ಗುರುಕುಲು ಪಂಡಿನೆನ್ ಕೇಂಡೊಂದು ಕುಲೈರ್.

ನರಮಾನಿ ಪರಿಸರೊದ ಬಾಲೆ. ಗಾಳಿ, ಸೂ, ನೀರ್, ಬರ್ಸ ದೊಂಬು, ಮರ, ದಯಿ, ಬೂರು, ಪುಲ್ಲು, ಪಜಿರ್, ಸರ್ವ ಜೂವಾದಿಲುಲಾ ಈ ಪರಿಸರೊದ ಅಂಗಬಾಗೊಲು. ನರಮಾನಿ ಪರಿಸರೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಒರ್ಗೊಂದಿತ್ತಂಡನೇ ಆಯನ ಬದ್‌ಕ್. ಒಂಜಿ ಚೂರು ಎತ್ತಾಸಿ ಆಂಡಲಾ ಆಯಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಕಾಯಿಲೆ. ಆಯನ ಆವಾರ – ಅನುಪಾನ ಸರಿಗಟ್ಟಾಯಿಜಿಂಡಲಾ ರೋಗೊರುಜಿನೊ ತಟ್ಟುಂಡು, ಆತೇ ಅತ್ತ ಸರೊಸುಕೊ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ನರಮಾನಿ ಸರೊಗು ದಣಿಕೆ ಕೊರೊಡು, ಸರಿಯಾದ್ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪೊಡು, ಸರೊಗು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ ಉಡಲ್‌ಗ್ಲಾ ಸೊರ್ದಯ ಬೋಡು, ರೋಗೊ ಬಾದೆ ತಟ್ಟುನೆ ಸುರುಕು ಮನಸ್‌ಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಸರುನೆ ಸರೊಗು.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಈ ಪರಿಸರೊದ ಗಾಳಿ, ನೀರ್ ಸುದ್ದೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆವಾರ - ಅನುಪಾನೊಡು ಕಳುಬೆರೆಕೆ ಇಚ್ಚಾಂಡ್. ನರಮಾನಿ ಸರಿಯಾದ್ ಬೆನ್ನೆದರ್. ಸುಕನಿದ್ ಮಲ್ಪೆದರ್. ಅಂಚಾದ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬತ್ತಂಡಲಾ ಅವು ಒಯಿಡ್ಲಾದ್ ಬತ್ತಿನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಪೆದ್‌ಂಡ್. ಪತ್ಯ, ಆವಾರ - ಅನುಪಾನೊಡೇ ಅಯಿನ್ ಗುಣ ಮಲ್ಪೆದರ್. ಅಕುಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಮರ್ದ್ ಬೋಡುಂದಿಚ್ಚಾಂಡ್.

ರಮೇಶ: ಸರ್, ಅಪಗ ದುಂಬುದಕುಲು ದಾಲ ಮರ್ದ್ ದೆತೊನೊಂದಿಚ್ಚಾಂಡ್?

ಗುರುಕುಲು: ಅಕುಲು ದೆತೊನುನ ಆಹಾರೊನೇ ಅಕುಲೆಗ್ ಮರ್ದ್. ಉನಸ್ ತಿನಸ್ ಲೆಕ್ಕೊಡ್ಚಿ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಅರ್ಜೀಣ್ ಆಪುಂಡು. ಅವು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೊಡ್ಲೆ ಗೊತ್ತಾಪೆದ್‌ಂಡ್. ಬಂಜೆರ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪೂರ್ತು ಪಾಸೊ ಕುಲ್ಲೆದರ್. ಅಪಗ ಅವು ಸರಿಯಾಪೆದ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು ಒವು ಎಡ್ಲೆ, ಒವು ಹಾಳ್‌ದ್ ಅಕುಲು ತೆರಿದಿತ್ತರ್. ಬದನೆ ನಂಜಿ. ಕಜ್ಜಿ, ಪುಡಿಯಾಯಿನಕುಲು ಬದನೆ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಅವು ಗೆಜಲುಂಡು. ತೆಕ್ಕರೆ ಸೀತ, ಲತ್ತನೆ ಉರಿನಂಜಿ, ನುರ್ಗೆ ಉಷ್ಟೊ, ಕಿರೆಂಗ್ ವಾಯಿ, ಅಬರೆ ಪಿತ್ತೊ - ಇಂಚ ಪ್ರತಿ ಆಹಾರ ವಸ್ತದ ಗುಣದೋಸೊಲಾ ಅಕುಲೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತಂಡ್. ಅಂಚಿ ಅವೆನ್ ಪೂರ ಅಕುಲು ಏತ್ ಬೋಡೋ ಆತೇ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪೆದರ್.

ಗೋಪಾಲ: ಅಪಗ ಕಾಯಿಕಜಿಪುಡು ಒವ್ವು ಎಡ್ಲೆ?

ಗುರುಕುಲು: ಅಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತೌತೆ ಬಾರಿ ಎಡ್ಲೆ. ಅಯಿಟ್ ವಾ ದೋಸೊಲ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ತೌತೆಗ್ ದರ್ಮರಾಯೆಂದ್ ಪನ್ನೆದರ್. ದೋಸೊಲು ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ವಾ ಕಾಯಿಕಜಿಪುಡ್ ಮರ್ದ್‌ದ ಗುಣ ಉಂಡುಂದುಲಾ ಅಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಂಡ್. ಬಂಜೆಗ್ ದಾಲ ಇಸತೆ ಅಂಸೊ ಸೇರ್ದಿತ್ತಂಡ ಅಯಿನ್ ಕಳೆಯರೆ ಕುಂಬುಡ ಎಡ್ಲೆ. ತುರೆ ಪಿತ್ತೊನು ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪದೆಂಜಿ, ರಾಗಿ, ಬೆಂಡಯಿ, ಪೀರೆ ಮಾತ ತಂಪು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಕಂಚೊಲು ನೆತ್ತರ್ ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮುಂಗ್ಗೆ ಬರ್ಪಯಿನ ದಾನ್ಯೊಲು ಸರೊದ ಸಗ್ಗಿಗಡ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕುಲು ತೆರಿದಿತ್ತರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕುಲು ಅವೆನ್ ಮಾತ ಎಚ್ಚ ಬುಳೆಪವೆದರ್. ಕಜಿಪು ಅಡ್ಲೆದರ್.

ಸುಮಿತ್ರ: ಅಕುಲು ಮರ್ದ್‌ಗ್‌ಂದೆ ತಿನ್ನೆದಿನ ಎಂಚಿನೆನ್ ಮಾತ?

ಗುರುಕುಲು: ತಿಮರೆ ತಿಂದ್‌ಂಡ ದಿಟ್ಟಿ ದೋಸೊ ಕಮ್ಮಿಯಾಪುಂಡು. ನೆಂಪು ಸಗ್ಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಪುಂಡು. ಪೂಂಬೆ ವಾಂಕದೆ ಬರ್ಪುನೆನ್ ಉಂತವುಂಡು. ಬಾರೆದಂಡ್ ಪಡಿಕೆದ ಕಲ್ಲೆನ್ನಾ ಕರಪವುಂಡು. ತೇವು ಬಂಜಿ ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬಾರೆದ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿಂದೊಂದಿತ್ತಂಡ ನೆತ್ತಿಕಂಡೆ ಆಪುಜಿ. ಸುಂಟಿ ಜೀರ್ಣಸಗ್ತಿ ಎಚ್ಚ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಸಪ್ಪು ತಿನ್ನುನೆಡ್ಲಾದ್ ದಿಟ್ಟಿ ಸುದ್ದ ಅಪುಂಡುಗೆ. ಮಲಸೋದನೆ ಆಪುಂಡುಗೆ, ಜೀರ್ಣಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುಂಡುಗೆ. ಅಂಚಿ ಮುಲ್ಪದಕ್‌ಲೆಗ್ ಪದ್ವೆ, ಬಸಳೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಸ್ಸ. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಡ್ಲ ಪದ್ವೆದ ಕಳ, ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಸಳೆ ದೊಂಪ ಉಪ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ ತೋಟೊದ ಬರಿಟೆ ತಿಕ್ಕುನ ಚೀಮುಳ್ಳು ಕೊಡಿ, ಪೇರೊಳು ಕೊಡಿ, ತೇರೆದ ಕೊಡಿ, ನೆಕ್ಕರೆ ಕೊಡಿ ಇಂಚ ಕೊಡಿಕುಲೆನ್ ಮಾತ ಮುಯ್ಯೊಂದು ಬತ್ತದ್ ಪಸೆಂಗ್ಗಿ ಮಲ್ಪೆದರ್. ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿದ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಾಡೆದರ್. ತರೆಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್ಲೆಗ್ ಬಜೀ ತಾರಾಯಿದೆಣ್ಣೆ ಪಾಡೆದಿಚೆರ್

ಗರ್ಗದೆಣ್ಣೆ ಪಾಡೆದರ್. ಮೀನಗ ತರೆಕ್ ತರೊಳಿ ಬೊಲ್ಲೆ ತಪ್ಪು ಪುರುಂಚಿದ್ ತಿರ್ಪಾಲೆ ಪಾಡ್ಡೆ ಸೀಗೆ ಬಾಗೆಡ್ ತರೆ ದೆಕ್ಕೆದರ್. ಪೊನ್ನೆದ ಕಾಯಿ ಪೊತ್ತದ್ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಲತ್ದ್ ಮಯಿ ಮಲ್ದದ್ ಕಣ್ಣೆಗ್ ಪಾಡೆದರ್. ಜೋಕುಲು ಪಾದಲ ಸಪ್ಪು ಅರೆತ್ದ್ ಅಯಿನ್ ಕಣ್ಣೆದ ಮಿತ್ತ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತರ್. ಇಲೋಲಿಸರ ಬೊಕ್ಕ ರಕ್ತಪಲ ಅರೆತ್ದ್ ಗಡಿಕ್ ದೀದ್ ಕಟ್ಟದ್ ಗಡಿ ಗುಣ ಮಲ್ಪೆದರ್. ಮಂಜಲ್ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಂದ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಂಡ್, ಶೀತ ಆಂಡ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿದ ಕಸಾಯ ಪರ್ದೆದರ್.

ಸುನೀತ: ಅಪಗ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ವೈದ್ಯರಂದೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ?

ಗುರುಕುಲು: ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕಲೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಎಲೈಲ್ಯ ಸೀಕ್ಲೆಗ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತಿ ಹಿರಿಯಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಅಜ್ಜಿನಕುಲು ಮರ್ದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆದರ್. ಸೀತ ಆಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ, ಮಜ್ಜೆಗೆ ಸೊಪ್ಪು, ಶುಂಠಿ, ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ಡ್ ಕಸಾಯ, ಉಷ್ಣ ಆಂಡ ಜೀರಿಗೆ ಕಸಾಯ, ತೆಮ್ಮೋಗು ಸುಂಟಿದ ಪೊಡಿ ತಿಗತ ನೆಯಿ ಕಲತ್ ಕೊರ್ಪೆದರ್. ಬಂಜಿ ಬೇನೆಗ್ ತುಳಸಿದ ರಸ, ತಿಗತ ನೆಯಿಕ್ ಲಿಂಬೆರಸ ಬಿರದ್, ಓಮಕಸಯ, ಕಂಚಲ್ಸಪ್ಪುದ ರಸ, ತುಂಬೆದ ಬೇರ್ದ ಕಸಾಯ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಸಾಯ ದೀದ್ ಕೊರ್ಪೆದರ್. ಸೊಂಟ ಬೇನೆಗ್ ಸಣ್ಣಲಂಬುಡ ಬೇರ್ ಅತ್ತಂಡ ಕಡಿರಬೇರ್ ಜೀರಿಗೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಸಾಯ ದೀದ್ ಕೊರ್ಪೆದರ್. ವಾಯಿಬಾದೆಗ್ ಲವಂಗ, ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಜೀರಿಗೆ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಬಗೆ ಕಸಾಯ ಪರ್ಪವೆದರ್. ಇಂಚ ಮಾತ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ ಅಜ್ಜಿನಕುಲುಲಾ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆದರ್. ಅಂಚಾದ್ ನೆಕ್ಕ ಅಜ್ಜಿ ಮರ್ದ್ಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಕಸಾಯೊ, ಲೇಪೊಡು ಗುಣ ಆಯಿಜಿಂಡ ಹಳ್ಳಿದ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪಂಡಿತೆರ್ನಾಡೆ ಲೆತೊನು ಪೋಪೆದರ್. ಅಕುಲೇ ಹಳ್ಳಿದ ವೈದ್ಯರ್. ಅಕುಲು ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ವಿಸಯೊನು, ರೋಗ ಪರೀಕ್ಷೆನ್ ಮರ್ದದ ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆದ ಗುರ್ತೊನು ಅಕುಲೆ ಹಿರಿಯಕ್ಕಡ್ಡೆ ತೆರಿದುಪ್ಪೆದರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಿರ್ಕ್ ಸಂಕಡೊಗು ಬೋಡುತ್ತಿನ ಕಸಾಯ, ಬಸ್ಸು ಪೊಡಿ, ಲೇಪೊ, ಎಣ್ಣೆ, ಗುಳಿಗೆಲೆನ್ ದುಂಬೇ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತದೀದುಪ್ಪೆದರ್.

ಪ್ರವೀಣ: ಇತ್ತೆ ಅಂಚಿನ ವೈದ್ಯರ್ದಕುಲು ಇಜ್ಜೆರಾ?

ಗುರುಕುಲು: ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಇತ್ತೆ ಆ ಕಸುಬು ಬುಡ್ಡೆರ್. ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ವೈದ್ಯ ಕಸುಬುನು ಅಕುಲೆ ಜೋಕುಲು ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಪುಲಮರ್ದ್ ಮದತ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಮರ್ದ್ ದೈ, ಮರ ಬೂರುದ ಗುರ್ತೊಲಾ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಮದತೊಂದುಂಡು.

ಸುನೀತ: ಅವು ಅಂಚಾಯರೆ ಕಾರಣ ಎಂಚಿನ ಸರ್?

ಗುರು: ಇತ್ತೆ ತಯಾರಾಯಿನ ಮರ್ದ್ಲು ಮಾರಾಟೊಗುಲ್ಲ. ಕಲ್ತ್ದ ಬತ್ತಿನ ಡಾಕ್ಟರಿನಕುಲು ಅಲ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕುಲು ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾತ್ರ ಮರ್ದ್, ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ಡ್ ರೋಗೊ ಕೂಡ್ಲೆ ಗುಣ ಆಪುಂಡು ಜನ ನಂಬುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಜನೊಕುಲು ಪಂಡಿತೆರ್ದಕುಲೆನಾಡೆ ಪೋಪುಜೆರ್.

ಮಧುರಾ: ಅಪಗ ಈ ನಾಟಿ ಮರ್ದ್ಲೆನ್ ಒರಿಪವುನೆಂಚ ಸರ್.

ಗುರು: ಇತ್ತೆದ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಈ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಗ್ ಜನಪದ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯೆ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್. ಈ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿ ಒರಿಯೊಡುಂದಾಂಡ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಲುಲಾ ಒರಿಯೊಡು. ಸರಕಾರ ಅಯಿನ್ ಒರಿಪಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಸರಕಾರ ಪುಲಮರ್ಡ್ ಮಲ್ಪುನಕುಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರೊಂದುಂಡು.

(ಆತಾನಗ ಗಂಟೆ ಬಾರ್ಲಯಿನ ಕೇಂಡ್ ಗುರುಕುಲು ಪಿದಯಿ ಪಿದಡೈರ್)
ಮಾತೆರ್ಲ ಸೊಲೈಲು ಸರ್ ಪಂಡೆರ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಚಿಟ್ಕಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿನ ಪುನೀತ್ ಮದ್ಯೊಡೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರಿಯರೆ ಕಾರಣ ದಾದ?
2. ಉಲಯಿ ಪೋಯಿನ ಕಮಲಜ್ಜಿ ದಾದ ಕನತೆರ್?
3. ಪುನೀತನ ಬಂಜಿ ಬೇನೆಗ್ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡಿನ ಕಾರಣ ದಾದ?
4. ಪುಲಮರ್ಡ್ ಬಗೆಟ್ ಪುರಂದರೆ ಏರ್ಡ್ ಕೇನೊಡ್ಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆ?
5. ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುಡು ಒವ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ್ ಗುರುಕುಲು ಪಂಡೆರ್?

II. ನಾಟಿನ್ ವಾಕ್ಯೊಡು ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಪುನೀತ್‌ಗ್ ಅಜ್ಜಿ ಎಂಚ ಆರೈಕೆ ಮಲ್ತೆರ್ ?
2. ರೋಗ - ರುಜಿನಗ್ ದುಂಬುದಕ್ಲೆನ ಮರ್ಡನ್ ತೆರಿಪಾಲೆ.
3. ಇಲ್ಲಡ್ ಇಲ್ಯಕ್‌ಲೆಗ್ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಜ್ಜಿಮರ್ಡನ್ ತೆರಿಪಾಲೆ.
4. ತಿಮರೆದ ಮರ್ಡನ್ ಗುಣೊನು ತೆರಿಪಾಲೆ.

III. ಸಂದರ್ಭೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ವಿವರಿಸಾಲೆ

1. “ಅಮ್ಮ ಪುನೀತ್‌ನ್ ಡಾಕ್ಟಿನಾಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೊಡೋ ದಾನೆ?”
2. “ಸರ್ ಸರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗಿನಿ ಪುಲ ಮರ್ಡನ್ ಬಗೆಟ್ ಪಾಟೊ ಮಲ್ಪೊಡು”
3. “ಅಪಗ ಕಾಯಿಕಜಿಪುಡು ಒವ್ವ ಎಡ್ಡೆ ?”
4. “ಅಕುಲು ಮರ್ಡನ್‌ಂದೇ ತಿನ್ನೆದ್‌ಚೆರ್ ?

IV. ಬುಡುಪೋಯಿನ ಜಾಗೆನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪದಕುಲೆಡ್ ದಿಂಜಲೆ

1. ಒಂತೆ ಪೂರ್ತಾನಗ ಆಯನ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ _____ ಆಂಡ್
2. ತುಳಸಿದಿರೆತ್ತ ರಸದತ್ತದ್ ಅಯಿಕ್ _____ ಪಾಡ್ಡ್ ನಾಲ್ ಚಮ್ಮೊ ಪರ್ಪಲ
3. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ _____ ದೋಸೊಡು ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಬರ್ಪುನಿ ಹೆಚ್ಚ

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯೋಡು ಬರೆಯಿರಿ

ಅನುಪಾನ, ಸೋದರ, ಆರೈಕೆ

II. ತಿರ್ತು ಕೊರಿ ವಾಕ್ಯೋಡು ಸರಿಯಾ - ತಪ್ಪಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾಲೆ. ತಪ್ಪಾಯಿ ವಾಕ್ಯೋನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬರೆಯಿರಿ

1. ನೆಕ್ಕು ಮಾತಾ ಡಾಕ್ಟಿನಾಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಡು
2. ಎಂಕುಲು ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಇತ್ತೆದಲೆಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಆಸ್ತತ್ತೆ ಮಾತ ಇತ್ತಂಡ್
3. ಯಾನಿನಿ ಪುಲಮದ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಪಾಠ ಮಲ್ಪುಜಿ ಪಂಡರ್
4. ತೆಕ್ಕರೆ ಉರಿನಂಜಿ, ಲತ್ತನೆ ಸೀತ

III. ಕರಿಪೋಯಿ ಕಾಲೊಡು ಬರೆಯಿರಿ:

1. ಉಲಯಿ ಪೋದು ತಾರಯಿದೆಣ್ಣೆದ ಅರಿಯ ಕನವೊಂದುಲ್ಲರ್
2. ಬಂಜಿ ಬೇನೆಡ್ ಪುನೀತ್ ನೆಲಟ್ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೊರೆಲೊಂದುಲ್ಲೆ
3. ಅಕುಲು ಅವೆನ್ ಮಾತಾ ಬುಳೆಪಾವೆರ್
4. ಗುರುಕುಲು ಪಂಡಿನೆನ್ ಕೇಂಡೊದುಲ್ಲರ್

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದಿನ ಅಜ್ಜಿ ಮದ್‌ಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

* * * * *

ಕತ್ತಲೆ ಪಾರುಂಡು ದೆತ್ತಿ ಕರ್ಜಿಮೆ ಮಾಜುಂಡು
ಬೊಲ್ಪು ತೋಜುಂಡು ದೆತ್ತಿ ಬೊಳ್ಳು ಮೂಡುಂಡು.
- ಜಾನಪದ

ರಕ್ಕಸಿ ಬೂರ್ಯಾಳ್ ಬೂಮಿಗ್

ಉಳತಿಲ್:

ಕಬಿತೆದ ಬೆನ್ನಾಟೊಡು ರಾಮಾಯಣಾನ್ನಿನ ಯೆಡ್ಡಂತಿನ ಬುಳೆದತ್ತಿನ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರುಸಿ ಲೋಕೊಡು ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನ ಮಲ್ಲ ಸಾಗೋಳಿಗಾರೆ. ಅವ್ವೇ ರಾಮಾಯಣ ಬಿದೆ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸಲೆ ಕಲಟ್ ಕೊಡಿತ್‌ದ್ ನಾಡೊರ್ಮೆ ಪೊಲಿ ದೆತೊಂದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕೇ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಂಚಿನ ಕಬಿ “ತಿಣಿಕಿದನು ಫಣಿರಾಯ ರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಗಳ ಭಾರದಲಿ.....”ಂದ್ ಬರೆದಿಪ್ಪೊಡು.

ಕನ್ನಡೊಡು ನರಹರಿ ಬರೆಯಿ ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣ ವಾಲ್ಮೀಕಿನ ಸಾದಿಡೇ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಆಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ತನ್ನ ‘ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನೊ’ದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಅಯಿತ ನೆನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ತೋಜಾಯಿರ್. ಅಲ್ಲ ಕಬಿಕಲ್ಲೊಗು ದಿಂಜ ಅನು ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಮಲೆನಾಡ್ ಪೊರ್ಲ ಚಿತ್ತೊನು ಆರ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣೆ, ಗಾಳಿ, ನೀರ್ ಬೊಳ್ಳುದ ಗುಣೊಟು ಮುಳ್ತನೇ ತಪ್ಪು ಗೊಬ್ಬರೊದ ಈಟ್‌ಡ್ ಎಂಚ ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪೊಳಿ? ದತ್ತಿನ ಬುಳೆತ್ತ ಗುಣ, ರಿತಿ, ತೂಕೊಲು ಎಂಚ ಉಂತೊಂದು ತೂಯರಾತ್ರ ಮಲ್ಲಿನ ಬೇಲೆದ ಪಲನೇ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣನ್ನಿನ ಕಬಿತೆ. ನೆನ್ನ ಬರೆತಿನ ಕಬಿ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರ್ ‘ತುಳು ವಾಲ್ಮೀಕಿ’, ಪನ್ನಿ ಪುಗಾರ್ತೆ ಉಂಡು. ಮಂದಾರೊದಾರ್ ರಾಮಾಯಣೊನು ಓದ್‌ನಗ. ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣ (ರಾಮನ ತಿರ್ಗಾಟೊದ ಕತೆ) ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ನಡತ್‌ಪೋತಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದು ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಅರಳ್ತಿನ ಕಮ್ಮೆನದ ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ಪುರೊಲೆನ್ ರಾಮಾಯಣೊದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ನೆಯ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ನೆಯ್ತಿದ ಬೇಲೆ.

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

ಪಿನ್ನೆಲೆ:

‘ರಕ್ಕಸಿ ಬೂರ್ಯಾಳ್ ಬೂಮಿಗ್’ ಕಬಿತೆ ಸಾಲುಲು ‘ಅಜ್ಜರೆ ಸಾಲೆ’ ಪನ್ನಿ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊದ ಮೂಜಿನೇ ಅದೆಟುಂಡು. ಮಲೆಕುಡಿಯೆ ಚೆನ್ನೆ ಏಳ್ ರುಸಿಲೆ ದಯೊಟು ಕಲ್ತಿ ರಾಮಮಂತ್ರೊನು ಜಪಿತ್‌ದ್ ‘ಪುಂಚದ ಬಾಲೆ’ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾದ್ ಬದಲಾಪೆ. ಬೊಕ್ಕ ಬೆರ್ಮರೆ ಅನುದೆತೊಂದು ಕಬಿಕುಲೆಡ್ ರುಸಿಯಾದ್ ರಾಮಾಯಣೊನು ಮುಡೆಪೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಓಮಕುಂಡೊಡ್ಡು ಲಕ್ಕಿ ದೇವಪುರುಸೆ ಅಯೋದ್ಯದ ಅರಸು ದಶರಥಗ್ ಬಂಗಾರ್‌ದರಿಯಣೊಡು ಕೊರಿ ಪಾಯ್ಲೊನು ಆಯೆ ತನ್ನ ರಾಣಿಲಾಯಿನ ಕೌಸಲೆ, ಸುಮಿತ್ರ, ಕೈಕೆ - ಮುಕ್ಲೆಗ್ ಪಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಟ್ ಅಕ್ಲು ಬಂಜಿನಕುಲಾಪೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಪುಟ್ಟಿನ ನಾಲ್ವರ್ ಜೋಕ್ಲು ರಾಮ, ಬರತೆ, ಲಚ್ಚಣ್, ಸತ್ರುಗುಣ್, ಅರಂತಡತ ಬಂಗಾರ್ಡ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಬುಳೆಪೆರ್. ಜೆತ್ತಿನವುಳಿತ್ತಿ ಬಾಲೆಲು ಜಗಲಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ನಡಿಮೇಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ಡಾನೆತೇರ್, ಕುದುರೆ, ಬಿರುಪಗರಿ, ಬಡಿಗ ಕಡ್ತಲೆಡೇ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಬಳತೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ನೇಲ್ಯ ಹಟಗಾರೆ ಇಸ್ವಾಮಿತ್ರ ರುಸಿ ಬತ್‌ದ್ ರಾಮ ಲಚ್ಚಣೆರ್‌ನ್ ತನ್ನೊಟ್ಟು ಕಡಪುಡ್ಡು ಕೊ-ರೊಡುಂದು ಕೇನ್ವೆರ್. ದಶರಥ ಅಯಿಕ್ ಪಿರ ಜಾರ್ಗ ವಸಿಟ್ಟೆರ್ ಕಣ್ಣೊತ್ತಿನೆನ್ ತೆರಿದ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ಡೆ ಇಂಚ ಜಮೇರಿ ರೋಮೊದ ಕಾಡ್‌ದರಸು ಸಿಮ್ಮದ ಪಿರಾವುಡೆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆ ಕಿನ್ನಿಲು ಪೋಪಿಲೆಕ್ಕ ಇರ್ವೆರ್ ಅರಸು

ಬಾಲೆಲು ಕಾಡ ಸಾದಿಡ್ ಪೋದು ಅಜ್ಜೇರೆ ಸಾಲೆ ಸೇರ್ದೆರ್. ಅವು ಇಸ್ವಾಮಿತ್ತೆರೆ ಗುರುಕುಲ. ಅಲ್ಪ ಜೋಕುಲು ಬಿರ್ಲಿದೈ ಕಲ್ತ್ದ್ ಮೆಯಿ ಅಳ್ಳದ್ ಬೂರುನಂಚಿನ ಪಾಪೊದ ಮಲೆಟ್ ರಗಳೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿ ಕೆಂಗುಡ ರಕ್ಕಸೆರ್ ತಾಟಕಿ, ಸುಬಾಹು, ಮಾರೀಚೆರೆನ್ ಕೆರ್ಪೆರ್.

ಲಕ್ಕ ಕೌಸಲೆನ ಮೋಕೆದ ಬಾಲೆ, ಲಕ್ಕಯೋ -
ದೈದ ಪೆರಣ, ಲಕ್ಕ ಲೋಕದ ಬೊಳ್ಳು ಲಕ್ಕ ದ -
ರೈದ ಬೂಡು, ಲಕ್ಕ ನೀತಿದ ಗೂಡು, ಲಕ್ಕ ಸ -
ತ್ಯದ ತುಡರ್, ಲಕ್ಕ ಸಾದುಳೆ ಪುಣ್ಯ, ಲಕ್ಕ ರಾ -
ಮಾ, ಲಕ್ಕ, ಪುಲ್ಕಾಂಡ್ ಲಕ್ಕ, ಮೂಡಾಯಿ ಬೊ -
ಳ್ಳಾಂಡ್ ಮಗ ಲಕ್ಕ ಲಕ್ಕಲ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕಾಂಡ್ -
ರುಸಿ ಕೌಸಿಕೆರ್ ಮೋಕೆ ಕೊಂಡಾಟೊಡಾ ಜೋಕು -
ಳೆನ್ ಮೆಲ್ಲ ಲೆತ್ದ್ ಬಾಮಿದ್ ಮೆಣ್ಣ್ ಲಕ್ಕಾದ್
ಮೋಣೆ ದೆಕ್ಕದ್ ಮೀದ್ ಬತ್ತೆರೊಟ್ಟುಗು ಪುರಕ್.

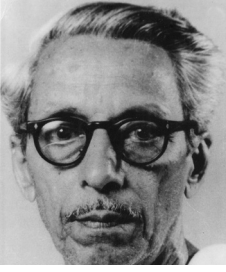
ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತುಗು ಮಳ್ಳು ಜಪ ತಪೊನು ಮಳ್ಳೊಂದು
ಒರಿದಿ ಪೊರ್ತುಡು ತಾನ್ ಎಲ್ಲಿಡೇ ಸಿದ್ಧಿ ಮ -
ಳ್ಳೊಂದಿ ಮಂತ್ರೊಳೆನ್ ಮಾತುಪದೇಸ ಕೊರ್ದ್ಕಳೆ -
ಗಾ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆಲೆ ಸಿದ್ಧಿ ಮಳ್ಳಾದ್ ಮನ -
ಸಾಡ್ ರಾಮ ನೆನೆತಿನಪಗನೆ ಬತ್ದ್ ನಿಲೆಯಾದ್
ಪಗರಿಡಾವಡ್ ಪುಲ್ಲಗಡ್ಡಿಡಾವಡ್ ಚಾಕಿ -
ರಿನ್ ಮಳ್ಳು ಕಟ್ಟೋಗೋಪ್ಯಾದ್ ಇಸ್ವಾಮಿತ್ರ
ರುಸಿ ರಾಮ ಲಚ್ಚಣೆರೆಗೆಂಚೆಂಚಿ ಮಲಮಲ್ಲ
ಸಾದಕೊನು ಮಳ್ಳಾದ್ ಯೇರಾಂಡಲೊರ ಮೊಕುಳೆ -
ನೆದುರುಡುಂತೆರೆ ನರ್ಗು ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಬಿರ್ದೆರಾ
ಪಿನ ಲೆಕ್ಕ, ಆ ತತ್ತ್ ಬುಡಿನೊಂಜಿ ಪಗರಿಡೀ
ಮೂಜಿ ಲೊಕೊಳೆನೊಂಜಿ ಗಳಿಗೇಡೇ ಪೊಡಿ ಮಳ್ಳ -
ದೇಳ್ ಕಡಲ್ಳೆ ನೀರ್ನಾಜಾದ್ ಬುಡ್ಡಿ ಸಾ -
ಮಾರ್ತಿಗೆನ್ ಉಂಡು ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತೆರೊಂಜಿ ದಿನ
ರಾಮಲಚ್ಚಣೆರೆಗಾ ಕೌಸಿಕೆರ್ ದನಿ ಕೇಂಡಿ -
ನಡೆ ಪಗರಿ ಹಾಕುನೆನ್ ಕಲ್ಪಾವ್ನ ಪೊರ್ತುಡಾ
ಪಾಪದ ಮಲೇಡ್ಲೊಂಜಿ ಕೇಂಡಿನರೆಬಾಯಿಗುಂ-
ತಿನ ಬೂಮಿಯದುರುನಂಚಾಂಡ್ ಮೊಕುಳಂಚೆಂಚಿ
ತೂಪಿನಾತೇಟ್ ಮರೊಕುಳೆನ್ ಕುರ್ವೊಂದು

ಪುದೆಲ್ ಬಲ್ಲೆಲೆಡ್ ನುರೊಂದಡ್ ತಲೆತಿ ಬೂ -
 ರುಳೆನ್ ಕಡ್ತೊಂದು ಗೆಲ್ಲೆಲೆನ್ ಪೊಳ್ತೊಂದು ಪೆ -
 ರ್ಮಿನೊಂಜಿ ಕಯ್ ಬೀಜಾವೊಂದು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ
 ಕಯ್ತೊಂಜಿ ಪಿಲಿನ್ ನೇಲಾವೊಂದು ದೂರೊಡಿ -
 ತಿನ ಜೋಕುಳೆನ್ ತೂದು ತೆಲ್ಲೊಂದು ಬತ್ತದುಂ -
 ತಿನ ಕೆಂಚಿ ಕುಜಲ್, ಬಟ್ಟಲ್ ಮೋಣೆ ಕೆಂಪು ಬೊಂ -
 ದೊಲುದಂಚಿರೋಳು ಕಣ್ಣುಳು, ತಡ್ವೆಕೆಬಿ, ಗುಜ್ಜೆ
 ಮೂಂಕು, ನುಗಪಣಿ ಬಿಮ್ಮ, ಮಾರ್ಪುದ್ ಬೋಂಟೆ ಕೂ -
 ಲಿಳು, ಗುರೈ ಬಂಜಿದೀ ರಕ್ಕಸಿನ್ ತೂದು ಜವ -
 ಣೆರ್ ಮನಸ್ಸೊಡ್ ಸೊಲೊಂದೆಣ್ಣೆದಾ ರುಸಿ ದಾಲ
 ಪೋಡ್ವೊಡ್ವಿ ನಿಕುಳು ಯಾನುಳ್ಳೆ ಮಗ ಮೋಳೊರಿ
 ರೆಕ್ಕಸೆದಿ, ತಾಟಕೀನ್ನಿನ ಪುದಾರ್ಪೊಂಕೆ -
 ಗೇಪಲ ರಗಲೆ ಕೊರ್ಪಿನಾಳ್ ಮೋಳೆನ್ ದೀಂಡ
 ಕೇಡೂರುಗಿತ್ತನೇ ದೆಪ್ಪೊಡೀ ಮಾರಿನೋ -
 ರಾಮ. ತುಕ ನಿನ್ನ ಪಗರಿದ ಪರ್ದೆನೊರ ಬೇಗ
 ತೋಜಾಲ ಮಗ ತೂಪೆ ಯಾನ್ಂದ್ ಪಂಡಿನೇ -
 ಕುಜ್ಜೇರೆ! ಮೋಳು ಪೊಣ್ಣತ್ತೆ ಮಳ್ಳುನಿ ದಾನೆ
 ಯಾನ್ಂದ್ ಪಂಡಿನೇಕ್ಕಂದಂದ್. ದುಂಬು ಕೆರ್
 ಮಾತ ಸಂಗತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಣ್ಣೆಂದಿನೆ ತಟ್ಟ
 ಬಿರುಕೊಂಜಿ ಪಗರಿ ಕುಳ್ಳಾದೊಯ್ತ ಬುಡಿನವು
 ತಿಗಲೆ ತೊಲ್ತುದು ಬೆರಿಟ್ಟಿ ಪಿದಾಡಿ ಕೂಡ್ಲೆ ರ
 ಕ್ಕಸಿ ತಾರಿ ಕಂಡೆ ಕಡ್ತಿನ ಮಗುರುನಂಚ ಬೂ -
 ರ್ಯಾಳ್ ಬೂಮಿಗ್, ಮಲ್ಲ ಮಾರಿ ಪೋಂಡುಂದ್ ಸಂ -
 ತೋಸಾಂಡ್ ಮಾತಕ್ಳೆಗವುಳಿತ್ತಿ ರುಸಿಕ್ಳೆಗ್.

* * *

ಕಣನ ಪೊಲಬು :

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗೊ ದಿ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ (1919-1997) ಬರೆತಿನ 'ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ'
 ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯೊದ ಮೂಜೆನೇ ಸಂದಿಡ್ ಅಜತ್ ದೆತ್ತಿನವು. ಕುಡ್ಲ ಕೈತಲ್ ಕುಡುಪುದಲ್
 ಮಂದಾರೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ ಕೇಶವ ಭಟ್ ಪಾಕ ವರ್ಸೊ ಕೂಳೂರು ಸಾಲೆಡ್ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾದ್
 ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್ (1954-1975). ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಾಗೋತೆರಾದ್, ಅರ್ಥದಾರಿಯಾದ್ ಬೊಕ್ಕ
 ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತುಲಾದ್ಲಾ ಆರ್ಪು ಪುಗಾರ್ತೆ ಉಂಡು. ಮಂದಾರ ಮಾಲೆ (ಕನ್ನಡ ಕಬಿತೆಲು), ಕನ್ನಡ

ಪೊಣ್ಣು, ಜಾಗಂಟಿ (ತುಳು ಕಬಿತೆಲು), ಉನ್ನತ್ತ ರಾಘವ (ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ), ಬೀರದ ಬೊಲ್ವು (ಮಲ್ಲ ಕಬಿತೆ), ಭರತನ ಮೋಕೆ, ಮಾಯದ ಸೂರ್ಪನಕೆ, ಸತ್ಯವತಿ ಶಪಥ (ಯಕ್ಷಗಾನ) ಇಂಚ ಪಾಕ ಕೃತಿಳೆನ್ ಆರ್ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊ ಕನ್ನಡೊಗುಲಾ ತರ್ಜಿಮೆ ಆತ್ಂಡ್. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಭಾಷಾ ಸಮ್ಮಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ಮೇರ್ ಪಡೆತೆರ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ತ ಕೊರ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್ಲೆಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ.

1. ಕೌಸಲೆನ ಮೋಕೆದ ಬಾಲೆ ಏರ್ ?
2. ಕೌಸಿಕರ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ಮೆಣ್ಣೆರ್ ?
3. ಇಸ್ವಾಮಿತ್ರ ರಾಮಲಚ್ಚಣೆರ್ಗ್ ಎಂಚ ಸಿದ್ಧಿ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್ ?
4. ಬುಡಿನೊಂಜಿ ಪಗರಿದ ಸಾಮಾರ್ತಿಗೆ ದಾದ ?
5. ಕೌಸಿಕರೆ ಪುರೆ ಇತ್ತಿ ಕಾಡ್‌ದ ಪುದರಂಚಿನ ?
6. ಬೂಮಿ ಅದುರುನಂಚ ಅರೆ ಬಾಯಿ ದೀನಿ ಏರ್ ?
7. ರಕ್ಕಸಿನ ಕೈಟ್ ದಾದ ಇತ್ತಂಡ್ ?
8. ಸಾಲೆದಜ್ಜೆರ್ ರಾಮಗ್ ದಾನೆಂದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಯೆರ್ ?
9. ರಾಮ ಅಜ್ಜೆರೆಡ ಪಂಡಿ ಅನುಮಾನೊದ ಪಾತೆರ ದಾದ ?
10. ರುಸಿಕುಳೆಗ್ ದೇಗ್ ಸಂತೋಸಾಂಡ್ ?

II. ಮುಲ್ತ ಕೊರ್ತಿ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ - ಮೂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಕೌಸಿಕರ್ ರಾಮನ್ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಎಂಚ ಲೆತ್ತೆರ್ ?
2. ಅಜ್ಜೆರೆ ಸಾಲೆಡ್ ರಾಮ ಲಚ್ಚಣೆರ್ ದಾದ ಮಾತ ಕಲ್ತೆರ್ ?
3. ಕಾಟ್‌ರಕ್ಕಸಿನ ಒರುನು ಕಬಿ ಎಂಚ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತೆದರ್ ?
4. ಅಜ್ಜೆರ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ದಾನೆ ದೈರ ಪಂಡೆರ್ ?
5. ತಾಟಕಿ ಎಂಚ ಸೈತಳ್ ?

III. ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿನ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಬರಿ ಮಲ್ತ್ ಬರೆಲೆ

1. ಲಕ್ಕಯೋದೈದ ಪೆರಣ _____ ಲಕ್ಕ ದರ್ಮದ ಬೂಡು
2. ಕೌಸಿಕರ್ ರಾಮ ಲಚ್ಚಣೆರ್ಗ್ ದನಿ ಕೇಂಡಿನಡೆ _____ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್
3. ತಾಟಕಿ ಗೆಲ್ಲೆಲೆನ್ ಪೊಳ್ಳೊಂದು _____ ಕೈಟ್ ಬೀಜಾವೊಂದು ಬತ್ತಳ್

4. ಇತ್ತೆನೆ ದೆಪ್ಪೋಡಿ _____ ರಾಮ
5. ರಕ್ಕಸಿ ಕಂಡೆಕಡ್ತಿನ _____ ಮಗುರುನಂಚ ಬೂರೈಳ್

IV. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ಶಬ್ದಲೆಡ್ ಒಂಜೆಕೊಂಜೆ ಕೂಡ್ ಬರ್ದಿನೆನ್ ಜೋಡ್ತಾಲೆ

1. ಕೌಸಿಕೆ	1. ಪಗರಿ
2. ಸಾದುಳೆ	2. ಕೊಂಡಾಟೊ
3. ಮೋಕೆ	3. ತಪ
4. ಜಪ	4. ಇಸ್ರಾಮಿತ್ತೆ
5. ಬಿರು	5. ಪುಣ್ಯ
	6. ಬೊಳ್ಳು

V. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊತ ಕಬಿ ಪರಿಚಯ ಬರೆಲೆ

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

- I. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ಪದಕುಲೆನ್ ಬುಡ್ವಾದ್ ಬರೆಲೆ**
ಬತ್ತೆರೊಟ್ಟುಗು, ನೆನೆತಿನಪಗನೆ, ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತೆರೊಂಜಿದಿನ,
ಬೂಮಿಯದುರುನಂಚಾಂಡ್, ಪಂಡಿನೇಕ್ಕಂದಂಡ್

- II. ಈ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಗಲಸ್ದ್ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ಮಲ್ಪುಲೆ**
ಜಪ, ಉಪದೇಸ, ನುರೊಂದು, ರಗಳೆ, ಪರ್ದೆ

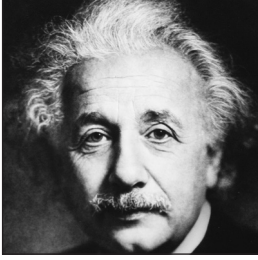
- III. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ನುಡಿಗಟ್ಟಲೆನ್ ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತರಿತ್ ಬರೆಲೆ**
1. ಬೂಮಿಯದುರುನಂಚಾಂಡ್ 2. ಮಲ್ಲ ಮಾರಿ ಪೋಂಡು

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊ ಕತೆತ ದುಂಬುಪಿರ ಓದುದು ಪಿನ್ನೆ
2. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊದ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರೊನು ಓದುದು ತರ್ಜಿಮೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊನ್ನೆ
3. ತಾಟಕೀ ಸಂಹಾರೊದ ಕತೆನ್ ತುಳು ಗದ್ಯರೂಪೊಡು ಬರೆಲೆ
4. ತಾಟಕಿ ನಂಚನೆ ಸೂರ್ಪನಕಿ, ಅಜಮುಕಿ, ಪೂತನಿ, ಲಂಕಿನಿ ಮುಕ್ಲೆ ಕತೆನ್ನಾ ಸಂಪಲಿಪುಲೆ
5. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಬತ್ತಿನ ರಾಮಾಯಣೊದ ಪುದರ್ಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

* * * * *

ಅಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್

ಉಳಿತೀರ್:

ಜರ್ಮನಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಅಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ (1879-1955) ಜಗತ್ತದ ಮಾಮಲ್ಲ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ. ಆರ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತಿನ Theory of relativity ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರೊಗು ಆಧಾರಕಂಬೊ ಇತ್ತೀಕೆ, ನೆಕ್ಕಾದೆ ಆರ್ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ಪಡೆತೆರ್.

(ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಮಲ್ಲಾರ್. ವಯಲಿನ್ ಬಾರ್ವೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಕಪ್ಪು ಪಲಾಯಿದ ಮೇಲ್‌ಡ್ $E=mc^2$ ಂದ್ ಬರೆಪ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಜನಮಾನಿಲ್ಲೊಟ್ಟುಗು ಪಾತೆರುವೆರ್)

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಎಂಕಿತ್ತೆ ಅಜ್ಜತ್ತ ಎಣ್ಣೊ ವರ್ಸೊ. ಮೂಲು ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂತೆ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಎಂಕಾದೇ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಯಾನ್ ದಾಯೆಗಾದ್ ಇಂಚ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ?... ನಿಕುಲೇ ಪನ್ನೆ. ಅಜ್ಜತ್ತ ಎಣ್ಣೊ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾಯದ ಒರಿ ನರಮಾನಿ ಇನಿ ಐವ ವರ್ಸೊಡು ಎಂಚ ಇತ್ತೆ? ಮುಪ್ಪೊಡು ಎಂಚ ಇತ್ತೆ? ಅತ್ತಂಡ ಇರ್ವ ವರ್ಸೊಡು ಎಂಚ ಇತ್ತೆ? ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆನತ್ತೊನುವು ಏತೊಂಜಿ ಬಂಜಿ? ಸತ್ಯೊ ಪನ್ನುನಾಂಡ ಅವು ಆವಂದಿ ಬೇಲೆ. ಎನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪುಡು ಯಾನ್ ಮಾಂತ ಜೋಕುಲೆ ಲೆಕೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ.... ಬೇತೆನೇ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆಗೆ... ಯಾನ್ ಸಾಲೆಡ್ ಉಸಾರ್‌ದ ಬಾಲೆ ಆದಿತ್ತೆಂಡಲಾ ಎನನ್ 'ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಆವಂದಿನ ಆಣ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಯೆಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್? ಆಂಡ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಎನಡ ಪನಿಯರಾವಂದಿ ಮೋಕೆ ಇತ್ತೆಂಡ್.

ಎನ್ನ ಮಗೆ ಒಂಜತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೊಫೆಸರ್ ಆಪೆ ತೂಲೆ.....! ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಎಂಕ್ ಒತ್ತಾಯೊಡು ವಯೊಲಿನ್ ಕಲ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತದಿತ್ತೆರ್ ಅಯಿಕೆ ಬೋಡಾದ್ "ಅಪ್ಪೇ,, ಯಾನ್ ಈರೆಗ್ ಸೊಲೈ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೇ” ನಿಜ ಪನೊಡು ಪಂಡ ಆ ಎಲ್ಯ ಪಿರಾಯೊಡು ಯಾನ್ ತೂಯಿನ ದಿಂಜ ಸಂಗತಿಲು ಅರ್ತೊ ಇಜ್ಜಾಂದಿನವೇ ಆದಿತ್ತೆಂಡ್.

[ಪತ್ತ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾಯೊದ ಆಣ್ ಒಂತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಬರ್ಪೆ ನೆಲೊಟ್ಟು ರಾಸಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಓದಿಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುವೆ].

E-ಬಾಲೆ - ಯಾನ್ ತೆರಿನ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ ನಮೋನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಗಮ್ಮತ್ತದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಬದ್‌ಕೊಡುಂದಾಂಡ ನಮೋನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಕೈಪೆ ಗೊಬ್ಬಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚ ಗೊಬ್ಬದು ನಮನ ಆಸೆಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಉದ್ದೇಸೊಲೆನ್

ಮುಗಿಪೋಡಾವುಂಡು. ಈ ಗೊಬ್ಬಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಪೋ. ಅವು ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವುಂಡು ಆಂಡ 'ಆತ್ಮೋನು' ದೂರೋಡೇ ಉಂತಾವುಂಡು.

ಟೀಚರ್ - (ಬರ್ರೆರ್) ಅವು ಮಾಂತಾ ಲೊಟ್ಟೆ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಅವು ಮಾಮಲ್ಲ ಲೊಟ್ಟೆ(ಬಾಲೆ ದುಂಬು ಪೋಪೆ)

ಟೀಚರ್ - ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಇಂಚಿ ಬಲಾ
(ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಬರ್ರೆ ಟೀಚರ್ ಬಡು ಪತ್ತೊಂದು ದುಂಬು ಬರ್ರೆರ್)

ಟೀಚರ್ - ಕಯಿ ತೋಜಾವು

E-ಬಾಲೆ - ದಾಯೆ? ಎನಡ್ ದಾನಾಂಡಲಾ ತಪ್ಪಾತ್ಂಡಾ ?

ಟೀಚರ್ - ಈ ಪೊಕ್ಕಡೆ ತೆಲ್ಲೊಂದಿತ್ತ ಅಂಚಾದ್

E-ಬಾಲೆ - ತೆಲಿಪುನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ತಪ್ಪಾ ?

ಟೀಚರ್ - ಉಂದು ಅದಿಕಪ್ರಸಂಗೊದ ಪಾತೆರ ಕಯಿ ದುಂಬು ತೋಜಾಲ
ನಿನನ್.....

E-ಬಾಲೆ - (ಎಂಕ್ ಅವುಲಿತ್ತಿನ ಕುರ್ಸಿನ್ ಟೀಚೆರೆನ ಮುಸುಂಟುಗು ದಕ್ಕುನಾತ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತದಿತ್ತಂಡ್ ಆಂಡ ಏರೋ ಎನಡ್ ಆ ಕುರ್ಸಿನ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್).
(ಬಾಲೆ ಕುರ್ಸಿನ್ ಚೌಕಿದ ಉಲಯಿ ದಕ್ಕುವೆ).

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಅಂಚಿನ ಇಸೇಸೊದ ಟೀಚರ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಬತ್ತೆರೊ ಇಜ್ಜೊ ಎನ್ನ ಕಿನ್ಯ ತಂಗಡಿ ಬಾರಿ ಪೋಡಿತ್ತಲ್ (ಮಾಂತೆಲ್ಲಾ ಉಲಯಿ ಪೋಪೆರ್)

* * * * *

(ಕತೆ ಪನ್ನಿನಕುಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಕೇನುವೆರ್) ಪೋಡಿಗಿ ದಾಯೆಗಾದ್?

E-ಬಾಲೆ - (ನಿದಾನೊಡು) ಅಂದ್, ಜೋಕುಲು ಸವಾಲ್ ಕೇನುವೆರ್..... (ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊಟು) ಜೋಕುಲು ಸವಾಲ್ ಕೇನುವೆರ್.....

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - (ನಿದಾನೊಡು) ಅಂದ್... ಜೋಕುಲು ಸವಾಲ್ ಕೇನುವೆರ್. (ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊಟು) ಜೋಕುಲು ಸವಾಲ್ ಕೇನುವೆರ್.

E-ಬಾಲೆ - ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲಾಕುಲು ಅಯಿಕ್ ಜವಾಬು ಕೊರೊಡಾವುಂಡು.

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಅಂದ್..... ಮಲ್ಲಾಕುಲು ಅಯಿಕ್ ಜವಾಬು ಕೊರೊಡಾವುಂಡು.

E-ಬಾಲೆ - ಅಂಚಾಂಡ ಈರ್ ಎನ್ನ ಸವಾಲ್‌ಗ್ ಜವಾಬು ಕೊರುಲೆ

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಅಂದ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಪೆ

E-ಬಾಲೆ - ಅಂಚಾಂಡ ಪನ್ನೆ

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಇಜ್ಜಿ. ಒಂತೆ ಉಂತುಲ..... ದುಂಬು ಎಂಕ್ ಪನ್. ಈಯಿ ಏತ್ ಸವಾಲ್ ಕೇನೊಡುಂದು ಉಲ್ಲಾ.....?

E-ಬಾಲೆ - ದಿಂಜ..... ದಿಂಜ ಸವಾಲ್..... ದಾಯೆಗ್ ?

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಎನಡ ಒಂತೆ 'ಪೊರ್ತು' ಉಂಡಾತೆ

E-ಬಾಲೆ - 'ಪೊರ್ತು'.....! ಪಂಡ.....!

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಹಾಂ..... ಪೊರ್ತು ಪಂಡ ಪೊರ್ತು

[ಒಂತೆ ಇಡೆ ಕೊರ್ಪು]

E-ಬಾಲೆ - ಅಂಚಾಂಡ ನಮೊ ಒಂಜಿ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಗ

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ದಾನೆ ?

E-ಬಾಲೆ - ಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ಈರ್ ಬಾರೀ ರವುಸೊಡು ರಾವುನ ಒಂಜಿ ರಾಕೆಟ್ ಕುಲ್ಲುಗ
ಬೊಲ್ಪುದ ರವುಸೊಡು ರಾವುನ ರಾಕೆಟ್ ಅಂಚ ರಾವೊಂದು ಪೋಯೆರೆ
'ಪೊರ್ತೆ' ಬೋಡ್ಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ಏತ್ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಪಾತೆರೊಲಿ
(E-ಮಲ್ಲಾರ್ ಪಾತೆರುಜೆರ್)

E-ಬಾಲೆ - ಸರಿ ಅಂಚಾಂಡ.....

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಆವಂದ್, ಅವು ಆವಂದ್.....

E-ಬಾಲೆ - ದಾಯೆಗ್

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಅವು ಇತ್ತೆ ಆವಂದ್.....

E-ಬಾಲೆ - ದಾಯೆ ?

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಮೂಲು ಇತ್ತೆ ರಾಕೆಟ್ ಇಜ್ಜತ್ತಾ..... ?

E-ಬಾಲೆ - ಉಂಡು..... ನಮ ಉಂಡುಂದೇ ಎನ್ನುಗ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ರಾಕೆಟ್ ಮೂಲು
ಉಂಡು ಅತ್ತಂದೆ ನಮ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಅಯಿಟ್ ಕುಲ್ಲೊಂದುಲ್ಲ.
(E-ಬಾಲೆ ಒಂಜಿ 'ಹೆಲ್ಮೆಟ್' ತರೆಕ್ ದೀವೊನುವೆ. ಮಲ್ಲಾರ್ - ತೆಲಿಪುವೆರ್)

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಎಂಚಿನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ ಈ

E-ಬಾಲೆ - ಎನ್ನ 'ಬಾನೊತೇರ್'ದ ದುಸ್ತುನು ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ.....

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಅವೆನ್ ಅವುಲೇ ಬುಡು..... ಅಯಿತ ಅಗತ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.....

E-ಬಾಲೆ - ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಾ.....? ಈರ್ಲಾ ಉಂದೆನ್ ಪಾಡೊನ್ನೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ನಮ ಅವುಲು
ಸಯಿತ್ ಪೋವೊ..... ಹಾಂ.....ಬಾನೊತೇರ್‌ದ ಉಲಾಯಿಯೇ

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಇಜ್ಜಿ ನಂಕ್ ಅವು ಬೋಡೊಂದಿಜ್ಜಿ.....

E-ಬಾಲೆ - ದಾಯೆ?

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ನಮ ಆಡೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿಜ್ಜಿ.....

E-ಬಾಲೆ - ಈರ್ ಸಗಾಯೊ ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜಿರ್

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಇಜ್ಜಿ... ನಮ ಇತ್ತೆ ಆಡೆಗ್ ಬತ್ತದ್ ಆತ್ಂಡ್... ಪಂಡ ನಮ ಇತ್ತೆ ಅವುಲೇ
ಉಲ್ಲ

(E-ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲಾರೆನ್ ತೂಪೆ) (ಮೆಲ್ಲ ಸೊರೊಟು) ಒಂಜಿದಿನ ಒಂಜಿ ದಿನ ಯಾನ್‌ಲಾ ಆಡೆಗ್ ಪೋಪೆ (ಗಟ್ಟಿ ಸೊರೊಟು) ಯಾನ್ ಆಡೆಗ್ ಪೋಪೆ.....

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಅಂದ್ ನಿನಡ್ ಅವು ಆಪುಂಡು. ಆಡೆಗ್ ಕಂಡಿತ ಪೋಯೆರೆ ಆಪುಂಡು.

E-ಬಾಲೆ - ಉಂದು ಸತ್ಯೊನಾ ?

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಆಡೆಗ್ ಪೋಪಿನವು ಮೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯತ್ತ್. ಆಲೋಚನೆದ ಅಂದಾಜಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅವುಲು ಇಪ್ಪುವು ಬೊಕ್ಕ 'ಲೆಕ್ಕೊದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು' ಅವೆನ್ ಸಾಧಿಪಾವುನ ಉಂಡತ್ತಾ..... ಒಂಜಿದಿನೊ ತಂತ್ರಜ್ಞರ್ ನಿಜೊವಾದ್‌ಲಾ ಆಡೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು ಪನ್ನಿನವು ಸತ್ಯದ ಸಂಗತಿ.

* * * * *

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - (ಲಕ್ಕಡ್ 'ಕೋಡಿಸಾದಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ'ನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್)
ಉಂದೆನ್ ತೂತನಾ? (ಸಂಗೀತ)

E-ಬಾಲೆ - ಎಂಕ್ ನಾಲ್ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾಯೊ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಅಮ್ಮೆರ್ ಉಂದೆನ್ ಎಂಕ್ ಕೊರುದಿತ್ತೆರ್.

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - ಬಾಲೆ (ಒಟ್ಟುಗು) ಆನಿ ಎಂಕ್ ಸೊಕ್ಕೊ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಮೆಯ್ಯಿ ಮಾಂತ ಕಾಯೊಂದಿತ್ತಂಡ್.

ಅಮ್ಮೆರ್ - ಬಾಲೆ..... ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ ಎಂಚಿನ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ ತೂಲ.

E-ಬಾಲೆ - ಕೈಯಿಕ್ ಕಟ್ಟುನ ವಾಚಿ

ಅಮ್ಮೆರ್ - ಅಂದ್.. ಆಂಡ ಉಂದು ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ 'ವಾಚಿ'. ಉಂದೆನ್ 'ಮಾಲ್ಟಿ', 'ದಿಕ್ಕೊಚಿ ಕಂಪಾಸ್', 'ಕೋಡಿಸಾದಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.. ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಪೋಪಿನಕುಲು ಅಕ್ಲೆನ ಸಾದಿತ ಗುರ್ತೊ ತೂಯೆರೆ ಉಂದೆನ್ ಪತ್ತೊನುವೆರ್.... ಉಂದೆತ್ತ ಮುಳ್ಳು ಉಂಡತ್ತಾ... ನಿನ್ನಂಚನೆ ಬಾರೀ ಹಟೋತ್ತವು, ಓಡೆಗ್ ತಿರ್ಗಾಂಡಲಾ ಪಿರ ದುಂಬಿತ್ತಿನ ಜಾಗೆಗೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪಂಡಂಡ - ಅವು ಏಪೊಲಾ ತೆಂಕಾಯಿ - ಬಡಕಾಯಿಗೇ ಮೋನೆ ಪಾಡೊಂದಿಪ್ಪುಂಡು. (E-ಬಾಲೆ 'ಮಾಲ್ಟಿನ್' ಪತ್ತೊಂದು ಗೊಬ್ಬುವೆ)

E-ಮಲ್ಲಾರ್ - (ಜನಕುಲೊಟ್ಟುಗು) ಉಂದುವೇ ಮುಳ್ಳು ಎಂಕ್ ಅಚ್ಚರಿಡ್ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತಂಡ್. ಸುರು ಸುರುಟು ಯಾನ್ ಎಂಚಿನ ಕಲ್ತೆ ಪಂಡಂಡ ನಂಕ್ ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನ ಏತೋ ಸಂಗತಿಲು ನಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನ ಈ ಲೋಕೊಡು ಗುಟ್ಟುಡೇ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುಂಡು.. ಅವೆನ್ ಪನಿಯೆರೆ ನಂಕ್ ಆವೊಂದಿಜ್ಜೆ . ಆಂಡ ಅವು ಅವುಲೇ ಉಂಡು

(E-ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕಡ್ ದುಂಬು ಪೋಪೆ)

E-ಮಲ್ಲರ್ - ದಾನೆ? ಈಯಿ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ ?

E-ಬಾಲೆ - ದಾಯೆಗ್ ಈ ಮುಳ್ಳು ಇಂಚನೇ ಉಂಡು? ದಾಯೆಗ್ ಅವು ಒಂಜೇ ಕೋಡಿಗೇ ಮೋನೆ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ಅವು ಎನನ್ ಒಂಜಿ ಗುಟ್ಟು ಜಾಗೆಗ್ ಒಯಿತೊಂದುಂಡು. ಯಾನ್ ಆಯಿತ್ತ ಪಿರವೇ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆ.

E-ಮಲ್ಲರ್ - ಇಜ್ಜಿ..... ನಿಕ್ಕ್ ಸೀತೊ ಆವು

E-ಬಾಲೆ - (ಕೋಪೊಡು) ಈರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ 'ನರಮಾನಿ' ಲೆಕ್ಕ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲರ್..

E-ಮಲ್ಲರ್ - ಇಜ್ಜಿ..... ಈ ಮುಳ್ಳು ನಿನನ್ ಬಡಕಾಯಿ ಕೋಡಿಗ್ ಒಯಿತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಅವುಲು 'ಸಿಮೊತ ರಾಸಿ' ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ.

E-ಬಾಲೆ - ಸಿಮೊ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಸಿಮೊತ ಬೆಂಚಿ, ಕುರ್ಸು. ಸಿಮೊತ ದಯಿಕ್ಕುಲು ಮೈಂದ್ ಮಾತ್ರೊ ಬೊಲ್ದು ಬೊಲ್ದು ಬೊಲ್ದು ಮಡಿತ ಸಿಮೊ.

E-ಮಲ್ಲರ್ - ಪಿರ ಎಂಕ್ ಅವ್ವೇ ಅಚ್ಚರಿದ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಯಿನವು. ಎಂಕ್ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾಯೊ ಆದಿತ್ತನಪಗ ಆರ್ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ 'ಗೆರೆಲೆಕ್ಕೊದ ಬೂಕು' ಕೊರುದಿತ್ತೆರ್ ಆಯಿಟ್ 'ಯೂಕ್ಲೆಡ್' ಬರೆಯಿನ ಸುಲಬೊ ಸೂತ್ರೊಲಿತ್ತಂಡ್. ಆಂಡ 'ಸಾಕ್ಷಿ-ಪುರಾವೆ' ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಒಂತೆ ಸೂತ್ರೊ ಏತ್ ಪೊಲಬಾದಿತ್ತಂಡ್ ಪಂಡ ಆಯಿಕ್ ಬೇತೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯೊನೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಒಂತೆ ಅಂಚ ಅತ್ತ. ಅವೆನ್ ಬುಡ್ವಾದ್ ಬುಡ್ವಾದ್ ಗೊಬ್ಬನವು ಎಡ್ಡೆ ಕೋಂಗಿ ತಮಾಸೆದ ಸಂಗತಿ ಆದಿತ್ತಂಡ್. ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಯಿನ ಸತ್ಯೊ ಎಂಚಿನ ಪಂಡಂಡ ಗಣಿತೊನು ಪತ್ತೊಂದು ಸತ್ಯೊನ್ ತೋಜಾವೊಲಿ. ಸತ್ಯೊನು ತೋಜಾಯೆರ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೊಡ್ಡಿ. ಈ ಸತ್ಯೊ 'ಪ್ರಕೃತಿ' ದೊಟ್ಟುಗು ಮಾಮಲ್ಲ ಸಮ್ಮಂದೊನು ದೀವೊಂದುಂಡು.

E-ಬಾಲೆ - ಲೋಕೊನು 'ಗೆರೆಲೆಕ್ಕೊದ' ಸಹಾಯೊ ದೆತ್ತೊಂದು ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪೊಲಿ
(E-ಬಾಲೆ ಕಪ್ಪು ಪಲಾಯಿದ ಮುಟ್ಟು ಪೋದ್ 'ಫೈಥಾಗೊರಸ್' ಪಂಡನ್ ಸೂತ್ರೊದ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ವಾವೆ).

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಈ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಗೆ

1. ಟೀಚರ್‌ಗ್ E- ಬಾಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ದಾಯೆ ಕೋಪ ಬಪುಂಡು ?
2. ಟೀಚರ್‌ನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಕುರ್ಸಿನೇ ದಕ್ಕನಾತ್ ಕೋಪ ಬಾಲೆಗ್ ದಾಯೆಗಾತ್ರ ಬಪುಂಡು ?
3. ಮಾಲ್ತಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆದ ವಿಶೇಷ ದಾದ ?
4. ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಪೋಪಿನಕುಲು ಸಾದಿ ಗುರ್ತೊಗು ಪತ್ಯರ ದಾದೆನ್ ಪತ್ತೊನುವೆರ್ ?

II. ಈ ಪಾತೆರೊ ಏರೆಗ್ ಏರ್ ಪಂಡೆರ್.

1. “ಅವು ಮಾಂತ ಲೊಟ್ಟೆ ಅಲ್ಪಟ್ ಅವು ಮಾ ಮಲ್ಲ ಲೊಟ್ಟೆ”
2. “ಈಯಿ ಏತ್ ಸವಾಲ್ ಕೇನೊಡುಂದಲ್ಲ”
3. “ಈ ಮುಳ್ಳು ನಿನನ್ ಬಡಕಾಯಿ ಕೋಡಿಗ್ ಒಯಿತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು.”
4. “ಉಂದು ವೊಂತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ವಾಚಿ”
5. “ಎನ್ನ ಮಗೆ ಒಂಜತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ ದಿನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಪೆ”

III. ಖಾಲಿ ಬುಡಿ ಜಾಗೆನ್ ದಿಂಜಾಲೆ

1. ಲೋಕೊನು _____ ದ ಸಗಾಯೊಡು ಅರ್ತ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ
2. ಬಾಲೆ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಸಾಲೆಡ್ _____ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್
3. ಬಡಕಾಯಿ ಕೋಡಿಗ್ ಪೋಂಡ _____ ರಾಸಿ ರಾಸಿ

IV. ಮುಲ್ವ ಕೊರ್ತಿನ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ ಉಳಿ ಅರ್ತೊನು ಬರೆಲೆ

1. ಕೈಪೆ ಗೊಬ್ಬಲು
2. ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವುನೆ,
3. ದೂರೊ ಉಂತುನೆ

V. ಸಮಾನ ಅರ್ತೊ ಕೊರ್ತಿನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆಲೆ

ರವುಸ, ಬಾನತೇರ್, ಗೆರೆಲೆಕ್ಕೊ, ದುಸ್ತು

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದ ಬರೆಲೆ

ಕಿನ್ಯ, ಉಲಯಿ, ಪಿರವು, ಲೊಟ್ಟೆ, ಮಲ್ಲ, ಗುಟ್ಟು

II. ಈ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಳಸದ್ ವಾಕ್ಯೊ ಮಲ್ಪಲೆ

ಎಲೈಪು, ಪೊಕ್ಕಡೆ, ಪೊಲಬು

III. ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಸೂಜಿಗೊದ ಒರುಟು ಬರೆಲೆ

1. ಈ ಮುಳ್ಳು ಎಂಚಿ ತಿರ್ಗಾಂಡಲಾ ತೆನಕಾಯಿ – ಬಡಕಾಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್‌ದುಂತುಂಡು.
2. ಅವುಲು ಪೂರ ಸಿಮೊ, ಸಿಮೊತ ಬೆಂಚಿ, ಸಿಮೊತ ಕುರ್ಸಿ
3. ಕುರ್ಸಿನ್ ಟೀಚೆರ್ನ ಮುಸುಂಟುಗು ದಕ್ಕುನಾತ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತೆದಿತ್ತೆಂಡ್.

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಪಂಡಿನ $E=mc^2$ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯೊನಲೆ

* * * * *

ಆನಂದತೀರ್ಥ

ಉಳಿತೀರ್ಥ:

ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ಸಡಿಲಾವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಅಯಿಕ್ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಕೊರ್ದು
ಪಿರ ಬಲವಾದ್ ಬುಳಿಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊಡುಪ್ಪಿ ತುಳುನಾಡ್
ಒಡಿಪುಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ (ಕ್ರಿ. ಶ 1238-1317) ದಿಂಜ
ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಾದ್ ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಾದ ಬಲೊಟು ದ್ವೈತಮತ ಸಿದ್ಧಾಂತೊನು
ನಾಡ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಧರ್ಮೊದೊಟ್ಟುಗೆ ಕಲೆ, ಸಂಗೀತೊಗ್ಲಾ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ದು
ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ನಾ ನಡಪಯಿರ್. ಆರ್ ತನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯೊದ
ಬಲೊಟು 'ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಆನಂದತೀರ್ಥ' ಪನ್ನಿ ಬಿರ್ದೊಲೆನ್ನಾ ಪಡೆಯಿರ್.

ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ

ಪದಿಮೂಜಿ ಶತಮಾನ ಕಾಲೊದಾ ನಡುಟು
ತುಳುನಾಡ ಕುಂಜಾರು ಪಾಜಕದ ಅರುಟು
ನೆಲೆಯಾಯಿ ನಡಿಲ್ಲಾಯಭಟ್ಟಿನಾ ಕುಲೊಟು
ಉದಿತೊಂಡೆ ವೇದವತಿ ಪುಣ್ಯ ಗರ್ಭೊಂಟು ||

ಮುದ್ದು ಮೋಕೆದ ಬಾಲೆ ವಾಸುದೇವನೆ ಬಳತೆ
ಸದ್ಗದ್ಗದ್ದಲೊ ದಾಂತೆ ಮಾಯ ಗೊಬ್ಬಲೆ ಗೆಲಿತೆ
ಐನ್ ವರ್ಸೊಡು ಮಾಣಿ ಉಪನಯನ ಕರಿತೆ ||
ಗುರು ಅಚ್ಯುತ ಪ್ರಜ್ಞೆರೆಡ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆತೆ ||

ಬಾರಕೂರುಗು ಪೋದು ಸನ್ಯಾಸ ಕಯ್ಯೊಂಡೆ
ವೇದೊಡ್ತಿತ್ತಿನ ಮಧ್ವ ಬಿರ್ದೊನೊರಿತೊಂಡೆ
ಊರೂರು ಸಂಚಾರ ರುಸಿ ಮುನಿಕುಲೆಡ ಕೇಂಡೆ
ಸಾರ ಗ್ರಂಥೊಲೆನೋದುದರ್ಶೊಮಲ್ತೊಂಡೆ ||

ದೇವರೊರಿಯೆ ಆಯೆ ಸಿರಿಹರಿ ಲೋಕೊಗು
ಆಯೆನೇ ಪರಮಾತ್ಮ ನಮಾತ್ಮ ಬೇತೆನೇ
ಜೀವಾತ್ಮರೆಡ್ ಭೇದ ಉಂಡುಂದು ಪಿನ್ನಯೆ
ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತೊನಿ ಲೋಕೊಗೇ ಕೊರಿಯೆ ||

ಮೋಕೆ ಸುಗಿಪುಗು ಸೋಲ್ವಿ ಮಂತ್ ಪತ್ತಿನ ಕೃಷ್ಣ
ನಾಕೂರ ಒಡಿಪುಡು ಉಂತ್ಯೆ ಮದ್ದೆರೆ ದಯೋಟು
ಜೋಕೆಡೆನ್ನಾಳ್ ಯತಿಕುಲೆಗ್ ಮತಿ ಕೊರ್ದು
ಲೋಕಿಡಿಕ ಧರ್ಮ ಪಸರಣೋಗು ಅನುಮಲ್ತೆ ||

ತುಳುವನಾಡ್ ಪುಣ್ಯ ಫಲೋಟು ಉದಿಪನ ಬತ್ತಿ
ಹನುಮ ಭೀಮನ ಮೂಜೆನವತಾರ ಶಕ್ತಿ
ಬಗ್ಗಿ ಮಾರ್ಗೋಡೆ ಮುಕ್ತಿ ಪಂಡಿ ಯತಿ ವೇದಾಂತಿ
ಆನಂದ ತೀರ್ಥ ಈ ಕೊರೊಡೆಂಕ್ ಎಡ್ಡೆಮತಿ ||

* * * * *

ಕಜನ ಪೊಲಬು :

ಈ ಕಬಿತೆನ್ ಬರೆತಿನಾರ್ ಒಡಿಪುದ ಕೊರಂಗ್ರಪಾಡಿಡ್ ನಿಲೆಯಾದುಪ್ಪಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯರ್. (1940) ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ್. ಎಮ್. ಎ. ಬಿಎಡ್ ಹಿಂದಿಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ವಿಶಾರದ ಸಂಗೀತೋಡು ವಿದ್ವಾನ್ ಪದವಿ ಪಡೆತಿನಾರ್. ಇತ್ತೆ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಡ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆತೆರ್. 'ದ್ವೈತ ಮತ ಸ್ಥಾಪಕ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ್' ಮೇರೆನ ತುಳು ಕೃತಿ, ಪ್ರಬಂಧ ಪುಂಜ, ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಹಿಮಾಂ, ನೂರೊಂದು ನೆನಪು, ಎದೆಯಾಳದಿಂದ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಕೆಲವು ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯೋಲೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತೆದರ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಮುಲ್ಟ ಕೊತ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್ಕಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ ಬಳತಿನ ಊರು ಒವು ?
2. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತೋಡು 'ಮಧ್ಯಗೇಹಭಟ್ಟ' ಪನ್ನೆರ್. ಅವು ತುಳುಟು ಎಂಚಾಪುಂಡು?
3. ಆಚಾರ್ಯರೆನ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರೆಂಚ ?
4. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೊದ ಪುದರೆಂಚ?
5. 'ಮದ್ವ' ಪನ್ನಿ ಸಬ್ಬೊ ಓಲು ತಿಕ್ಕಂಡ್ ?
6. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆನ ಗುರುಕುಲೇರ್ ?

7. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ ಬಾರ್ಕೂರುಗು ದಾಯೆ ಪೋಯೆರ್ ?
8. ಆಚಾರ್ಯರ್ ಪಡೆಯಿನ ಬಿರ್ದಲ್ ಒವು ಮಾತ ?
9. ಆಚಾರ್ಯತ್ರಯೆರೆಡ್ ಒರಿ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ್. ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಏರೇರ್ ?
10. ಉಡುಪಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಠೊನು ಏರ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತರ್ ?

II. ಮುಲ್ತ ಕೂರ್ತಿ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆನ ಉಪದೇಶ ಎಂಚಿನವು ?
2. ಮೂಜಿ ಜನ ಆಚಾರ್ಯರ್ ಮೂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಉಂಡು ಮಲ್ತರ್. ಏರೇರ್ ಎಂಚಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಉಂಡು ಮಲ್ತರ್?

III. ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿನ ಜಾಗೆನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಬ್ದೊಲೆಡ್ ಖರ್ತಿ ಮುಲ್ತಲೆ

1. ಸದ್ವ್ ಗದ್ದಲೊದಾಂತೆ _____ ಗೆಲಿತೆ
2. ಮೋಕೆ ಸುಗಿಪುಗು ಸೊಲ್ವಿ _____ ಪತ್ತಿನ ಕೃಷ್ಣೆ
3. _____ ಸಿದ್ಧಾಂತೊನು ಲೋಕೊಗು ಕೊರ್ಚೆ
4. ಜೋಕೆ _____ ಯತಿಕುಲೆಗ್ ಮತಿ ಕೊರ್ದು
5. ಬಗ್ಗಿ ಮಾರ್ಗೊಡೆ _____ ಪಂಡಿಯತಿ ವೇದಾಂತಿ
6. _____ ಈ ಕೊರೊಡೆಂಕ್ ಎಡ್ಡೆಮತಿ

IV. ಈ ಕಜಿತೆನ್ ಬಾಯಿಪಾಟ ಕಲ್ತಲೆ

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

- I. ಮುಲ್ತ 'ಅರುಟು' ಪಂಡ್‌ದೊಂಜಿ ಪದಬಳಕೆ ಆತ್ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ ಸಂವಾದಿಯಾದ್ ಕಯ್ತಲ್, ಮುಟ್ಟು, ಬರಿಟ್ ಎರ್ಕ - ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಬ್ದೊಲು ಬಳಕೆಡುಲ್ಲ. ಉಂದುವೇ ಕಬಿತೆಡ್ ಬರ್ಪಿ 'ನಾಕು' ಸಬ್ದೊಗು ಸಂವಾದಿಯಾಯಿನ ಬೇತೆ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆಲೆ.

II. ಮುಲ್ತ ಕೂರ್ತಿ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಲಸದ್ ವಾಕ್ಯೊ ಮುಲ್ತಲೆ

ನೆಲೆ, ಬಿರ್ದಲ್, ಜೋಕೆ, ಮತಿ, ಸುಗಿಪು

III. ಮುಲ್ತ ಕೂರ್ತಿನ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಬುಡ್ಡದ್ ಬರೆಲೆ

ಎಣ್ಣಾಳ್, ಊರೂರು, ಲೋಕಿಡಿಕ, ನಾಕೂರು

VI. ಹೊಂದಿಕೆ ಆಹಿಲಕ ಜೋಡ್ವಾದ್ ಬರಲೆ

1. ವಾಸುದೇವೆ	ರೂಢನಾಮ
2. ನಡ್ವಿಲ್ಲಾಯೆ	ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ
3. ಗುರುಕುಲ	ಸರ್ವನಾಮ
4. ಎಣ್ಣಾಳ್	ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ
5. ತನ್ನಲು	ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ
	ಅಂಕಿತನಾಮ

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುಲೆ.
2. ಅಷ್ಟಮರೂಕುಲು ಒವು ಮಾತೆ? ಅಂಚನೆ ಅಲ್ಪ ಉಪ್ಪಿನ ಸ್ವಾಮಿಲೆನಕುಲು ಏರ್ಂದ್ ತೆರಿಲೆ.
3. “ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್ಡು ನೀರ್‌ಡ್ತಿನಾರ್” ತುಳು ಬಗ್ಗಿಗೀತೆನ್ ಬರೆತಿನಾರ್ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲು. ಆ ಗೀತೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುಲೆ.

* * * * *

Vowel + Consonant = Letters

ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು

	Ka	Kaa	Ki	Kee	Ku	Koo	Kru	Ke	Kai	Ko	Kau	Kam	Kaha
ಕ	ಕ	ಕಾ	ಕಿ	ಕೀ	ಕು	ಕೂ	ಕು	ಕೇ	ಕೈ	ಕೋ	ಕೌ	ಕಂ	ಕಃ
ಖ	ದ	ದಾ	ದಿ	ದೀ	ದು	ದೂ	ದು	ದೇ	ದೈ	ದೋ	ದೌ	ದಂ	ದಃ
ಃ	ಬ	ಬಾ	ಬಿ	ಬೀ	ಬು	ಬೂ	ಬು	ಬೇ	ಬೈ	ಬೋ	ಬೌ	ಬಂ	ಬಃ
ಗ	ಗ	ಗಾ	ಗಿ	ಗೀ	ಗು	ಗೂ	ಗು	ಗೇ	ಗೈ	ಗೋ	ಗೌ	ಗಂ	ಗಃ
ಘ	ಘ	ಘಾ	ಘಿ	ಘೀ	ಘು	ಘೂ	ಘು	ಘೇ	ಘೈ	ಘೋ	ಘೌ	ಘಂ	ಘಃ
ಙ	ಙ	ಙಾ	ಙಿ	ಙೀ	ಙು	ಙೂ	ಙು	ಙೇ	ಙೈ	ಙೋ	ಙೌ	ಙಂ	ಙಃ
ಚ	ಚ	ಚಾ	ಚಿ	ಚೀ	ಚು	ಚೂ	ಚು	ಚೇ	ಚೈ	ಚೋ	ಚೌ	ಚಂ	ಚಃ
ಛ	ಛ	ಛಾ	ಛಿ	ಛೀ	ಛು	ಛೂ	ಛು	ಛೇ	ಛೈ	ಛೋ	ಛೌ	ಛಂ	ಛಃ
ಜ	ಜ	ಜಾ	ಜಿ	ಜೀ	ಜು	ಜೂ	ಜು	ಜೇ	ಜೈ	ಜೋ	ಜೌ	ಜಂ	ಜಃ
ಝ	ಝ	ಝಾ	ಝಿ	ಝೀ	ಝು	ಝೂ	ಝು	ಝೇ	ಝೈ	ಝೋ	ಝೌ	ಝಂ	ಝಃ
ಞ	ಞ	ಞಾ	ಞಿ	ಞೀ	ಞು	ಞೂ	ಞು	ಞೇ	ಞೈ	ಞೋ	ಞೌ	ಞಂ	ಞಃ
ಟ	ಟ	ಟಾ	ಟಿ	ಟೀ	ಟು	ಟೂ	ಟು	ಟೇ	ಟೈ	ಟೋ	ಟೌ	ಟಂ	ಟಃ
ಠ	ಠ	ಠಾ	ಠಿ	ಠೀ	ಠು	ಠೂ	ಠು	ಠೇ	ಠೈ	ಠೋ	ಠೌ	ಠಂ	ಠಃ
ಡ	ಡ	ಡಾ	ಡಿ	ಡೀ	ಡು	ಡೂ	ಡು	ಡೇ	ಡೈ	ಡೋ	ಡೌ	ಡಂ	ಡಃ
ಢ	ಢ	ಢಾ	ಢಿ	ಢೀ	ಢು	ಢೂ	ಢು	ಢೇ	ಢೈ	ಢೋ	ಢೌ	ಢಂ	ಢಃ
ತ	ತ	ತಾ	ತಿ	ತೀ	ತು	ತೂ	ತು	ತೇ	ತೈ	ತೋ	ತೌ	ತಂ	ತಃ
ಥ	ಥ	ಥಾ	ಥಿ	ಥೀ	ಥು	ಥೂ	ಥು	ಥೇ	ಥೈ	ಥೋ	ಥೌ	ಥಂ	ಥಃ
ದ	ದ	ದಾ	ದಿ	ದೀ	ದು	ದೂ	ದು	ದೇ	ದೈ	ದೋ	ದೌ	ದಂ	ದಃ
ಧ	ಧ	ಧಾ	ಧಿ	ಧೀ	ಧು	ಧೂ	ಧು	ಧೇ	ಧೈ	ಧೋ	ಧೌ	ಧಂ	ಧಃ
ನ	ನ	ನಾ	ನಿ	ನೀ	ನು	ನೂ	ನು	ನೇ	ನೈ	ನೋ	ನೌ	ನಂ	ನಃ
ಪ	ಪ	ಪಾ	ಪಿ	ಪೀ	ಪು	ಪೂ	ಪು	ಪೇ	ಪೈ	ಪೋ	ಪೌ	ಪಂ	ಪಃ
ಫ	ಫ	ಫಾ	ಫಿ	ಫೀ	ಫು	ಫೂ	ಫು	ಫೇ	ಫೈ	ಫೋ	ಫೌ	ಫಂ	ಫಃ
ಬ	ಬ	ಬಾ	ಬಿ	ಬೀ	ಬು	ಬೂ	ಬು	ಬೇ	ಬೈ	ಬೋ	ಬೌ	ಬಂ	ಬಃ
ಭ	ಭ	ಭಾ	ಭಿ	ಭೀ	ಭು	ಭೂ	ಭು	ಭೇ	ಭೈ	ಭೋ	ಭೌ	ಭಂ	ಭಃ
ಮ	ಮ	ಮಾ	ಮಿ	ಮೀ	ಮು	ಮೂ	ಮು	ಮೇ	ಮೈ	ಮೋ	ಮೌ	ಮಂ	ಮಃ
ಯ	ಯ	ಯಾ	ಯಿ	ಯೀ	ಯು	ಯೂ	ಯು	ಯೇ	ಯೈ	ಯೋ	ಯೌ	ಯಂ	ಯಃ
ರ	ರ	ರಾ	ರಿ	ರೀ	ರು	ರೂ	ರು	ರೇ	ರೈ	ರೋ	ರೌ	ರಂ	ರಃ
ಲ	ಲ	ಲಾ	ಲಿ	ಲೀ	ಲು	ಲೂ	ಲು	ಲೇ	ಲೈ	ಲೋ	ಲೌ	ಲಂ	ಲಃ
ವ	ವ	ವಾ	ವಿ	ವೀ	ವು	ವೂ	ವು	ವೇ	ವೈ	ವೋ	ವೌ	ವಂ	ವಃ
ಶ	ಶ	ಶಾ	ಶಿ	ಶೀ	ಶು	ಶೂ	ಶು	ಶೇ	ಶೈ	ಶೋ	ಶೌ	ಶಂ	ಶಃ
ಷ	ಷ	ಷಾ	ಷಿ	ಷೀ	ಷು	ಷೂ	ಷು	ಷೇ	ಷೈ	ಷೋ	ಷೌ	ಷಂ	ಷಃ
ಸ	ಸ	ಸಾ	ಸಿ	ಸೀ	ಸು	ಸೂ	ಸು	ಸೇ	ಸೈ	ಸೋ	ಸೌ	ಸಂ	ಸಃ
ಹ	ಹ	ಹಾ	ಹಿ	ಹೀ	ಹು	ಹೂ	ಹು	ಹೇ	ಹೈ	ಹೋ	ಹೌ	ಹಂ	ಹಃ
ಃ	ಃ	ಃಾ	ಃಿ	ಃೀ	ಃು	ಃೂ	ಃು	ಃೇ	ಃೈ	ಃೋ	ಃೌ	ಃಂ	ಃಃ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ತುಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ

Write the following words in Tulu script

1. ದೇವಸ್ಥಾನ 2. ಇಂಗ್ಲೇಜಿ 3. ಪಲ್ಲಿ (ಮಸೀದಿ) 4. ಪಾರ್ವಾನ 5. ಕಂಗ್
6. ತೋಟ 7. ಕಂಡ 8. ಕಡಲ್ 9. ಸಂತೆ 10. ಅಕ್ಕ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ

Write the following words in Kannada script

1. ಫೋದ್ದ	6. ಫೋಕ್ಕಿ
2. ಫೋಗ್ಗ	7. ಫೋಗ್ಗಿ
3. ಫೋದ್	8. ಫೋಗ್ಗೊ
4. ದಾರ್	9. ಫೋಗ್
5. ಗಿರ್	10. ಫೋಗ್

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತುಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ

Write the following sentence in Tulu script

1. ಯಾನ್ ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ಕಲ್ತೆ
2. ತುಳುನಾಡ್ ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿ
3. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭೂಮಿ ತುಳುನಾಡ್
4. ಕೊಡವೂರುದ ಅರುಣಾಬ್ಬ ಕವಿ ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೋನು ಬರೆಯೆ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ

Write the following sentence in Kannada script

1. 203 ದಾಖಲಿ ರಾಜ್ಯ ಗಾಳಿ
2. ಉತ್ತರಗಿರಿಗೆ ಬಂತ್ರಿಗಿರಿ ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ತರಗಿರಿ
3. ಉತ್ತರ ಗಿರಿಗಿರಿ ಉತ್ತರಗಿರಿ
4. ಉತ್ತರಗಿರಿ ಉತ್ತರಗಿರಿ

ಪಾಠ 3

Lesson -3

ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ

ಬಾಗ್ಗೆ ತುಳು ದಲ್ಲಾಲ

ಯಾನ್ ತುಳು ಕಲ್ಪುವೆ ನಾನು ತುಳು ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ
Yan tulu kalpuve I am learning Tulu

ತುಳುಬಾಗ್ಗೆಲಿಪಿ ಉಂಡು

ತುಳು ಬಾಗ್ಗೆಲಾ ಲಿಪಿ ಉಂಡು ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ಕೂಡ ಲಿಪಿ ಇದೆ
Tulu baasegla lipi undu
Tulu Language is also having script

Formation of Sentence

ತುಳು ತಿಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬಾಸೆ ತುಳು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷೆ

Tulu onji edde baase Tulu is a good language

ತುಳು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ. ತುಳು ನಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ

Tulu namma appe baase
Our mother tongue is Tulu

ತುಳು ಬರೆಯಿನ ಏತೇತೋ ಗ್ರಂಥೊಲು ಉಂಡು

Tulutu bareyina yethetho grantholu undu

ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇವೆ
Many books are written in Tulu

ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭೂಮಿ ತುಳುನಾಡು

ನಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭೂಮಿ ತುಳುನಾಡು
Namma appe bhumi tulunad
Tulunadu is our mother land

ನಮ ತುಳುವಪ್ಪಿನ ಜೋಕುಲು ನಾವು ತುಳುನಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳು

Nama Tuluvappena Jokulu
We are children of Tulunadu

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಭಾರತ

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಭಾರತ
Namma desa bharatha
India is our country

ರಾಮ ಕಣ್ಣ್ ಕಡ್ತುವೆ

ರಾಮ ಕಣ್ಣ್ ಕಡ್ತುವೆ ರಾಮ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
Rame kanakk kadpuve
Rama is cutting the wood

ಏಂಕ್ ತುಳು ಪಾಠರ್ಯರೆ ಆಪುಂಡು

ಏಂಕ್ ತುಳು ಪಾಠರ್ಯರೆ ಆಪುಂಡು
Enk tulutu patheryere Apundu

ನನಗೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆಗುತ್ತದೆ
I can speak in Tulu

ಏಂಕ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಬರೆಯರೆ ಆಪುಂಡು

ಏಂಕ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಬರೆಯರೆ ಆಪುಂಡು
Enk tulu lipit baryere apundu

ನನಗೆ ತುಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಆಗುತ್ತದೆ
I can write in tulu script

ಇರೆನ ಪುದರ್ ದಾದ ?

ಇರೆನ ಪುದರ್ ದಾದ ? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಏನು?
Erena pudar dada?
What is your name?

ಯೆನ್ನ ಪುದರ್ ಶಂಕರೆ

ಯೆನ್ನ ಪುದರ್ ಶಂಕರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶಂಕರ
Yenna pudar Shankare
My name is Shankar

ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳು Conjoins

ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುವುದು
In two ways Tulu conjoins can be written

1. ಒಂದು ಮೂಲಕ್ಷರದ ಕೆಳಗೆ ಅದೇ ಮೂಲಕ್ಷರವನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.

1. One Origin letter is written below with the same origin letter or some other origin letter

Ex : 1
ಉದಾ:

ಸ - ಸ್ಸ - Ssa	ಚ - ಚ್ಚ - ChCha	ನ - ನ್ನ - Nna
ಗ - ಗ್ಗ - Gga	ಟ - ಟ್ಠ - Tta	ದ - ದ್ದ - Dda
ಣ - ಣ್ಣ - Nna		ಡ - ಡ್ಡ - Dd

Ex : 2
ಉದಾ:

ಕ - ಕ್ಕ - Kya	ಸ - ಸ್ಕ - Ska	ಪ - ಪ್ಪ - Pna
ಠ - ಠ್ಠ - Stha	ಜ - ಜ್ಜ - Bja	ತ - ತ್ತ - Tra
ಚ - ಚ್ಚ - Chcha	ತ - ತ್ತ - Tsa	ಡ - ಡ್ಡ - Dd
ಕ - ಕ್ಕ - Kva	ತ - ತ್ತ - Tma	ಕ - ಕ್ಕ - Rka
ಲ - ಲ್ಲ - Lla	ದ - ದ್ದ - Ddha	ಕ - ಕ್ಕ - Kru

2. ಒಂದು ಮೂಲಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಅದೇ ಮೂಲಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಕ್ಷರವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು.

2. One origin letter is written combined with the same origin letter or some other origin letter

Ex : ಕ - ಕ್ಕ - Kka ತ - ತ್ತ - Tta ಕ್ಷ - ಕ್ಷ - Ksha ಕ - ಕ್ಕ - Kra
ಉದಾ:

3. ಅನುಸ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. Words With Nasal Sound are written in two ways

ಉದಾ: ಸಂತೆ - ಸ್ಸಂತೆ (ಸಸ್ತೆ) ಸಂಧಿ - ಸ್ಸಂಧಿ (ಸಧ್ಧಿ)

Ex. - Santhe - ಸ್ಸಂತೆ

Sandhi - ಸ್ಸಂಧಿ

ಪಾಠ 5

ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು

Lesson -5

Vowel + Consonant = Letters

ಅಂಕಗಳು

Numbers

ತುಳು	ಕನ್ನಡ	English	ತುಳು	ಕನ್ನಡ	English
ದ್	ಕ	K	೧	೧	1
ದ	ಕ	Ka	೨	೨	2
ದಾ	ಕಾ	Kaa	೩	೩	3
ದಿ	ಕಿ	Ki	೪	೪	4
ದೀ	ಕೀ	Kee	೫	೫	5
ದ್	ಕು	Ku	೬	೬	6
ದ್ದ	ಕೂ	Koo	೭	೭	7
ದ್ರು	ಕು	Kru	೮	೮	8
ದ	ಕೇ	Ke	೯	೯	9
ದ್ದ	ಕೈ	Kai	೧೦	೧೦	10
ದಾ	ಕೋ	Ko	೧೦೦	೧೦೦	100
ದ್	ಕೌ	Kau			
ದಂ	ಕಂ	Kam			
ದಃ	ಕಃ	Kaha			

ಕೆಲವು ತಾಡವಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಂಕಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಾಡವಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ

In some palm leaves tulu numbers and in some palm leaves kannada numbers are used

3. ಪೊಸಪದೊಕುಲೆನ ಪೊಲಬು

ಅಂಕರ್ಕೆ	ಅ	ಇತನುಡಿ	ಇ
ಅಕಲ್	- ಅಂತಸ್ತ	ಇಜ್ಜೋಡಿ	- ಹಿತನುಡಿ
ಅಚ್ಚವೆ	- ಬುದ್ಧಿ	ಇಡಿಕ	- ರಡ್ಡಪಾಲ್
ಅಜ್ಜಿಗಂಟ್	- ಮರತ ಕೆಲಸದಾಯೆ	ಇರ್ಮೆನ	- ಒರ್ಮೆಲ
ಅಟ್ಟನೆ	- ದುಂಬುದಕ್ಲೆನ ಗಂಟ್	ಇರಾದೆ	- ರೋಮಾಂಚನೊ
ಅಡ್ವಿಲ್ಲ	- ತಯಾರಿ		- ಬಯಕೆ
ಅಡೆಂಗ್	- ಅಟಿಲ್ ಕೋಣೆ		
ಅನ್ಯಾಯಿ	- ದೆಂಗ್ಡ್ ಕುಲ್ಲು	ಈಟ್	ಈ
ಅಬುಲಾಸೆ	- ಪಂದ್‌ಕಾಯಿ	ಈಡ್	- ಗೊಬ್ಬರೊ
ಅಮರ್	- ಅಭಿಲಾಷೆ		- ಗುರಿ
ಅರಿ	- ರಡ್ಡ		
ಅರಿಯ	- ಅಳಿ, ನಾಶೊ	ಉಟನೆ	ಉ
ಅರಿಯನ	- ಎಣ್ಣೆದ ಪಾತ್ರೆ	ಉರ್ಪಿಂಡ	- ಸೃಷ್ಟಿ
ಅರುಟು	- ಹರಿವಾಣೊ	ಉದಿಪು	- ತಂಟ್ಲೆ ಮಾರಿ
ಅರೆಬಾಯಿ ದೀಪುನೆ	- ಕೈತಲ್, ಬರಿ	ಉದಿಯ ಬೆನ್ನಿನಿ	- ಮೂಡುನಿ
ಅರಂಟ್	- ಕಲ್ಕುನೆ	ಉಪ್ಪಟೆ	- ಸುರು ಮಲ್ಪಿನಿ
ಅರಂತಡೆ	- ಒಯ್ಪು	ಉರಲ್	- ವಿರುದ್ಧ
ಅಲವು	- ಅರಮನೆ	ಉರೆಂಜು	- ದಪ್ಪುನಗ ಪನ್ನಿ ಪದ
ಅಲೆಂಕ್	- ಲೋಹೊ	ಉಸುಲು	- ಚರ್ಚೆ
ಅಲ್ಮಾನ	- ಪಂದೊ		- ಉಸಿರ್
ಅಸ್ಕ್	- ಸಂಸಯ		
ಅರ್ಸ	- ಬಾಡ್	ಊರನೆ	ಊ
ಅನಪತ್	- ಸಂತೋಸು	ಊಲ್	- ಕಬೆಕೋಲು
ಅನುಪಾನ	- ಬಡಪತ್	ಊರೊರ್ಮೆ	- ಪೋಡಿಗಿ
ಅಳಸು	- ಉಪಚಾರ		- ಊರಿಡೀ
	- ಬೆರಕೆಮಲ್ಪು		
		ಎರಿ	ಎ
			- ದೊಂಬುದ ಉರಿ
ಆಜಯಿನ	ಆ		
ಆಲಡೆ	- ಪಲ್ಯ	ಒಡ್ಕೊ	ಒ
ಆರ್ವಾಡ್	- ಪಂಚದೈವೊಲೆ ಸಾನ	ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿ	- ಅಕೇರಿ
ಆವಾರ	- ಪರಾಕ್ರಮೊ	ಒರು	- ಜತೆಟ್ ಪುಟ್ಟಿ
	- ಆಹಾರ		- ರೂಪು

ಒರೈ	- ಮಾತಾಕಡೆ		ಗ
ಒರ್ಲ	- ಒಂಜೇ ಸರ್ತಿ	ಗರ್ಜೆ	- ಅನಪತ್ಯ
ಒಳಸರಿ	- ಬೂತೊದ ಸಂಚಾರ	ಗಡಿದೀಪುನೆ	- ಕಡ್ವನೆ
		ಗಡಿಪತ್ತುನೆ	- ದೀಕ್ಷೆ ದೆತೊನುನೆ
	ಕ	ಗನಾಗಟ್ಟೆ	- ಬಾರೀ ಗಟ್ಟಿ
ಕಂತ	- ಆಳ	ಗಮೆಸ್	- ಪರಿಮಳೊ
ಕಜೆರುಂಡು	- ಸಾಗುಜಿ	ಗಲಸ್	- ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪು
ಕಟ್ಟೆ	- ನಿಯಮೊ	ಗೌಜಿ	- ಗಡ್ಡ
ಕಂಡುಬೇಲೆ	- ಕೆಲಸ ಕಲ್ಪೆ	ಗುಮ್ಮದಿಟ್ಟಿ	- ಕೆಡುಕಣ್ಣ
ಕಡೀರ್	- ಸುರುತ್ತ	ಗಾಂತ್	- ತೀಕ್ಷ್ಣ
ಕಡುಪಾಡುನೆ	- ಮೀನ್ ಕೆರಿಯರೆ	ಗಿಂಡೆ	- ಕಲಶೊ
	ನೀರ್ಗ್ ವಿಸಕಾಯಿ	ಗುತ್ತು	- ಬೂಡುದ ಇಲ್ಲ
	ಪಾಡುನೆ	ಗೂಂಜಿ	- ಪಂದ್‌ದ ಉಲಾಯಿಡ್
ಕಡೈ	- ಹಾಂಕಾರ		ಉಪ್ಪಿ ಚೊಟ್ಟ್‌ದ ಬಾಗೊ
ಕನಪಡಿ	- ವಿಸರಸ ಬರ್ಪಿ ಮರ	ಗೆಂದ	- ಮಂಜೊಳು ಕೆಂಪುದ
ಕಪ್ಪಲ್	- ಹಡಗ್		ಬೆರಕೆ
ಕರ್ಪು	- ಬೆಡ್ಡ	ಗೆಜ್ಜೆತಿ	- ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿ
ಕಲೆಂಗಿ	- ಕಿಲುಂಬು	ಗೆರೆಲೆಕ್ಕೊ	- ರೇಖಾಗಣಿತೊ
ಕಲ್ಪಡ	- ಮಿಳ್ಳೆ		ಚ
ಕಲ್ಪರವು	- ಶಾಸನೊ	ಚದಿ	- ಹಟಿ, ಮೋಸ
ಕಾಯಸ್	- ಬೋಡು ಪನ್ನಿ ಆಸೆ	ಚವ್ವಲ್	- ಸಪೂರ
ಕಾರಿ	- ಪಕ್ಕಿಗೂಡು	ಚಾತುರ್ಪು	- ಚಾತುರ್ಯೊ
ಕೀಜಿ	- ಅಲ್ಯಾಮಿನಿಯಂ	ಚಿಕ್ಕ	- ಸಂಕೀರ್ಣೊ
ಕುದುರು	- ಸುತ್ತ ನೀರ್ ಉಂತುನ	ಚೀರಾವು	- ಚೀಲ
	ಜಾಗೆ	ಚೂರ್ಣಕಂಡೆ	- ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆ
ಕುರೆಲ್	- ಮುಂಗುರು	ಚೋದ್ಯ	- ಆಚಿರ
ಕುರೈ	- ಕಿನ್ನಿ		ಜ
ಕೆರೆಂಚಿ	- ಕೆಸರ್	ಜತನ	- ಜಾಗ್ರತೆ
ಕಡೆರ್	- ಕಕ್ಕೆ ಲೆಪ್ಪು	ಜನ್ಮೆತಿನ	- ಪುಟ್ಟಿನ
ಕೈಪೆ	- ಗರ್ವೊ	ಜಮೇರಿ ಕೋಪೊ	- ಕೆಂಡಾಮಂಡಲ
ಕೊಡೈ	- ಕಪ್ಪುದ ನಡುಟಿಪ್ಪಿ ಬೊಲ್ಪು	ಜಾಲಗೊಬ್ಬ	- ಜಾಲ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬನ
ಕೊರ್ತುಡ್	- ತಾಗ್‌ದ್		ಗೊಬ್ಬ
ಕೊದಿ	- ಆಸೆ	ಜೀಟಿಗೆ	- ದಿಂಟಿಗೆ, ದೀಟಿಗೆ
ಕೊಳಲೊ	- ಕಾಳೆಗೊ	ಜೇರೊ	- ಇಳಿಜಾರ್
ಕೋಡಿಸಾದಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ	- ದಿಕ್ಕೂಚಿ	ಜೇವು	- ಪೊಣ್ಣು
ಕೋಡೊಣ	- ಕೋಡುದ ಕವಚ	ಜೂವಾದಿ	- ಜೂವಜಂತು
ಕೋಲ	- ವೇಸೊ, ಬೂತಾರಾಧನೆ		

ತಬೆರ್	ತ	ಪರಂಗಿದಕುಲು	- ಬ್ರಿಟಿಷರ್
ತಮೆರಿ	- ಸವೆರ್	ಪರತಿರಿ	- ಪರಂಪರೆ
ತಲೆಪು	- ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ	ಪರಿಯಾರ	- ಪರಿಹಾರ
ತರ್ಕ್	- ತಡೆಪು	ಪಾಂಡಿ	- ಪಡವು
ತರ್ಜುಮೆ	- ಅರಂಟ್‌ಪತ್	ಪರಪೋಕು	- ಜಾನಪದ
ತಂಕೊ	- ಅನುವಾದೊ	ಪಾಂಪು	- ಮರೊತ ಸೇತ್ತ್
ತಾಂಗ್	- ದೈರೊ	ಪಾವಡೆ	- ಪ್ರಾಣಿಲೆನ ಬೆರಿಕ್ ಪಾಡಿ
ತಿಕಾಣಿ	- ಆಧಾರೊ		ಕುಂಟು
ತೊಲ್ತುದು	- ಗತಿ	ಪಿಸ್‌ರ್	- ಕೋಪ
	- ಒಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಾದ್	ಪುಂಚಾಲ	- ಚಾಮರೊ
		ಪುಕ್ಕೆ	- ಹೇಡಿ
ದಂಬು	ದ	ಪುಗರೆ	- ಪೊಗಳಿಕೆ
ದಪ್ಪು	- ಹಾಂಕಾರ	ಪುಡೆರ್	- ಒದ್ದಾಡ್
ದಣ್ಣೆ	- ಅಡಪ್ಪು	ಪುಣಿ	- ಕಂಡೊದ ಬರಿ
ದಾ-ಬಾ	- ಆಯಾಸೊ	ಪುನ	- ಪುಣ
ದುಡಿ	- ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಿರೀತಿ	ಪುರಪು	- ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ದುಡಿಪನೆ	- ಮೋನೆ	ಪುಲಮರ್ದ್	- ಹಳ್ಳಿಮರ್ದ್
ದುನಿಪು	- ಮೂಂಕುದಾರ	ಪೂವ್ವೆ	- ಪುಣ್ಣಮೆದ ದುಂಬುನಾನಿ
ದುಸ್ತು	- ಸ್ವರೊ ಬರ್ಪುನಿ	ಪೆರ್ಗ	- ಚೆನ್ನೆಗೊಬ್ಬುಡು ದಿಂಜಿದಿ
ದೂಜ	- ಅಂಗಿಕುಂಟು		ಇಲ್ಲ
ದೊಂಗಲಡಾಯಿ	- ಶೂರೆ, ಪೊರ್ಲೆ	ಪೆದಂಬು	- ಉಪ್ಪಟೆ
	- ಗೆರಿಲ್ಲಾ ಕಾಳಗೊ	ಪೆರಪ	- ಬೊಕ್ಕ
		ಪೆರಿಯ	- ಮಲ್ಲ
ನಗ	ನ	ಪೊಂಬಾಟ	- ಹೋರಾಟ
ನಟ್ಟಿ	- ಪಡವು	ಪೊದಿಕೆ	- ಬುತ್ತಿ
ನರೆ ಈಯ್ಯರ್	- ಸಾಗೋಳಿ, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ	ಪೊರಕೊಳಿ	- ಅನಾಥೆ
ನರ್ಗ	- ಕಾಡ್‌ದ ಗೆಡ್ಡೆಲು	ಪೊಲಬು	- ಗುರ್ತ, ಅರ್ಥ
ನಾಕು	- ಅಳ್ಳ	ಪೊಲ್ಲ	- ಅದೃಷ್ಟ
ನಾಕೂರು	- ಕಂಜಿ ಪಾಡಿ ಪೆತ್ತ		
ನಾಳಿ	- ಪೆತ್ತಲುಪ್ಪಿ ಊರು	ಬಂಡಸಾಲೆ	ಬ
ನೆಗತ್ತದ್	- ಕಂಟಿಲ್	ಬಂಡಾರ	- ಮಲ್ಲ ಅಂಗಡಿ
ನೆಗ	- ದೆರ್ತ್‌ದ್	ಬಕ್ಕಾರ್	- ಬೂತೊದ ದುತ್ತೈತ
ನೆಸರ	- ಪೊರ್ಲು	ಬಡು	- ಅಗೆಲ ಕಾರ್‌ದೀಪುನಿ
	- ಸೂರೈ	ಬರಿ	- ಬೆತ್ತ
		ಬರಿಂಕ	- ವಂಸ
ಪಜಿರ್‌ಮುಗುರು	ಪ	ಬಾಡಯಿ	- ಎಲ್ಯ ಜಾತಿದ ಉರೆ
ಪಡಿ	- ಚಿಗರ್		- ಬಾಡಿಗೆ
	- ಬಾಕಿಲ್		

ಬಾನೋತೇರ್	- ರಾಕೆಟ್		ರ
ಬಿದೆ ಮುತ್ತಾವು	- ನಾಶಮಲ್ಪು	ರವುಸ್	- ಬಿಸ್
ಬಿರ್ಡ್	- ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್	ರಿತಿ	- ರುಚಿ
ಬುಲಯ	- ಬೊಲ್ಡು ಮಜೆ	ರುತು	- ಋತು
ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್	- ಬೆಳವಣಿಗೆ		
ಬೂರ್	- ಬಳ್ಳಿ		ಲ
ಬೆರಿಬಲ	- ಬೆಂಬಲ	ಲೆವಿ	- ಸರಕಾರೋಗು ನಿಗಂಟ್
ಬೊಂದೆ	- ಮುದ್ದೆ		ಮಲ್ಲಿನ ಬಿಲೆಟ್ ಕೊರ್ಪಿನ
ಬೊಲ್ಲ ಬೊಲ್ಲು	- ಪ್ಲಡ್‌ಲೈಟ್		ದಾನೊ
ಬೊಲ್ಲಿ	- ದಾರಗೆ		
	ಮ	ವಸಯೊ	ವ
ಮಂಗಟಾವು	- ಮುದ್ದುಮಲ್ಪು		- ದೈವಾವೇಶ
ಮಂಗಲೆ	- ಕಪ್ಪು ರೋಮೊದ		ಸ
	ನಡುಟು ಬೊಲ್ಡು	ಸಂಕಲೊ	- ನಿರ್ದಾರೊ
	ರೋಮೊ ಇಪ್ಪಿ	ಸಲಾಯಿ	- ಸಂಖ್ಯೆ, ಲೆಕ್ಕ
	ಬೋರಿ/ಎರು	ಸಗಾಯೊ	- ಸಹಾಯ
ಮಂತ್	- ಅಲೆ ಸುಲಿಪುನ ಸಾದನೊ	ಸಾದಕ	- ಮಲ್ಲಯುದ್ಧೊದ ಒಂಜಿ
ಮಡಿರ್	- ಬೊಕ್ಕದ		ಬಗೆ
ಮಡ್ಡಿ	- ಕೈಕಂಜಿಲೆ ತೆನಸ್	ಸೀತೊರ್	- ತೀರ್ಥ
ಮನದೀಪಿನಿ	- ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪಾಡುನಿ	ಸಿಂಗದನ	- ಸಿಂಹಾಸನ
ಮನರ	- ಸ್ವಚ್ಛೊ	ಸೀಕ್	- ಕಾಯಿಲೆ
ಮಯಿರ್	- ನವಿಲ್	ಸುಟ್ಟಿ	- ಸೃಷ್ಟಿ
ಮರಾಯಿ	- ಮರಿಗೆ	ಸುಡಂತೊಂದು	- ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ
ಮರಿ	- ಉಚ್ಚು	ಸುಗಿಪು	- ಪ್ರಾರ್ಥನೆ
ಮಾಂಡ್	- ಮಂಡ, ಕೇಂದ್ರ	ಸೂಕೆ	- ಮೋಕೆದ ಸಮ್ಮಂದ
ಮಾಲ್ಮಿ	- ದಿಕ್ಸೂಚಿ	ಸೂಕ್ರುಮೊ	- ಸೂಕ್ಷ್ಮೊ
ಮುಂಗೆ	- ಮೊಳಕೆ, ಮುಗುರು	ಸೂಟನ್	- ಸುಡುಮಣ್ಣು
ಮುವ್ವಲ	- ಮೂಜಿ ಪಾಲ್	ಸೂರ್‌ದುಲಾಯಿದ	ಗೊಬ್ಬು - ಮಾಡ್‌ದ
ಮುಕುಡು	- ಪಿರ ತಿರ್ಗ		ಉಲಯಿ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬು
ಮುಕ್ರು	- ಗುಟುರು ಪಾಡುನಿ	ಸೇಲೆ	- ಒಯ್ಯಾರ
ಮುತ್ತೈಸಿ	- ಮುತ್ತೈದೆ	ಸೊದರ್‌ಯ	- ಸಮಾದಾನೊ
ಮುಲಾಜಿ	- ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ	ಸೋಡ್-ಪಾಡ್	- ವ್ಯವಹಾರ
ಮೆಂಚಿ	- ಮಿಂಚು		
ಮೂರಿ	- ವಾಸನೆ		ಹ
ಮೆದಲೆ	- ಸೆರಂಗ್	ಹಿಕ್ಕತ್ -	ಉಪಾಯೊ

* * *

4. ವ್ಯಾಕರಣ

1. ನುಡಿಕಟ್ಟು : ರಡ್ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಜೋಡ್ನಾದ್ ಪೊಸ ಒಂಜಿ ಅರ್ಥ ಕೊರ್ಪಿನ ಪದೊನೇ ನುಡಿಕಟ್ಟ್, ಉದಾ :- ಕೋಲಕಟ್ಟುನಿ
2. ನಾಮಪದ : ಒಂಜಿ ಊರುದ, ವಸ್ತುದ, ವ್ಯಕ್ತಿನ ಪುದರ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಪದೊನೇ ನಾಮಪದ.
ಉದಾ:- ಕುಡ್ಲ, ಬೂಕು, ಸೀನೆ
3. ನಾಮವಿಶೇಷಣ : ನಾಮಪದೊತ ವಿಶೇಷತೆನ್ ಬೊಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾವುನ ಪದೊನೇ ನಾಮವಿಶೇಷಣ.
ವಾಕ್ಯೊಡು ಉಂದು ನಾಮಪದೊತ ಸುರುಟು ಬರ್ಪುಂಡು.
ಉದಾ: 1. ಪೊರ್ಲುದ ಕತೆ; 2. ಕಪ್ಪುದ ಪಕ್ಕಿ
(ನೆಟ್ಟ ಕತೆ, ಪಕ್ಕಿ ನಾಮಪದ, 'ಪೊರ್ಲುದ', 'ಕಪ್ಪುದ' ನಾಮವಿಶೇಷಣ)
4. ರೂಢನಾಮ : ಉದಾ:- ಇಲ್ಲ್, ಬೂರು, ಊರು, ಪೋಣ್ಣ ಇತ್ಯಾದಿ
ಅಂಕಿತನಾಮ : ಉದಾ:- ಕುಡ್ಲ, ತನಿಯ, ಭಾರತ ಇತ್ಯಾದಿ
ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ : ಉದಾ:- ಕಾಳ, ಮೋಂಟ, ಕಲ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
5. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಪದೊಕುಲು : ಸಂಖ್ಯೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಪದೊ. ಉದಾ:- ನಾಲ್, ಅಜ್ಜತ್ತೆಣ್ಣ ಇತ್ಯಾದಿ
6. ಧಾತು : ಕ್ರಿಯಾಪದೊತ ಮೂಲರೂಪೊನು ಧಾತು ಪನ್ನರ್. ಉದಾ:- ಮಲ್ಪು, ತೆಲಿಪು
ಕ್ರಿಯಾಪದ : ಕ್ರಿಯೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಪದೊ. ಉದಾ:- ಪಾತೆರ್, ಜೆಪ್ಪು, ಪಾರ್
7. ಭೂತಕಾಲ : ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ : ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ
ಬಾಲೆ ಗೊಬ್ಬುದು ಬತ್ತೆ ಬಾಲೆ ಗೊಬ್ಬುದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ ಬಾಲೆ ಗೊಬ್ಬುದು ಬರುವೆ
8. ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲು

1. ಪ್ರಥಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ಅ/ಎ/ಉ	- ಮರ/ತುದೆ/ಜೋಕುಲು
2. ದ್ವಿತೀಯ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ನ್	- ಮರನ್/ತುದೆನ್/ಜೋಕುಲೆನ್
3. ತೃತೀಯ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ಡ್	- ಮರಡ್/ತುದೆಡ್/ಜೋಕುಲೆಡ್
4. ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ಕ್/ಗ್	- ಮರಕ್/ತುದೆಕ್/ಜೋಕುಲೆಗ್
5. ಪಂಚಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ದಾದ್/ದೆಸೆಟ್	- ಮರಡ್ತಾದ್/ತುದೆಡ್ತಾದ್/ಜೋಕುಲೆ ದೆಸೆಟ್
6. ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ತ್ತ/ನ/ದ	- ಮರತ್ತ/ತುದೆತ್ತ/ಜೋಕುಲೆನ್/ಶಾಲೆದ
7. ಸಪ್ತಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ಟ್/ಡ/ಡ್	- ಮರಟ್/ತುದೆಟ್/ಜೋಕುಲೆಡ/ಶಾಲೆಡ್
8. ಸಂಬೋಧನಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊ	ಏ	- ಜೋಕುಲೇ
9. ಅಲಂಕಾರ :

ಉಪಮಾ ಅಲಂಕಾರ : ರಡ್ಡ್ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಅತ್ತಂಡ ರಡ್ಡ್ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ್ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್ದ್ ವರ್ಣನೆ ಮನ್ಪುನೆನ್ ಉಪಮಾ ಅಲಂಕಾರ ಪನ್ನರ್.
ಉದಾ : ಪೋಣ್ಣ ಮಯಿರೆದ ಲೆಕ ನಲಿತಲ್.

ರೂಪಕ ಅಲಂಕಾರ : ರಡ್ಡ್ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಅತ್ತಂಡ ರಡ್ಡ್ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ್ ಒಂಜೇ ಪಂಡ್ ದ್ ಎನ್ನಿದ್ ಅಭೇದ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನನೇ ರೂಪಕ ಅಲಂಕಾರ.
ಉದಾ : ಮನೋಳಿ ಬಿಮ್ಮ ಪೇರ್ ಪಾದೆ.

* * *